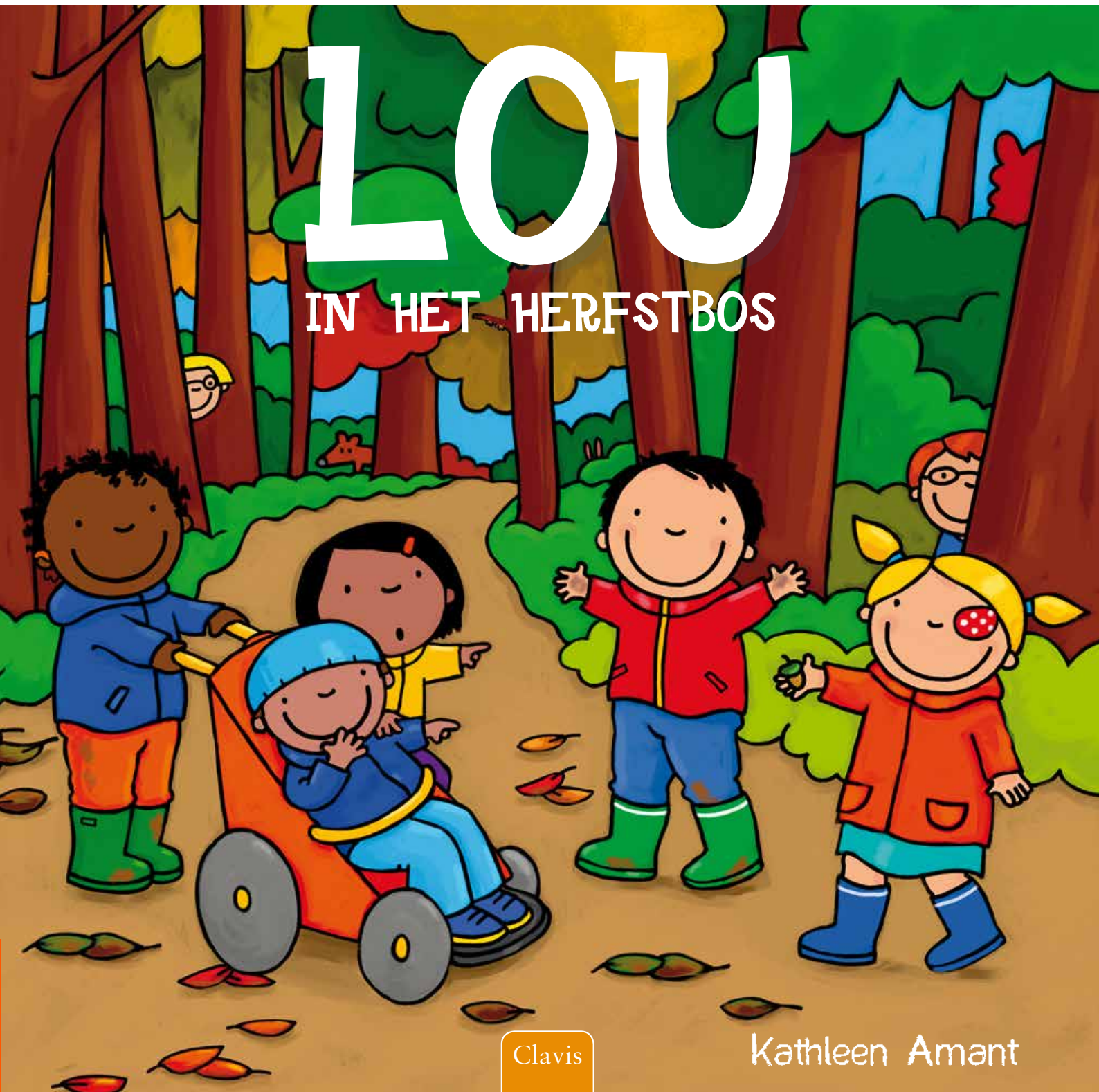

LOU IN HET HERFSTBOS

Toelichting en activiteiten

LOU

IN HET HERFSTBOS

Clavis

Kathleen Amant

Colofon

Çavaria ontwikkelde dit didactisch materiaal in samenwerking met BOS+.

BOS+ is een Vlaamse organisatie die zich specifiek inzet voor bosbehoud, beter bos en meer bos in Vlaanderen en de wereld. www.bosplus.be

Het personage Lou komt voort uit een project op initiatief van de provincie Vlaams-Brabant.

Verantwoordelijke uitgever:

Y. Aerts, Kammerstraat 22, 9000 Gent

Inhoud:

Sien Cromphout (BOS+)

Annelies Delahaye

Steffie De Baerdemaeker

Eva Dierickx

meter Pascale

Auteurs:

Annelies Delahaye

Steffie De Baerdemaeker

Vormgeving:

Virginie Soetaert

Illustraties:

Een deel van de afbeeldingen komt uit het boek Lou in het herfstbos van Kathleen Amant, uitgegeven door Clavis Uitgeverij en wordt met toestemming van de auteur en de uitgeverij gebruikt. Alle andere afbeeldingen werden speciaal voor dit pakket door Kathleen Amant getekend.

Kammerstraat 22, 9000 Gent

T 09-223 69 29 | F 09-223 58 21

info@cavaria.be | www.cavaria.be

Met bijzondere dank aan:

meter Pascale, Eva en Sien, voor jullie creatieve, leuke en bij momenten licht geniale input

Kathleen Amant, voor het vele en mooie tekenwerk

alle leerkrachten en andere onderwijsprofessionals die hun steen, groot of klein, bijdroegen

Introductie

De boekenreeks Lou heeft als uitgangspunt dat diversiteit een evidentie is: iedereen is nu eenmaal anders. In een bos is dat net hetzelfde: allerlei heel verschillende planten, bomen, dieren en andere organismen zoeken er voortdurend naar een manier om harmonieus samen te leven.

En dus was de link snel gelegd: in het derde boek van Lou, *Lou in het herfstbos*, gaan we met de hele klas naar het bos.

Iedereen is mee, ongeacht huidskleur, gezinssamenstelling, mogelijkheden en beperkingen, geslacht,... Lous klasgenootjes tonen zich in het bos het ene moment stoer, lief of vrolijk en wat later net verdrietig, nieuwsgierig of gevoelig. Allemaal genieten ze op hun manier: luisteren naar het ruisen van de wind, een onverwachte ontmoeting met een dier, op zoek gaan naar planten of vruchten, ravotten in een speelzone, verwonderd zijn over iets moois,...

Het boek *Lou in het herfstbos* (Kathleen Amant – Clavis Uitgeverij) is te koop in de boekhandel. In dit gratis educatief pakket vind je een pak ideeën en materiaal om met het boek aan de slag te gaan in de klas.

Veel plezier ermee!

Het onderwijsteam van çavaria (en Lou)

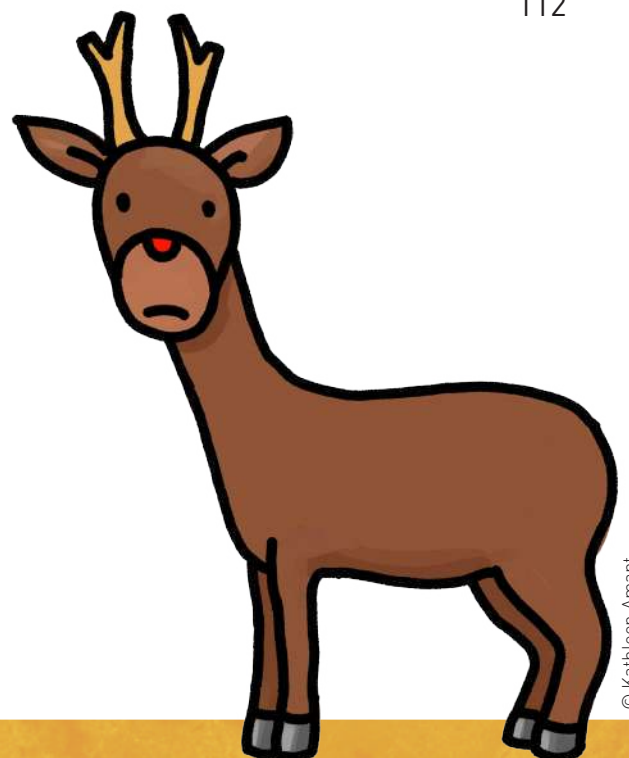

Deel 1: Vooraf

Diversiteit in dit boek	06
Algemene richtlijnen en planning	08
Voor de verteltafel	10

Deel 2: Activiteiten en bijhorende bijlagen

1. Wij gaan naar het bos!	20
2. De weg vinden	26
3. Aan de slag met bosmateriaal	36
4. Zintuigen aan het werk	38
5. Bomen en bladeren	52
6. Zaden en vruchten	66
7. Kriebeldieren	76
8. Dieren in het bos	84
9. Verstoep	98
10. Gekke hekken	112

Diversiteit in dit boek

Iedereen is anders. Het klinkt vanzelfsprekend, maar het is een hele klus om mensen in al hun diversiteit in een boekenreeks te stoppen zonder dat het belerend of een waardeloos verhaal wordt. Over de boeken van Lou wordt daarom lang nagedacht en stevig gediscussieerd binnen het ontwikkelingsteam. Om de rijkdom aan gelijkenissen en verschillen makkelijker uit het boek te halen, sommen we hier enkele invalshoeken van diversiteit op waarmee we tijdens de ontwikkeling van dit verhaal rekening hielden:

- Verschillende huidskleuren.
- Verschillende leeftijden.
- Verschillende gezinssamenstellingen.
- Verschillende kapsels, zowel voor jongens, meisjes als personages waarvan het geslacht niet duidelijk is.
- Verschillende karaktertrekken bij jongens en meisjes, zowel karaktertrekken die in onze samenleving eerder als typisch als atypisch voor een bepaald geslacht gezien worden.
- Kinderen met zowel als typisch als atypisch beschouwde uiterlijke kenmerken voor hun geslacht. Zo is er onder andere Victor, het kind met het rode haarspeldje (zie cover), een kind dat ook in de vorige boeken telkens een haarspeldje had.
- Verschillende lichaamsvormen en -groottes.
- Ledematen: de meeste mensen hebben 5 vingers aan elke hand, maar in de Lou-boeken heeft één personage maar 4 vingers aan de rechterhand (Vind je wie?).
- Hulpmiddelen i.v.m. 'zien': geen – plakker op het oog – bril. (In de vorige Lou-boeken werd ook een blinde man met blindenstok afgebeeld.)
- Hulpmiddelen i.v.m. 'horen': hoorapparaatje (Cyriel, zie cover van het boek) – geen
- Noodzakelijke hulpmiddelen i.v.m. voortbewegen: geen – rolstoel
- Verschillende gemoedstoestanden
- ...

© Kathleen Amant

Sommige personages zijn zo uitgewerkt dat sommige kleuters er zich in zullen herkennen, terwijl aan datzelfde personage voor een andere kleuter misschien niets bijzonders lijkt. Zo is er in dit boek het kind met de oranje trui en de rode muts. Het loopt vaak in de buurt of aan de hand van de leerkracht, blijkt een bijzondere fascinatie te hebben voor kriebeldiertjes en is snel afgeleid. Wil je dit kind om didactische redenen 'een etiket' geven op basis van de eigenschappen die je in het boek ziet, dan kan dat, maar het hoeft ook niet.

Kruispuntdenken

Een invalshoek waarbij bij de ontwikkeling van Lou ook sterk rekening wordt gehouden, is kruispuntdenken ('intersectionaliteit'). Eenvoudig gesteld komt kruispuntdenken erop neer dat niemand alleen maar vrouw, blank, lesbisch of slechtziend is. Iedereen is een 'kruispunt' van geslacht, huidskleur, seksuele oriëntatie en een pak andere eigenschappen. Die eigenschappen staan niet los van elkaar: of je blank of zwart bent, heeft een invloed op je vrouw zijn. Wie westerse prentenboeken analyseert, zal merken dat de 'kruispunten' van minder voorkomende eigenschappen vaak worden vergeten. Je vindt vast wel een kind met een hoorapparaat. Je vindt vast een niet-blank kind (tegenwoordig meer en meer). Maar vind je ook een zwart kind met een hoorapparaat? Een oudere vrouw die actief aan het werk is? Een zuiders type man die kleuteronderwijzer is? Ook met deze kruispunten proberen we in de verhalen van Lou in de mate van het mogelijke rekening te houden, zonder dat het geforceerd of overdreven overkomt.

Mogelijkheden en beperkingen

Wie de prenten van Lou in het herfstbos bestudeert, zal merken dat alle personages met een vorm van beperking actief deelnemen aan het gebeuren. Ook dit vinden we erg belangrijk. Cyriel, de jongen met het hoorapparaatje, doet vrolijk mee. Lander, het kind in de rolstoel, geniet volop van de bosuitstap.

© Kathleen Amant

Algemene richtlijnen en planning

Doelgroep

Door de vele differentiatiemogelijkheden is dit pakket inzetbaar bij kleuters van 3 tot 6.

Planning

Je kan met *Lou in het herfstbos* weken aan de slag in de klas. Toch vind je in dit educatief pakket geen nette weekplanning(en). Kinderen zijn geen machines. Onderwijs dat in grote mate wordt gestuurd door de kinderen, heeft al lang zijn nut bewezen en is in steeds meer klassen een vanzelfsprekendheid.

Plan daarom wel de eerste dagen van de periode waarin je met Lou werkt, maar laat het verdere verloop onder andere afhangen van wat de kinderen boeit. Je kan dat bijvoorbeeld doen door een woordspinnet te maken: wat weten we al over het boek? Wat zit er allemaal in? Waarover willen we nog meer leren? Het boek mag dan wel 'het bos' als evident thema hebben, er zit heel wat meer in. Vertrek vanuit het boek en laat de kinderen (deels) de thema's die je eruit haalt, sturen. Misschien wordt 'het bos' wel een thema vol techniek, waarbij jullie hekken of kampen bouwen. De ontwikkelingsdoelen waaraan je wil werken, spelen uiteraard ook een rol bij je keuze van activiteiten.

Activiteiten

In lijn met de visie op planning, is het niet de bedoeling dat je netjes alle activiteiten in volgorde uitvoert. Sommige (delen van) activiteiten zullen te moeilijk of makkelijk zijn voor (een deel van) je kleuters. Maak een selectie op basis van wat je kleuters interesseert en welke doelen je zelf wil nastreven.

Een activiteit in dit educatief pakket is ook in de meeste gevallen niet opgevat als een afgebakend lesgeheel. Een activiteit in deze bundel bevat in de praktijk meestal ideeën voor verschillende activiteiten.

Ontwikkelingsdoelen

De meeste activiteiten bevatten ideeën waarmee je doelen uit verschillende domeinen van de ontwikkelingsdoelen (Nederlandstalig onderwijs in België) kan nastreven. Aangezien deze ontwikkelingsdoelen op dit moment vernieuwd worden, hebben we er in deze eerste versie voor gekozen om voorlopig geen doelen bij de activiteiten te vermelden.

Beweging

Er is geen aparte activiteit voorzien specifiek rond beweging. Er zijn echter een pak ideetjes rond beweging opgenomen in allerlei activiteiten, zowel voor korte bewegingsmomenten tussendoor als voor hele bewegingsactiviteiten (L.O.-lessen).

Kleine groepen

Afhankelijk van de praktische mogelijkheden, kan je vele activiteiten zowel met een grote groep (hele klas) als door kleine groepen kinderen laten uitvoeren. Het hoeft geen betoog dat het leerrendement bij het werken in kleine(re) groepen een stuk groter is. Wissel af tussen heterogene en homogene groepjes, afhankelijk van wat je het meest onderwijskrachtig lijkt.

Techniek

Activiteiten waarin wetenschap en techniek (STEM) een grote rol spelen, hebben in dit pakket een apart logo. Zo herken je ze meteen.

Lou groeit

Uit de breinen van jou, je collega's en de kleuters komen vast nog andere geweldige ideeën voor activiteiten. Laten we samen voor Lou zorgen en hem laten groeien door deze ideeën met elkaar te delen. Stuur je vondst door naar lou@cavaria.be. Als je in je werk tekeningen van Kathleen Amant gebruikt, vragen wij aan Kathleen toestemming om het materiaal te publiceren op onze website.

Bij deze doen we ook een warme oproep om niet op eigen initiatief materiaal op basis van de tekeningen uit dit educatief pakket of het boek te kopiëren of te verspreiden. Dat is naast bijzonder onrespectvol ten opzichte van de illustrator/ auteur ook wettelijk verboden.

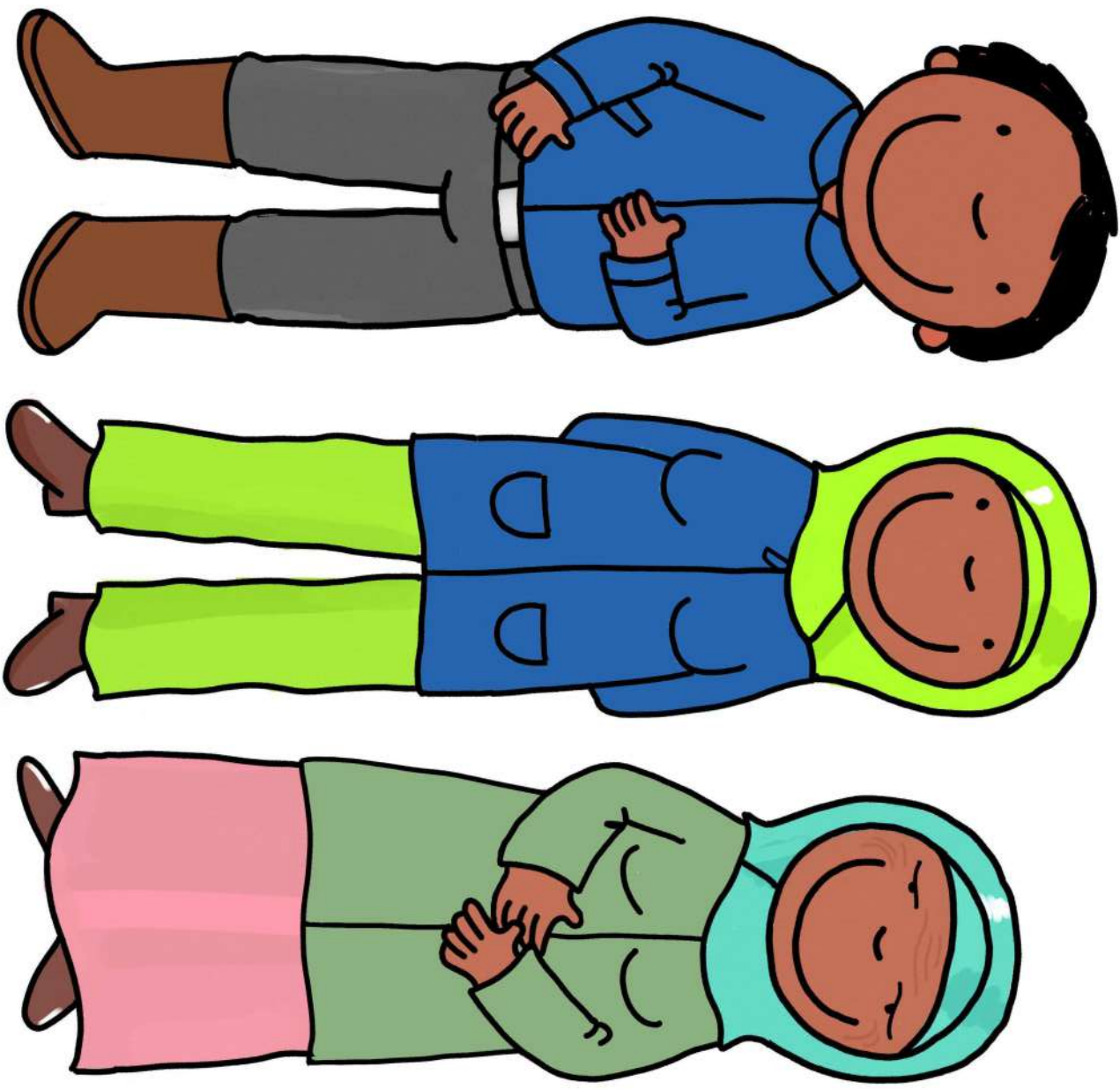
Voor de verteltafel

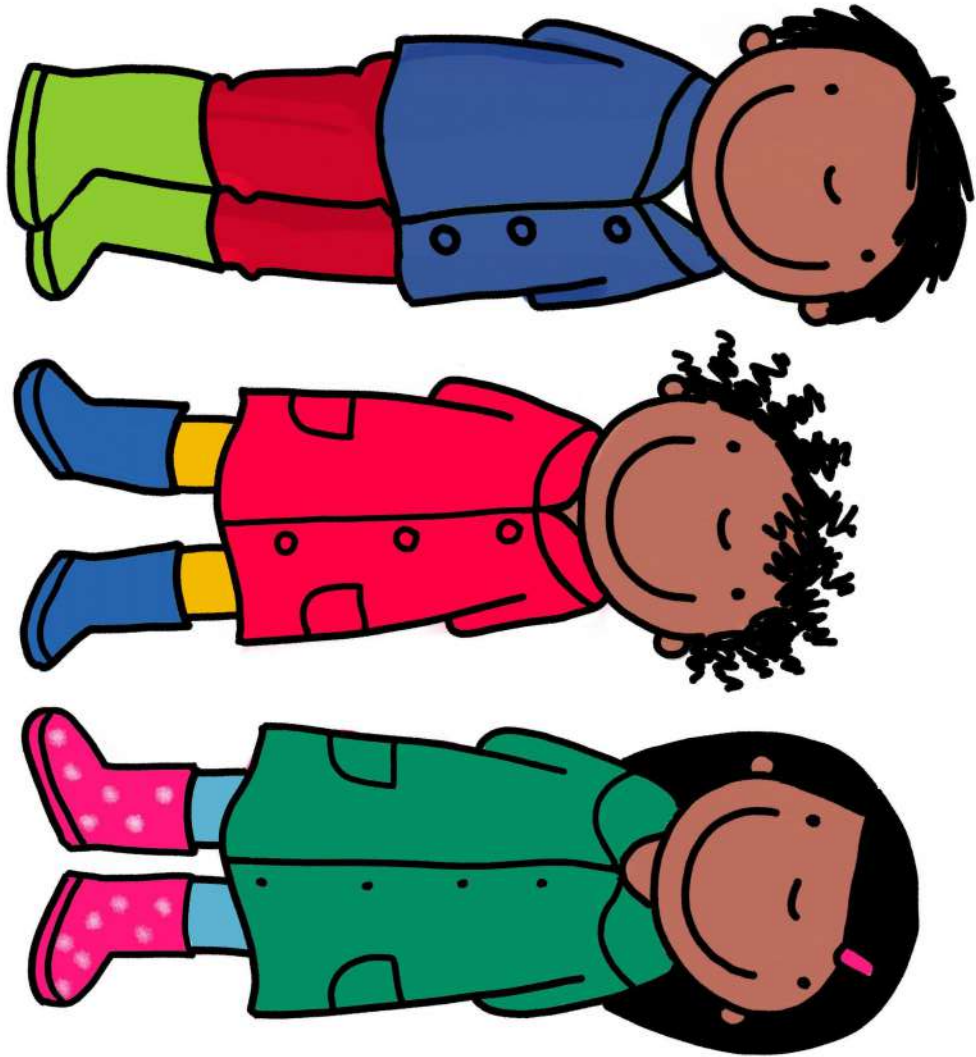
'Het bos' is een thema bij uitstek om te werken met een pak echt materiaal in de klas. Omdat we goed beseffen dat niet iedereen door de locatie van de school makkelijk toegang heeft tot een bos, voorzien we in deze bundel ook heel wat tekeningen.

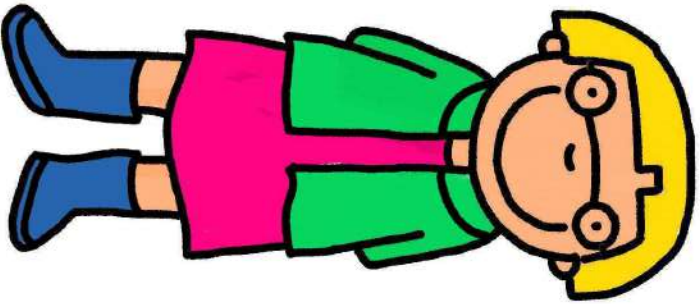
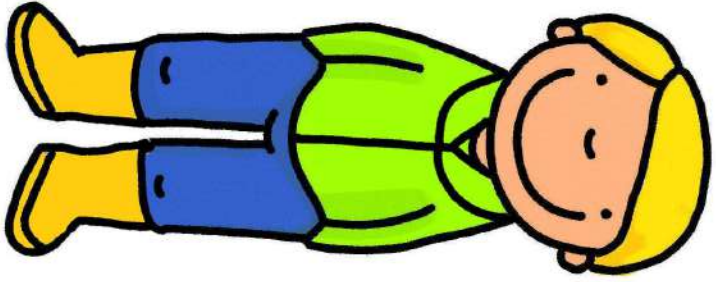
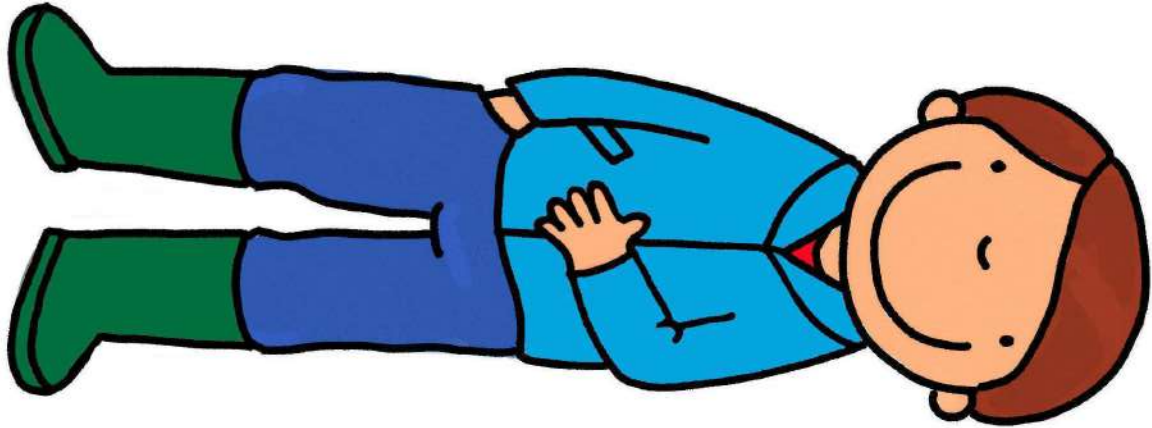
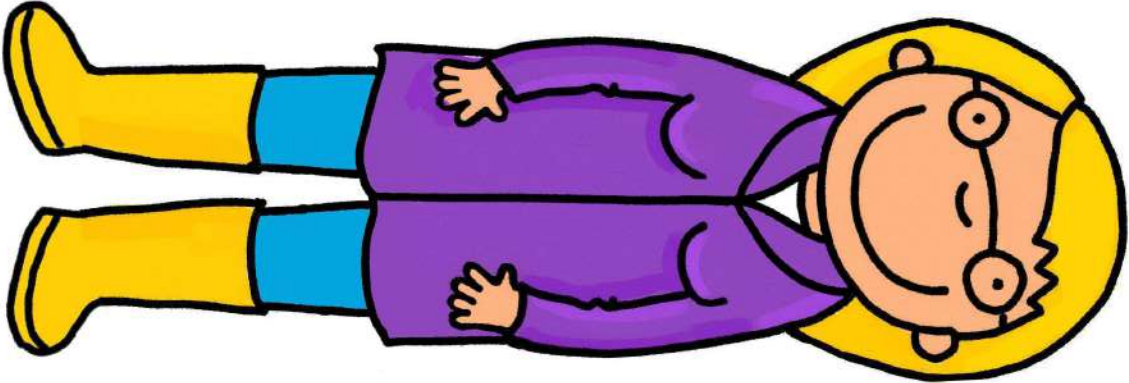
Specifiek voor de verteltafel vind je in bijlage 0.1 een bosprent, die je eindeloos aan elkaar kan linken (de linkerkant en de rechterkant passen aan elkaar). Deze kan je eventueel als 'decor' rond de verteltafel gebruiken. In bijlage 0.2 vind je een deel van de personages uit de Lou-boeken in boskledij. Door ze bijvoorbeeld tegen een blokje of wc-rolletje te kleven, geef je de kleuters de kans om allerlei bosverhalen te bedenken en te spelen. Uiteraard maak je je verteltafel daarnaast een pak rijker door allerlei materiaal uit het bos toe te voegen.

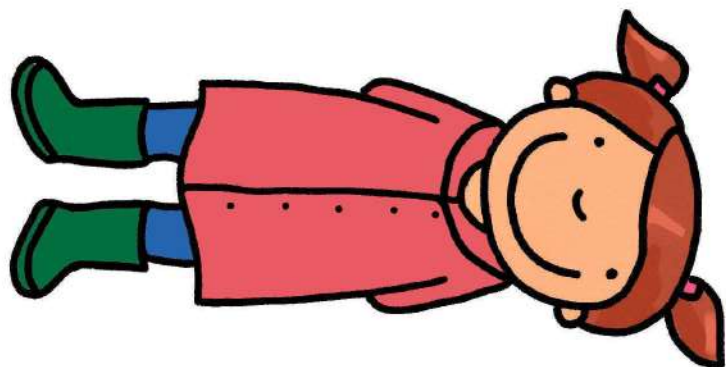
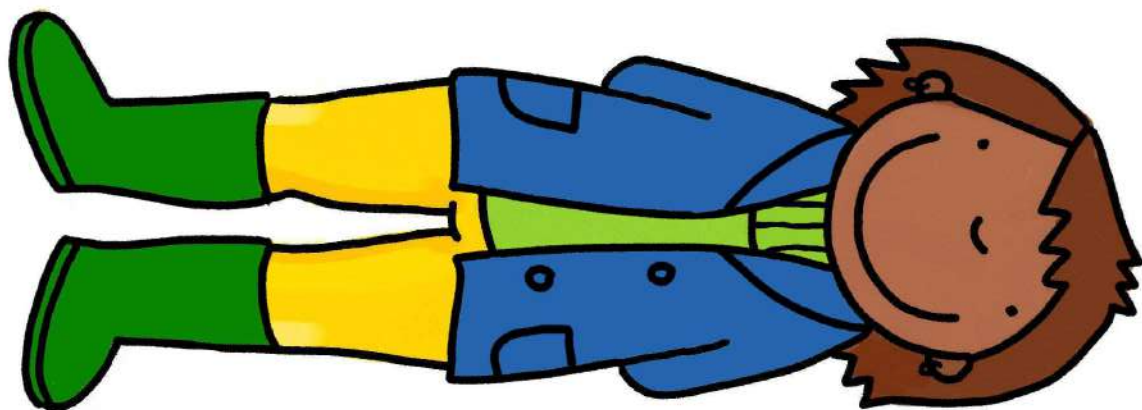

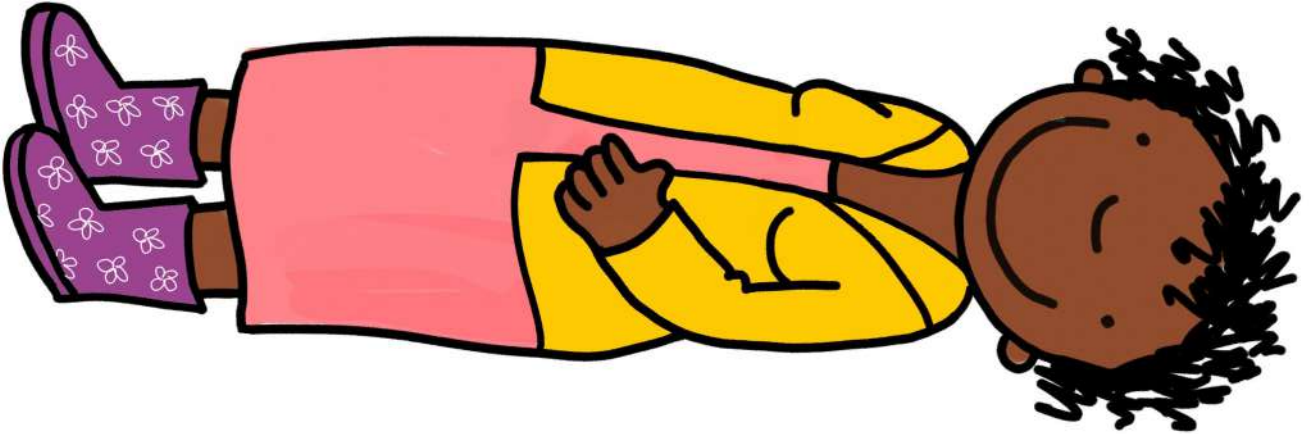
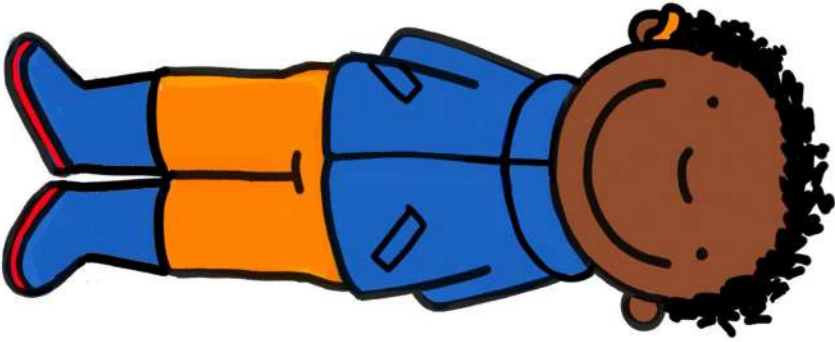
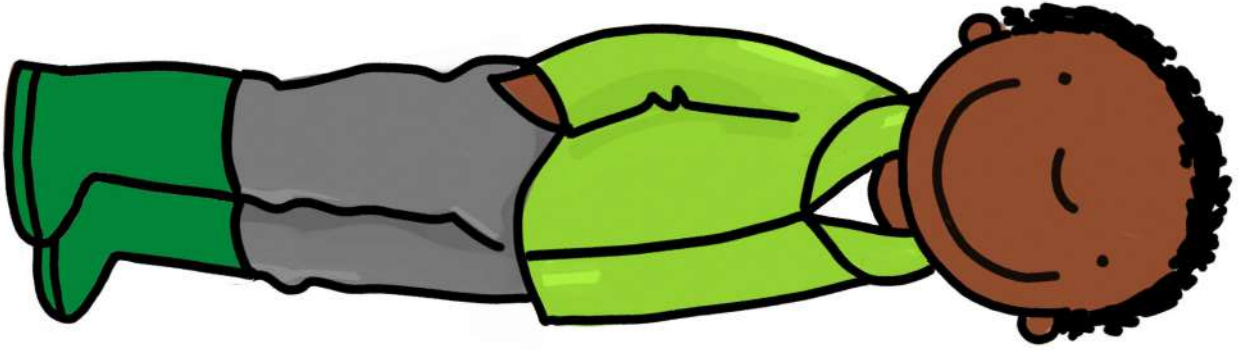
© Kathleen Amant - Uitgeverij Clavis
uit het boek: Lou in het herfstbos - 2017

ACTIVITEITEN

© Kathleen Amant

Activiteit 1: Wij gaan naar het bos!

Bijlagen:

- Bijlage 1.1: kleren om naar het bos te gaan
- Bijlage 1.2: met het gezin naar het bos

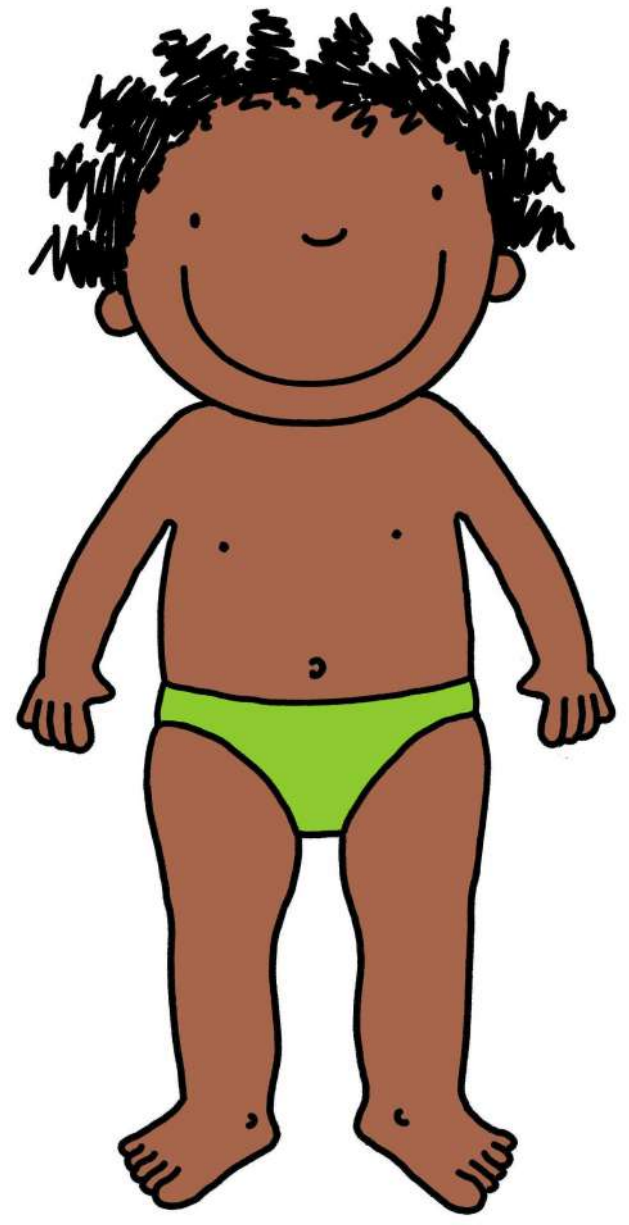
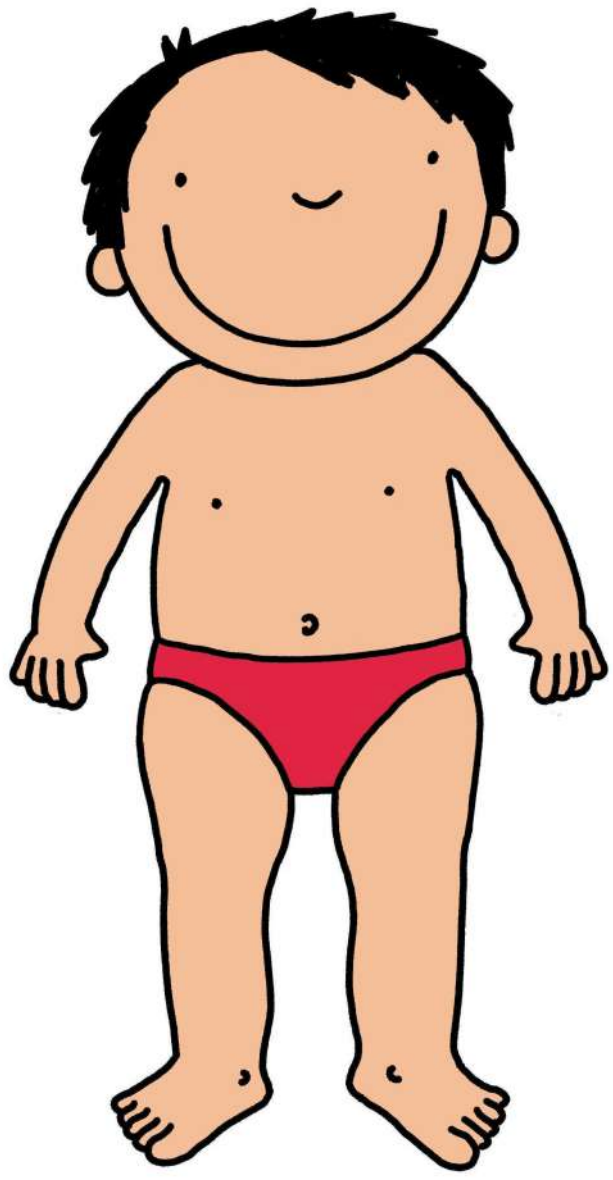
Inhoud:

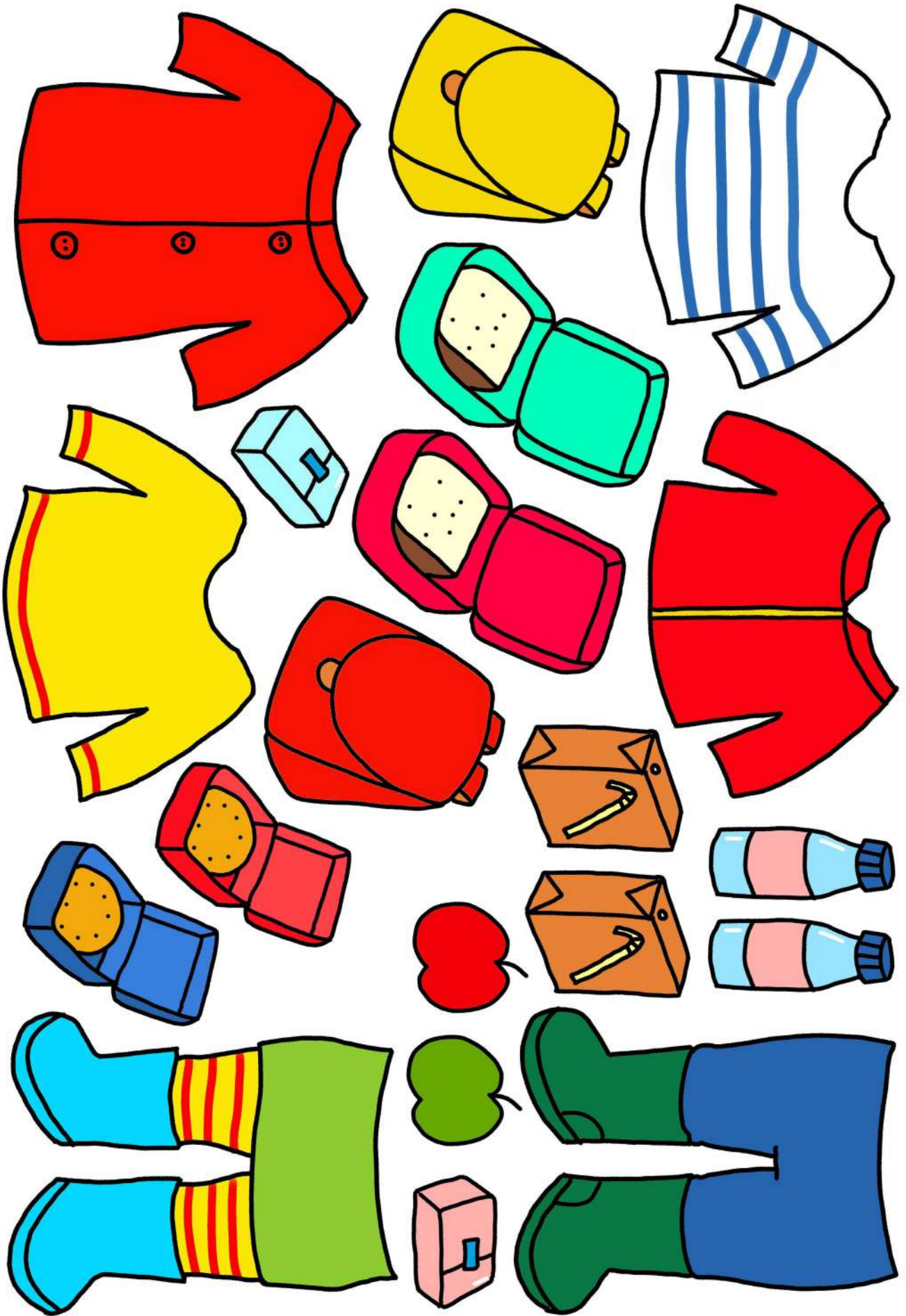
1. Welke kleren doen we aan in het bos?

Met behulp van het boek en bijlage 1.1 kan je met de kinderen bespreken welke kleren geschikt zijn om aan te trekken voor een bosuitstap. De kleren passen op de afbeeldingen van Lou en Anissa, zodat je ze 'echt' kan aankleden. (Wie andere personages wil gebruiken, vind die in het educatief materiaal bij Lou viert carnaval). Ook in bijlage 1.1 vind je afbeeldingen van allerlei zaken (rugzak, boterhammen, ...) die mogelijk meegaan op jullie bosuitstap.

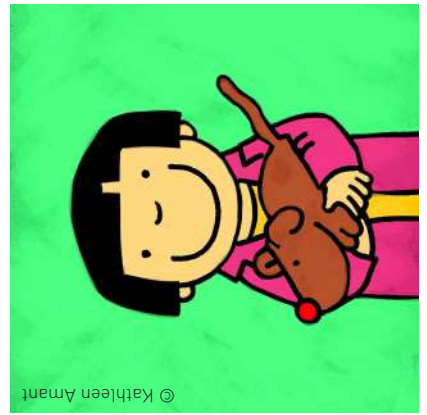
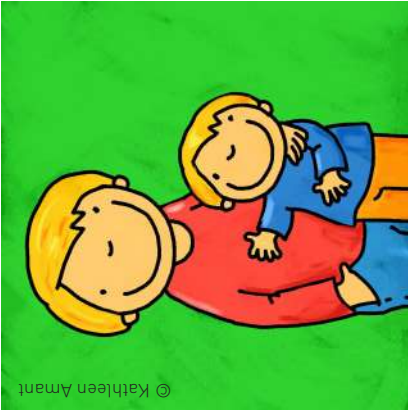
2. Spel: Met het gezin naar het bos.

In bijlage 1.2 vind je een ganzenbord en prenten van 11 gezinnen. Het blad met de gezinsprenten kan je verknippen tot kaartjes. (Indien je het 'memory-spel gezinnen' hebt dat deel uitmaakt van het pakket dat hoort bij Lou op weg naar school, kan je die kaartjes gebruiken.) Op de vakken zonder getal staat telkens iemand afgebeeld van één van de gezinsprenten die bij de Lou-boeken horen. Als de kinderen op zo een vak terecht komen, zoeken ze het bijpassende gezin. Dat kaartje mogen ze bijhouden. Wie heeft op het einde de meeste gezinnen verzameld? Je kan de kleuters vragen om de gezinnen te beschrijven: Welke gezinnen heb jij? Welke gezinnen zijn er over?

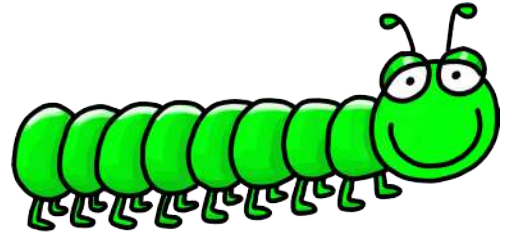

Grote versies van deze gezinsprenten vind je in het educatief pakket 'Lou op weg naar school'.

Activiteit 2: De weg vinden

Bijlagen:

- Bijlage 2.1: pijlen in verschillende kleuren
- Bijlage 2.2: opdrachtbladen met pijlen in één kleur
- Bijlage 2.3: opdrachtblad met pijlen in verschillende kleuren

© Kathleen Amant

Inhoud:

Zowel in het bos als daarbuiten moet je de weg zien te vinden. De opdrachten hieronder bieden de kans om met de kinderen te oefenen rond kleuren herkennen, pijlen vinden en volgen, en de betekenis van pictogrammen.

1. Verbind de pijlen

Je kan verschillende pijlen die je in bijlage 2.1 vindt, op een blad weergeven. De kinderen moeten de pijlen verbinden met elkaar (potlood, wasco, ...). Voorbeelden hiervan vind je in bijlage 2.2.

Variatie:

- Je kan pijlen in verschillende kleuren aanbieden op één blad. De kleuters moeten de pijlen in dezelfde kleur met elkaar verbinden (voorbeeld bijlage 2.3).
- Je kan deze pijlen gebruiken bij een schrijfdansoefening. De kleuters moeten de pijlen verbinden op verschillende manieren: in lusjes, golven,...

2. Volg de wandelroute

Met de pijlen die je vindt in bijlage 2.1 kan je een route in de klas maken. De kleuters moeten deze volgen. De wandelroute kan ook door heel de school lopen.

Variatie:

- Door te spelen met verschillende gekleurde routes maak je het moeilijk voor de kleuters. Bijvoorbeeld: de kleuters volgen de rode route, als ze een pijl in een andere kleur tegenkomen mogen ze die niet volgen.
- De kleuters maken wandelroutes voor elkaar.

3. Bewegingsactiviteit: een uitdagende wandel- of klauterroute

Je kan als bewegingsactiviteit een wandelroute maken waarbij de kleuters hun evenwicht moeten bewaren. Je kan in de bewegingshoek verschillende touwen op de grond leggen, de verschillende routes. De kleuters volgen de route door op de touwen te lopen.

- *Variatie:*
- Als je meer plaats hebt, kan je de route ook maken met banken of ander klautermateriaal.

4. Plattegrond van een bos maken

De kinderen kunnen proberen om na een bosbezoek een plattegrond te maken van het bos. Je kan de kleuters eerst verschillende plattegronden tonen zodat ze weten hoe een plattegrond er kan uitzien. Tijdens het bosbezoek wijs je de kleuters op verschillende herkenningspunten: een omgevallen boom, een open plek, een bankje in het bos,...

TIP: Als je een (bos)plattegrond vanop het internet wil gebruiken, is OpenStreetMap een goeie optie. In tegenstelling tot Google Maps, worden op OpenStreetMap veel bospadjes wél aangeduid.

Variatie:

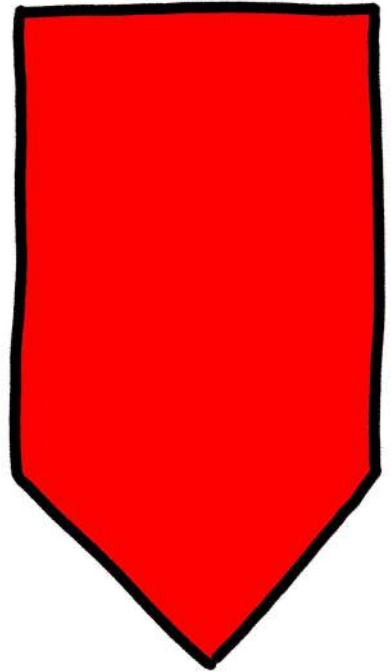
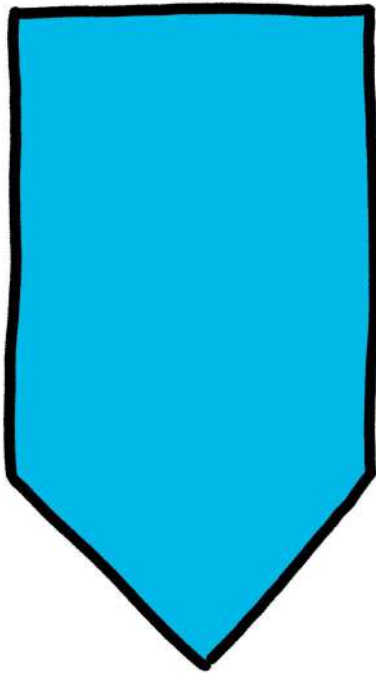
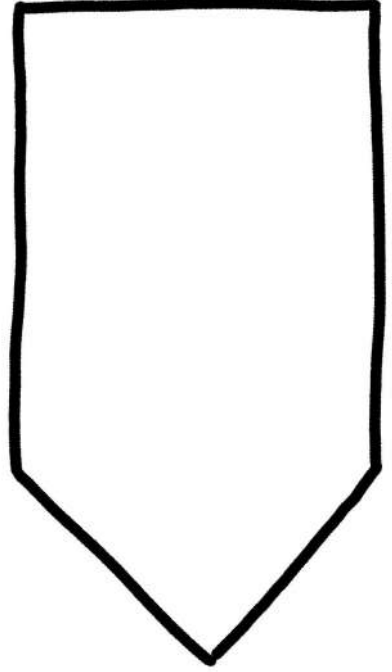
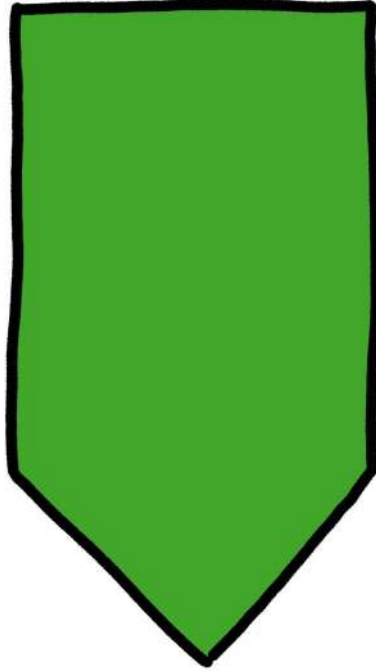
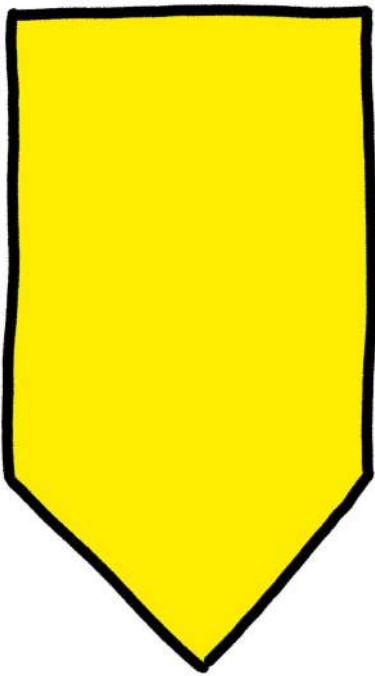
- Als je merkt dat een plattegrond natekenen te moeilijk is voor je kleuters, kan je als hulpbron enkele foto's van een bos ophangen in de klas. De kleuters kunnen deze foto's gebruiken om hun plattegrond te maken.
- Een plattegrond maken van een eigen fantasiebos. De kleuters maken een plattegrond van een bos dat zij verzinnen.

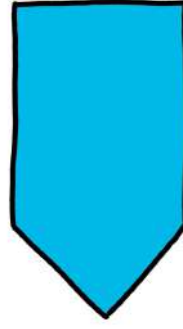
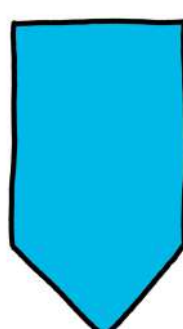
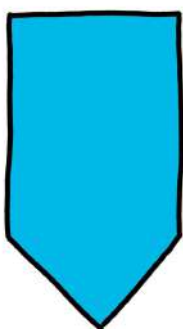
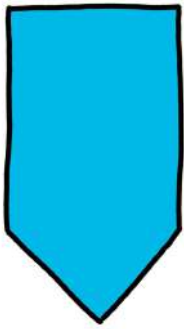
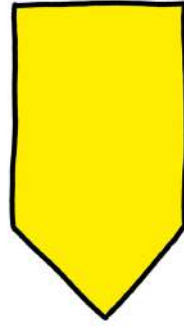
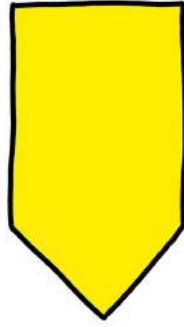
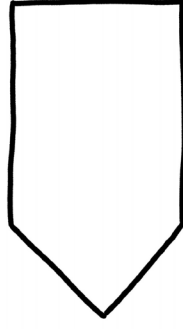
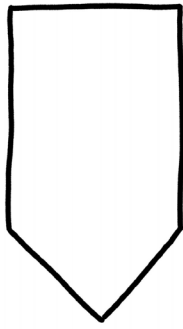
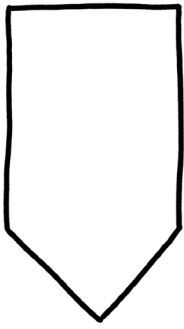
5. Pictogrammentocht

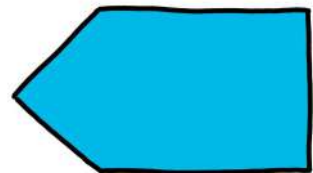
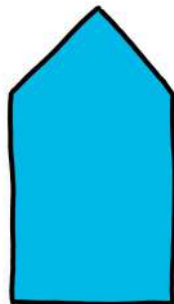
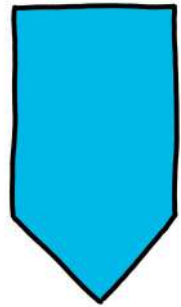
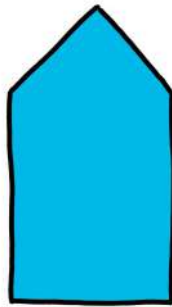
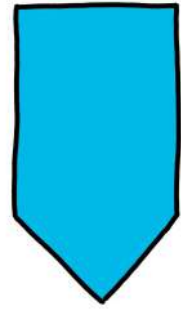
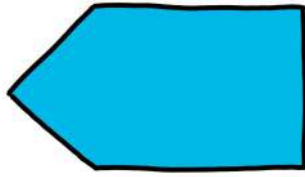
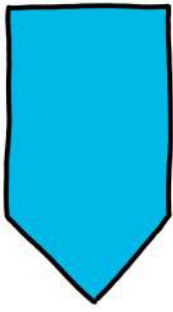
In het bos vind je verschillende pictogrammen terug. Voor je naar het bos gaat kan je met je (sterkere) kleuters de verschillende pictogrammen bekijken. De kleuters proberen te achterhalen wat deze pictogrammen betekenen. Je kan eventueel een pictogrammenbingo maken. Als de kleuters in het bos een bepaald pictogram tegenkomen, kruisen ze het aan op hun blad.

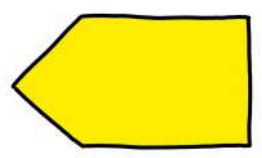
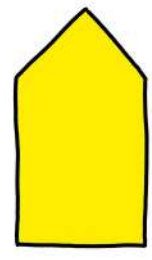
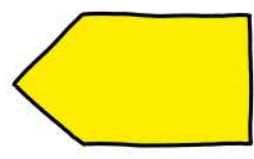
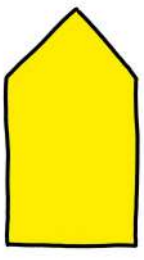
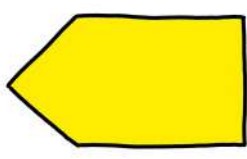
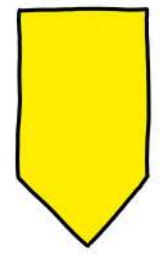
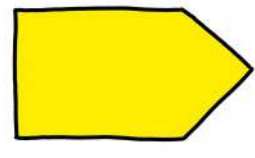
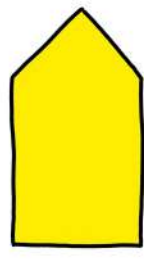
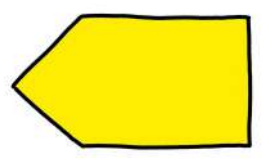
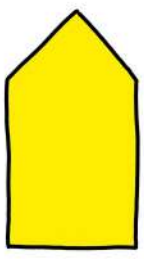
De officiële pictogrammen van Natuur en Bos die je in de Vlaamse bossen tegenkomt, vind je hier: www.natuurenbos.be/toegankelijkheidsborden.

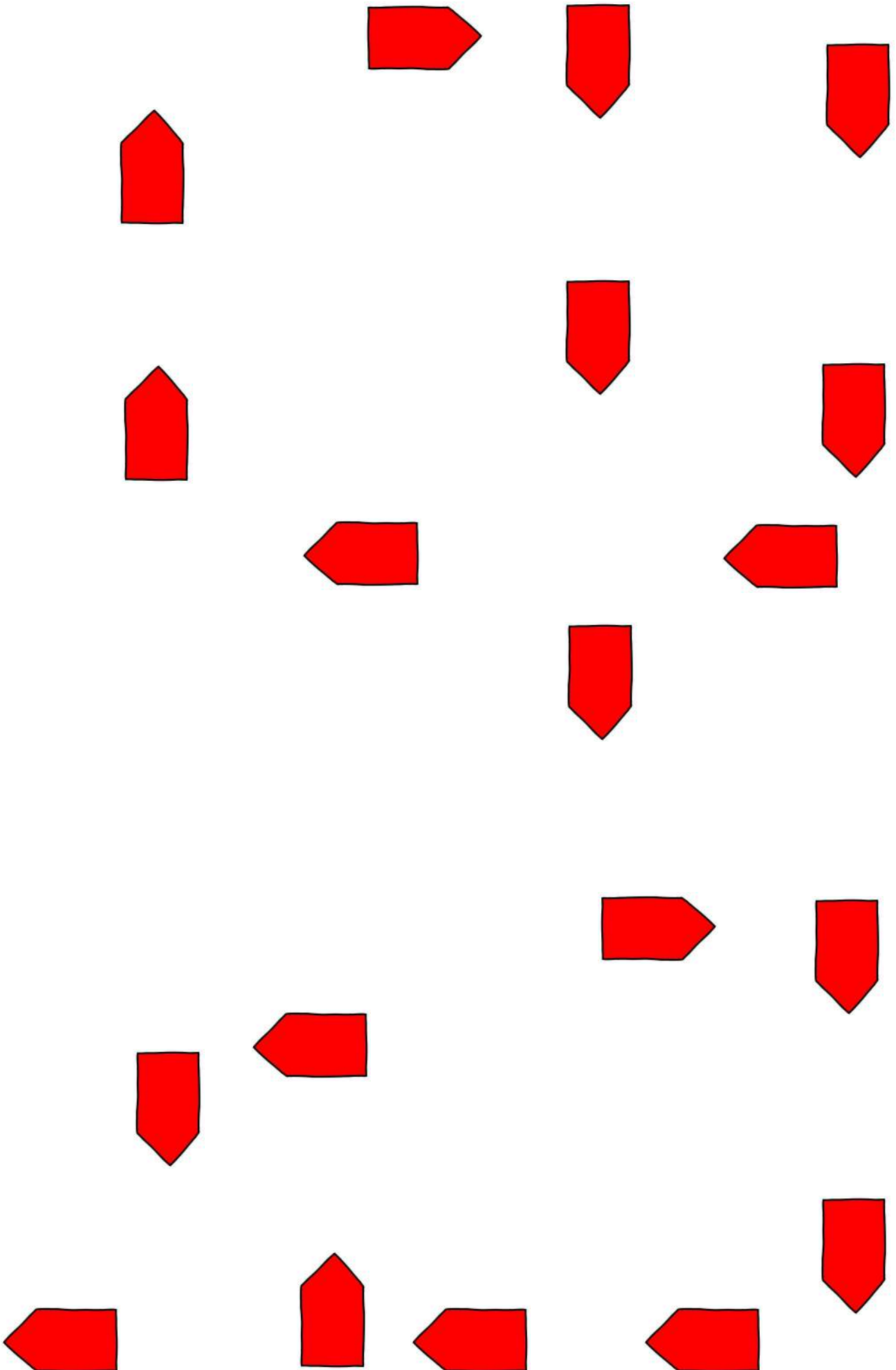

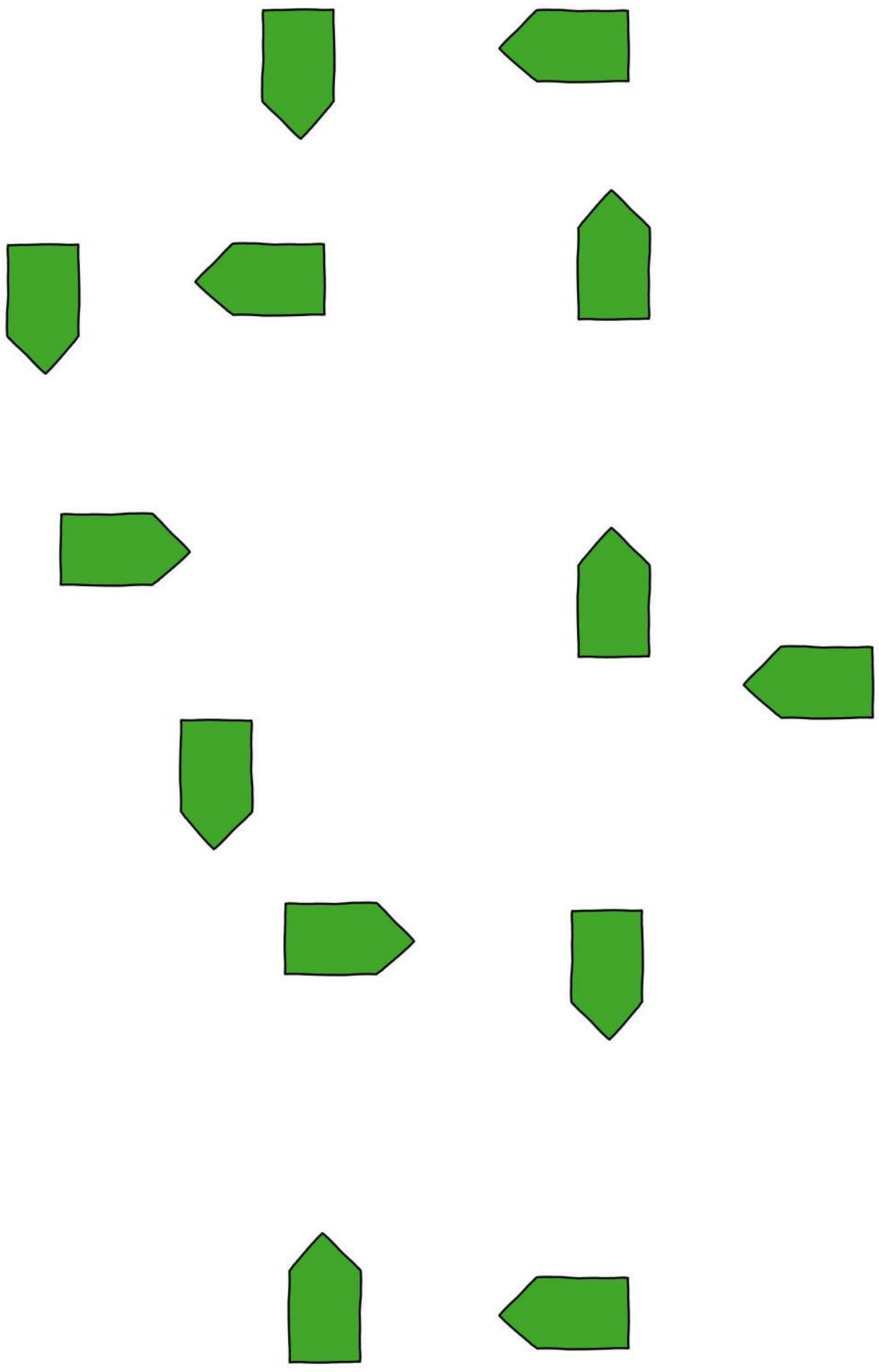

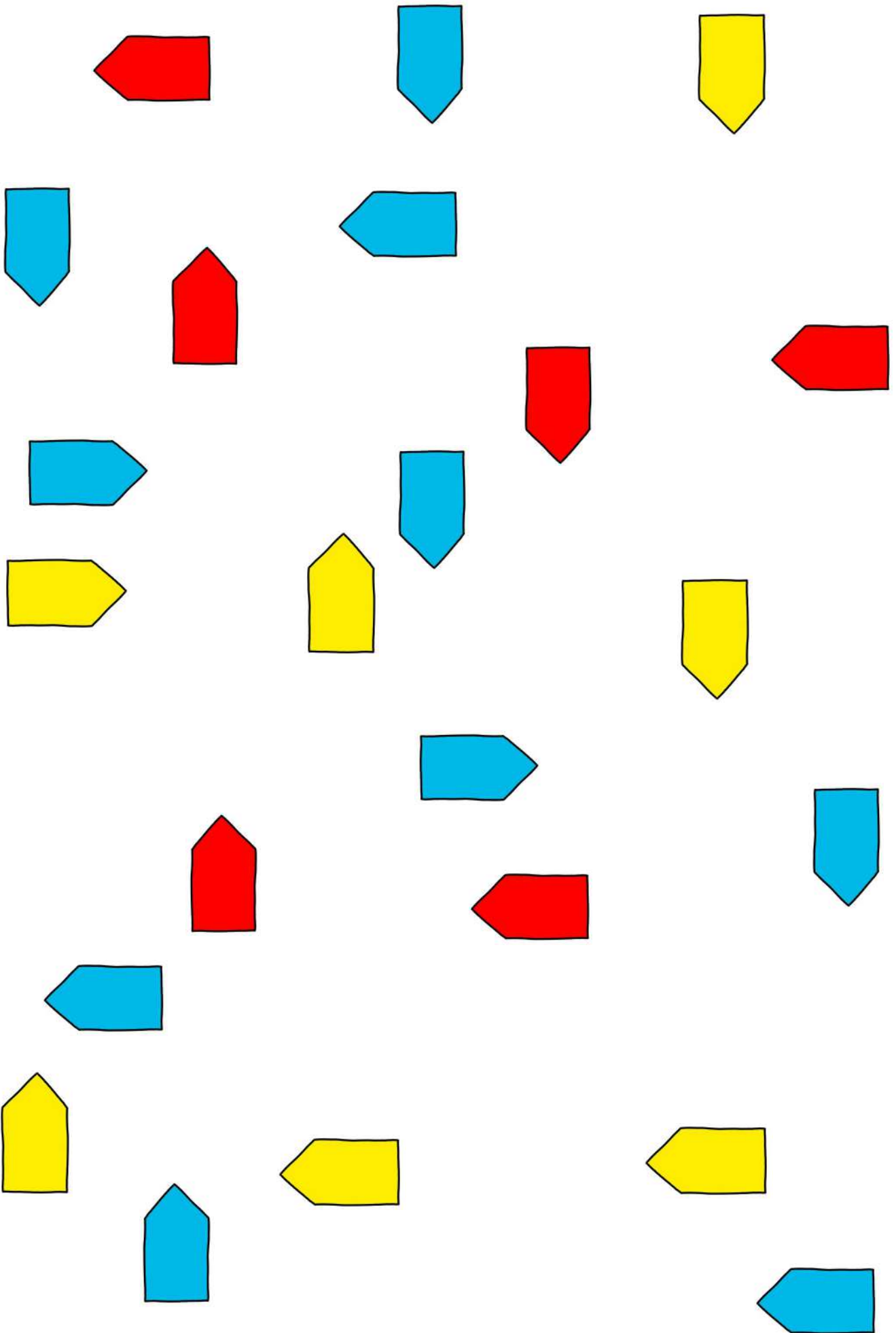

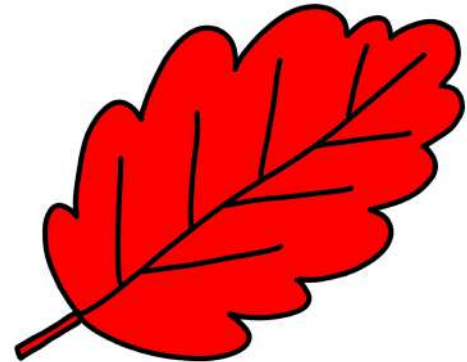

Activiteit 3: Aan de slag met bosmateriaal

Inhoud:

De kinderen in het boek verkennen heel actief het bos: ze zoeken bladeren, bouwen kampen, ... Zo leren ze het bos en de bosbewoners op een speelse manier kennen. Er zijn tal van activiteiten die je kan organiseren op bosbezoek. Hieronder vind je een aantal voorbeelden:

© Kathleen Amant

1. Een herfsttapijt maken

Je tekent met een stok een vierkant op de grond. Hoe groot je het vierkant maakt, kan je laten afhangen van het aantal kleuters. De kleuters versieren het vierkant met dingen die ze vinden in het bos.

TIP: Spreek duidelijk met de kleuters af dat ze alleen materiaal gebruiken dat los op de grond ligt. We trekken geen bladeren af van struiken of bomen en plukken geen bloemen of paddenstoelen.

2. Spelen met bladeren

In de herfst liggen er veel bladeren op de grond. Hier kan je met de kleuters leuke dingen mee doen.

- De kleuters op verschillende manieren door de bladeren laten stappen: snel en traag, trippelen als muisjes, als een zware olifant stappen, ...
- Laat het bladeren regenen door bladeren in de lucht te gooien. Bekijk samen met de kleuters op welke manier ze terug naar beneden vallen.
- Voetbal met de bladeren en luister naar het geluid.
- Een berg maken van de bladeren.
- Laat de kleuters zich verstoppen tussen of onder de bladeren. Leg hierbij de link naar dieren die dit ook doen, zoals bijvoorbeeld de egel in het boek.

3. Schilderen met materiaal uit het bos

Met planten en sommige bessen en vruchten kan je schilderen. Bijvoorbeeld: met de gele kleurstof van paardenbloemen, de paarse kleur van bramen of vlierbessen, het groen van het blad van hondsdrif of brandnetel. Probeer ook andere planten, mos, bessen, bloemen of wat vochtige aarde uit. Wrijf ermee over een wit vel papier.

Variatie:

Je kan een groen blad van een boom tussen een dubbelgevouwen blad papier stoppen. Hierrond doe je een doek. Door met een hamer op het doek te kloppen, krijg je een afdruk van het blad van de boom op het blad papier.

4. Zelf verf maken

Met kleurige planten en bloemen kan je zelf verf maken. Zoek in het bos verschillende felgekleurde bloemen, bladeren, bessen, ... Doe de dingen waar je verf van wil maken in een kom, per kleur. Voeg er zout aan toe en een beetje water. Je kan verschillende kleuren proberen maken. Experimenteer zeker zelf (met de kinderen). Enkele voorbeelden van kleuren:

- Om de kleur groen te verkrijgen gebruik je zoveel mogelijk (al dan niet verschillende) groene bladeren door elkaar.
- Geel gaat relatief goed met paardenbloemblaadjes.
- Voor paars kan je vlierbessen of bramen gebruiken.

5. Wintervoorraad van de eekhoorn

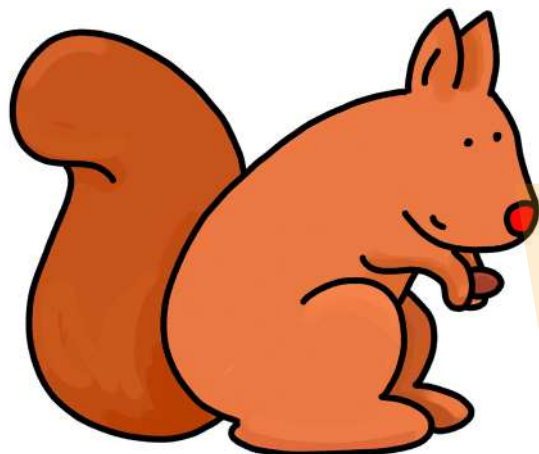
In het begin van het bosbezoek laat je elke kleuter een bosvrucht (bv. noot of kastanje) verstoppen. Je zegt hen niet wat de bedoeling is. Op het einde van het bosbezoek moeten ze hun bosvrucht terugvinden. Waarschijnlijk vindt niet iedereen die terug.

TIP: Hier kan je de link leggen met de eekhoorn die een voorraad inslaat voor de winter. Sommige vruchten worden niet meer teruggevonden en groeien uit tot een nieuwe boom. Op die manier dragen o.a. eekhoorns bij aan de verspreiding van allerlei boomsoorten.

Variant voor sterke kleuters:

Als je het bos goed kent kan je een plannetje van het bos tekenen of je kan proberen aan een

plannetje van een bos te geraken. Op voorhand kan je verschillende 'voorraden' verstoppen in het bos en aanduiden op de kaart. In het bos laat je de kinderen de voorraden zoeken.

TIP: In het bos kunnen teken zitten. Na een bosbezoek controleer je elkaar best altijd op teken. Je kan ook een briefje meegeven voor de ouders waarop je hen vraagt om na het bosbezoek eens een tekencontrole te doen.

© Kathleen Amant

Activiteit 4: Zintuigen aan het werk

Bijlage:

- Bijlage 4.1: gevoelsprenten van Anissa en Cyriel
Deze gevoelsprenten zijn een aanvulling op de gevoelsprenten van Lou, die je vindt in het educatief pakket bij 'Lou op weg naar school'.

Inhoud:

Het bos is de plek bij uitstek om al onze zintuigen aan het werk te zetten. In deze activiteit vind je alvast enkele mogelijkheden.

1. Zien

- Welke kleur hebben de bladeren? Welke kleur heeft de schors? Is dat altijd dezelfde? Waar niet? ...
- Opmerkzaamheidspel:

Je tekent een vierkant op de grond. In het vierkant leggen de kleuters verschillende dingen die je in het bos vindt. Samen met de kleuters kijk je goed wat er allemaal ligt, daarna verander je iets terwijl de kleuters niet kijken. Wat is er veranderd?

© Kathleen Amant

TIP: In de klas kan je dit spel met de herfsttafel spelen.

- Zien zoals een dier:
 - Met een spiegelkje: neem een spiegelkje mee naar het bos. De kleuters houden de spiegel onder hun neus. Zo lopen ze 'door de kruinen van de bomen', net zoals een eekhoorn.
 - Door een wc-rolletje: laat de kleuters kijken door een wc-rolletje. Zo zien ze minder, net zoals bijvoorbeeld sommige kleine kriebeldieren.

2. Horen

- Luisterspel:* in de klas laat je verschillende dieren- of bosgeluiden horen. Herkennen de kleuters het geluid? Hoe kunnen ze zelf het geluid maken? Uiteraard laat je de kleuters ook in het bos een aantal keer gericht luisteren.
- Spel:* één kleuter staat geblinddoekt in het bos. De andere kleuters moeten proberen geruisloos te bewegen. Als de geblinddoekte kleuter iets hoort roept hij 'stop'. De andere kleuters moeten blijven staan. Nu wijst de geblinddoekte kleuter in de richting van het geluid. Is er een kleuter aangewezen dan is het de beurt een die kleuter om geblinddoekt te worden. Is er geen kleuter aangewezen dan mag de dichtstbijzijnde kleuter.

© Kathleen Amant

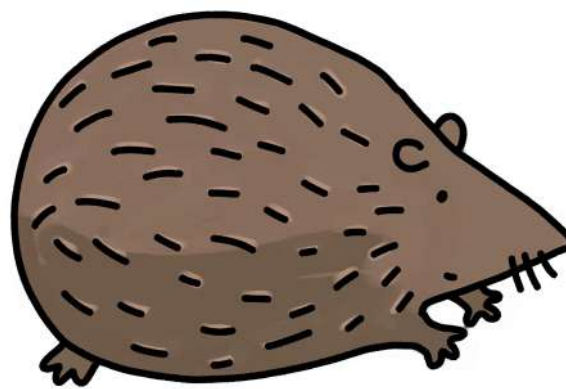
- *Noot:* niet alle kleuters vinden het leuk om geblinddoekt te worden. Laat de kleuters zelf kiezen of ze dit willen doen of niet.

3. Ruiken

- Denk eraan om de kinderen in het bos aan verschillende zaken te laten ruiken.
- *Geurtocht:* indien je de mogelijkheid hebt, kan je een uurtje voor het bosbezoek (of bijvoorbeeld tijdens een middagpauze) een geurtocht uitstippelen. Dit kan door met een opengesneden ajuin over bomen te wrijven. Dit laat een duidelijke geur achter, die een hele tijd te ruiken blijft. De kleuters kunnen dan het geurspoor volgen, dat hen bijvoorbeeld tot bij een schat leidt.
- *Bosparfum maken:* laat de kleuters geurige dingen verzamelen (humus, takje met naalden, blaadjes van bomen, kruiden, stukje mos of schors, bloesems, ...). Bij sommige planten moet je de blaadjes kneuzen of erover wrijven om de geur vrij te maken. Je kan de verzamelde dingen meenemen naar de klas of je kan het parfum in het bos maken. Tijdens het maken kan je eventueel wat water toevoegen. De kleuters verzinnen een naam voor hun parfum.

4. Voelen

- Zoek in het bos dingen die zacht, ruw, koud, ... aanvoelen. Wat voelt prettig aan? Wat voelt niet prettig aan?
- Anissa prikt zich in het bos. Laat de kleuters dingen zoeken of benoemen die je niet zomaar kunt vastpakken zoals een bolster van een tamme kastanje, netels, een egel, ...
- Alle kleuters zoeken een materiaal in het bos. Zeg duidelijk aan de kleuters dat ze alleen dingen oprapen, niets plukken of aftrekken. Na observatie leggen we de voorwerpen in een mand. De mand wordt afgedekt met bijvoorbeeld een doek. Laat een kleuter een hand in de mand steken en voelen aan een voorwerp. De kleuter probeert te raden welk voorwerp het is. Dit spel kan je zowel in het bos als in de klas spelen.
- Zoek een plek in het bos waar verschillende soorten bomen dicht bij elkaar staan. De kleuters voelen aan de verschillende bomen. Als ze er goed aan hebben gevoeld mogen ze één boom uitkiezen. Dit wordt voor even hun boom. Nu worden ze geblinddoekt en moeten ze hun boom alleen door te voelen herkennen. Hoeveel bomen je in het spel betreft, kan je bepalen naargelang de sterkte van je kleuters.

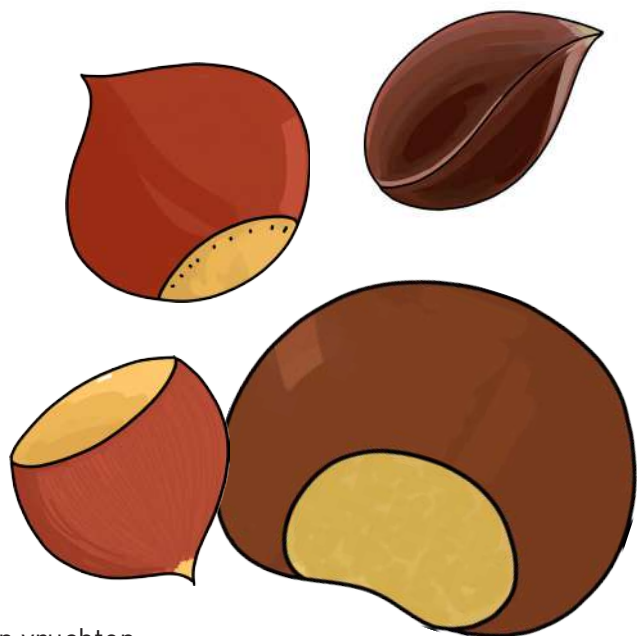
© Kathleen Amant

Variant: Je kan dit voelspel ook spelen met takken. Dit kan je ook in de klas doen.

5. Proeven

- In het bos vind je een aantal eetbare vruchten en zaden. Deze kan je met de kleuters eens proeven. Je kan een aantal zaden en vruchten meenemen naar de klas. Met deze zaden kan je proefspelletjes spelen. Zo kan je de kleuters geblinddoekt enkele zaden en vruchten laten proeven. Ze moeten raden welke vrucht het is.

TIP: let op voor besmetting met de vossenlintworm! Uit voorzorg kan je best enkele bosvruchten verzamelen die 0.5m van de grond hangen. Je wast ze best ook grondig voor ze op te eten.

© Kathleen Amant

- Zie ook activiteit 6, het stukje over koken met zaden en vruchten.

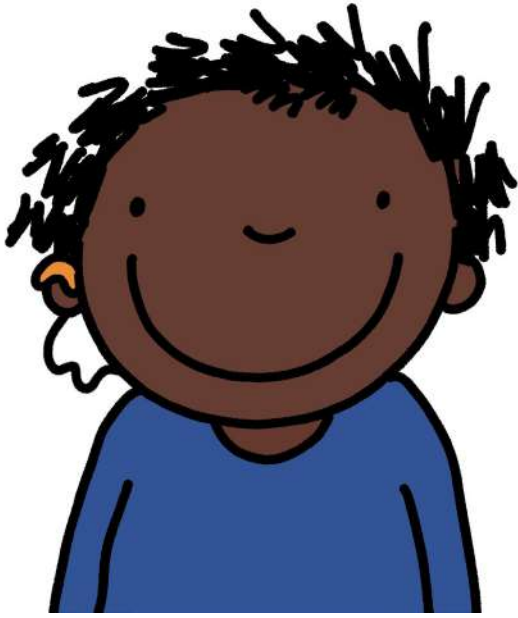
6. Gevoelens met Anissa en Cyriel

In het boek zijn heel wat emoties verwerkt.

- Met de prenten in bijlage 4.1 met Anissa en Cyriel en met de prenten van Lou die je vindt in 'Lou op weg naar school' kan je het gesprek aangaan rond bijvoorbeeld bang zijn. Voor wat zijn jullie bang in het bos?
- Een bewegingsverhaal leent zich ook uitstekend om gevoelens te verwerken binnen je thema. Je vertelt de kinderen een verhaal over naar het bos gaan. De kinderen wandelen rond in de klas/zaal. Je kan hiervoor werken met een lege zaal maar je kan bijvoorbeeld ook kegels in de zaal plaatsen die de bomen van het bos voorstellen. Met het verhaal kan je alle kanten uit: je bent blij omdat de zon schijnt, boos of verdrietig omdat het begint te regenen, bang omdat je plots donder hoort, ...

© Kathleen Amant

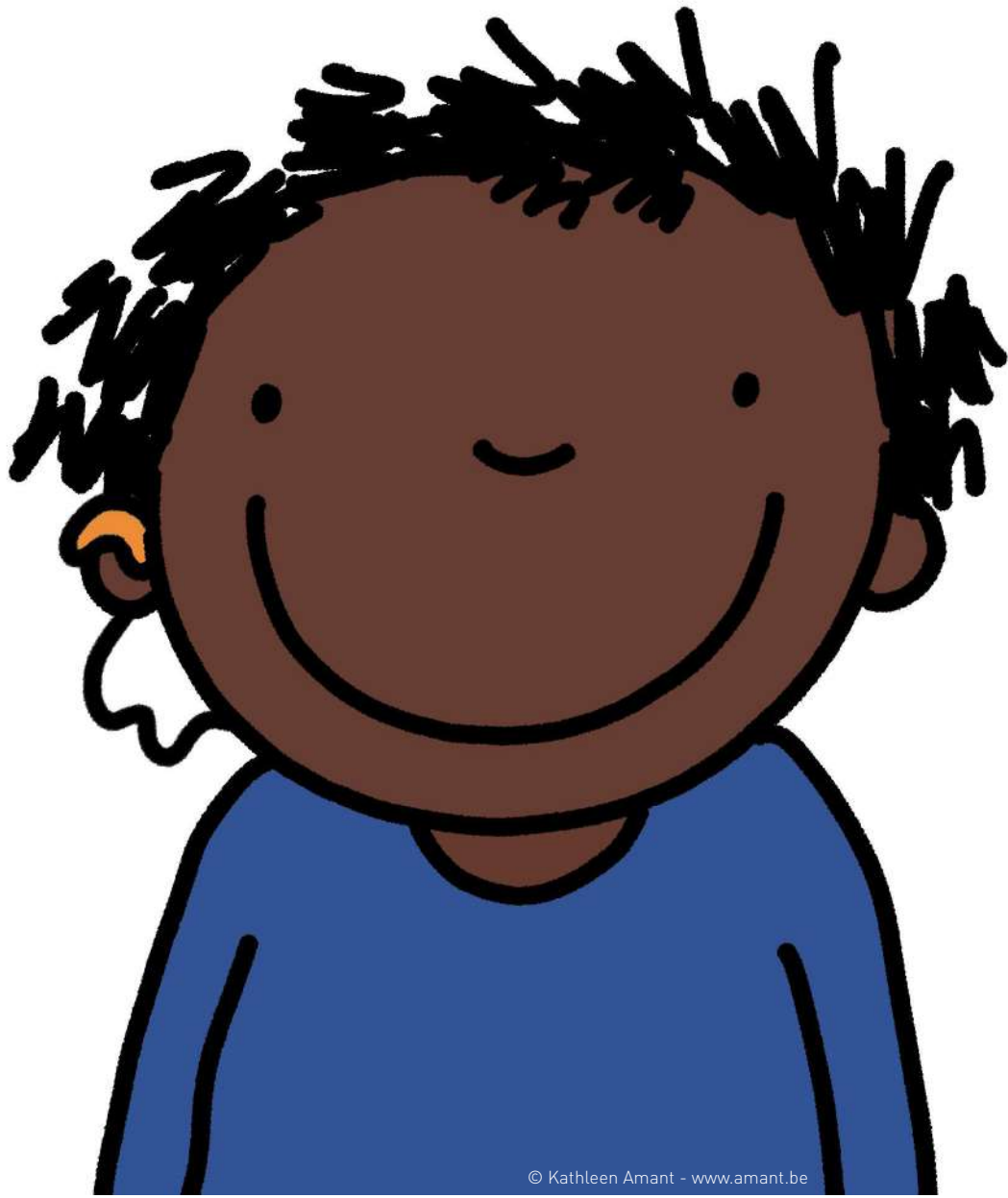
© Kathleen Amant - www.amant.be

© Kathleen Amant - www.amant.be

© Kathleen Amant - www.amant.be

© Kathleen Amant - www.amant.be

© Kathleen Amant - www.amant.be

© Kathleen Amant - www.amant.be

© Kathleen Amant - www.amant.be

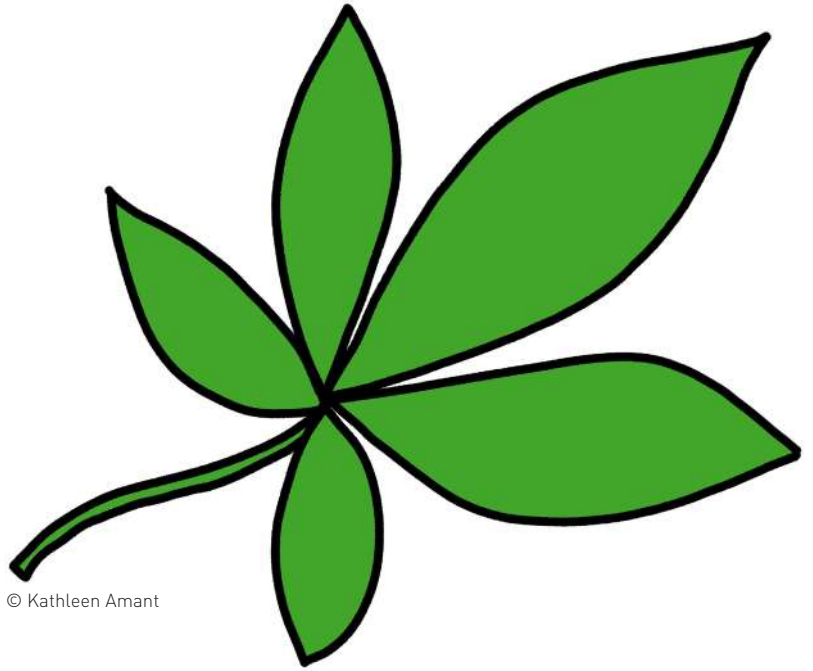

© Kathleen Amant - www.amant.be

Activiteit 5: Bomen en bladeren

Bijlage:

- Bijlage 5.1: boom + bladeren in verschillende kleuren
- Bijlage 5.2: voorbeeld opdrachtkaarten soort en kleur herkennen
- Bijlage 5.3: voorbeeld van patronen
- Bijlage 5.4: witte bladeren

© Kathleen Amant

Inhoud:

1. Bomen en hun bladeren

In bijlage 5.1 vind je een lege boom met daarbij allemaal verschillende gekleurde bladeren. Als je de boom uitvergroet en de bladeren lamineert en voorziet van klittenband, kan je de kinderen de bladeren vrij op de boom laten plaatsen. Je kan deze elementen ook voor heel wat activiteiten gebruiken. Hier vind je een aantal voorbeelden:

- *Oprichtkaarten soort en kleur herkennen*
Bij de boom kan je enkele opdrachtkaarten maken. Een voorbeeld vind je in bijlage 5.2. De kleuters geven de boom bladeren, maar gebruiken enkel de bladeren die op de opdrachtkaart voorkomen. Moeilijkere variant: de bladeren van de opdrachtkaart mogen ze niet gebruiken.
- *Bladeren afhalen en sorteren*
Er hangen bladeren in de boom in verschillende vormen en met verschillende kleuren. De kleuters hebben 4 potjes waarop de bladvormen staan. De kleuters moeten de juiste bladeren in het juiste potje doen. Je kan dit ook doen met potjes waarop de kleuren staan. Als je 16 potjes hebt, kan je een combinatie maken: de kleuters moeten de bladeren sorteren per vorm én kleur.
- *Rijen aanvullen*
Je kan de bladeren in een patroon leggen dat de kleuters moeten naleggen, rekening houdend met kleur en vorm. Hierbij kan je gebruik maken van opdrachtkaarten. Een voorbeeld vind je in bijlage 5.3. Dit kan je ook doen met echte bladeren.

2. Bomen herkennen

In het bos vind je verschillende soorten bomen. In de klas kan je aan de hand van foto's een aantal bomen bestuderen. Tijdens het bosbezoek proberen de kleuters de verschillende bomen te herkennen.

3. 1-2-3 boom

In plaats van 1-2-3 piano kan je 1-2-3 boom spelen. Als de kleuter zich omdraait moeten de andere kleuters als een boom blijven stilstaan. Ze mogen volledig kiezen welke soort boom ze uitbeelden. Je kan ook specifiekere dingen aangeven bv. een dikke, dunne, kleine, grote, ... boom.

4. Tellen en meten met bomen

- Je kan met de kinderen op verschillende manieren meten hoe dik een boom is:
 - Je kan een kring maken rond een boom. De kinderen geven elkaar een hand. Hoeveel kinderen zijn er nodig?
 - Je kan de kinderen ook tegen elkaar plaatsen, schouder tegen schouder. Hoeveel kinderen zijn er nu nodig? Zijn er meer of minder kinderen nodig dan de manier hierboven?
 - Je kan de dikte van de boom ook meten door te kijken hoeveel handen je naast elkaar moet plaatsen om rond de boom te geraken.
- Als je in het bos omgehakte bomen vindt, kan je ook hier heel wat dingen mee doen:
 - Gesprek over waarom bomen worden omgehakt en wie dit doet.

TER INFO: Bomen omhakken wordt vaak afgeschilderd als iets 'slechts'. Bomen omhakken is echter een normaal onderdeel van goed bosbeheer. Soms moet een boom die (te) veel voorkomt, gekapt worden om plaats te maken voor andere. Ook zieke bomen worden soms omgehakt. Bij het aanplanten van bos worden soms opzettelijk te veel bomen geplant. Na een paar jaar worden de minder goed groeiende bomen gekapt om de andere maximale groeikansen te geven.

- Jaarringen tellen.

TIP: Door de ringen te tellen weet je hoe oud een boom is. Eén ring staat voor één levensjaar van een boom.

- Hoeveel kinderen kunnen er op de boomschijf?
- ...

5. Bewegingsverhaal van zaadje tot boom

Je vertelt een verhaal over hoe een zaadje een boom werd. De kinderen beelden het verhaal uit. Naast het groeiproces, kan je ook elementen toevoegen die bijvoorbeeld te maken hebben met het weer (wind, regen, ...).

6. Domino met bladeren

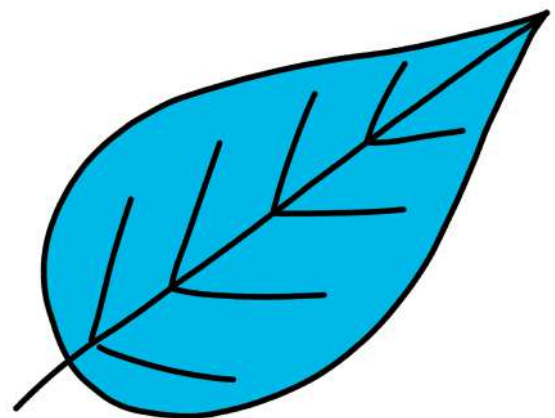
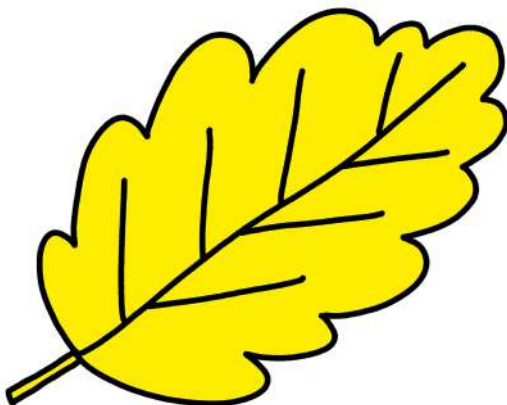
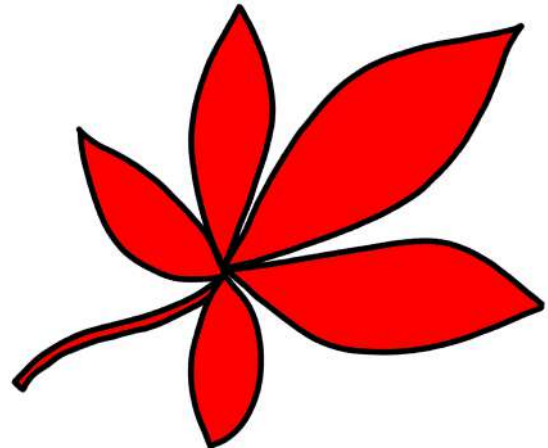
Twee of meerdere kinderen zitten aan een tafel. Ze hebben elk een stapel gedroogde bladeren bij zich. Er ligt één blad in het midden. Elk om beurt mogen de kinderen een van hun bladeren naast het blad leggen. Het blad moet eenzelfde kenmerk hebben. Dat kan kleur, vorm, grootte, ... zijn. De kinderen mogen zelf kiezen op welk vlak hun blad een gelijkenis heeft met het blad dat er al ligt. Ze moeten benoemen waarom ze het blad gekozen hebben. Daarna mag een ander kind een blad naast de bladeren op tafel leggen. Dit doen ze tot ze hun bladeren kwijt zijn.

7. Schorsafdrukken maken

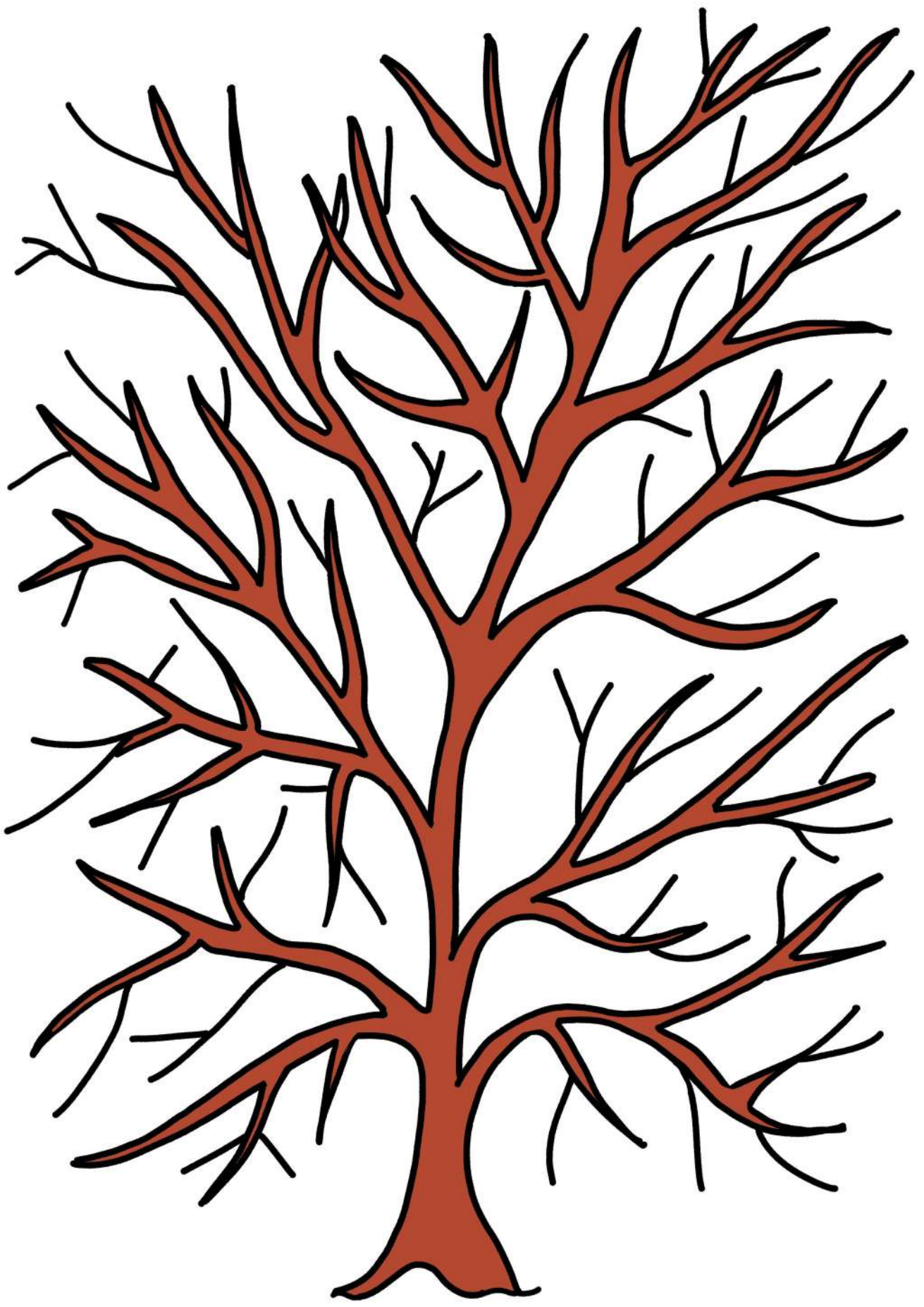
Je neemt een wit blad papier en een wascokrijtje. Je plaatst het blad papier tegen de boom. Vervolgens ga je met de wasco over het blad. Zo krijg je een afdruk van de schors.

8. Bladeren kleuren geven

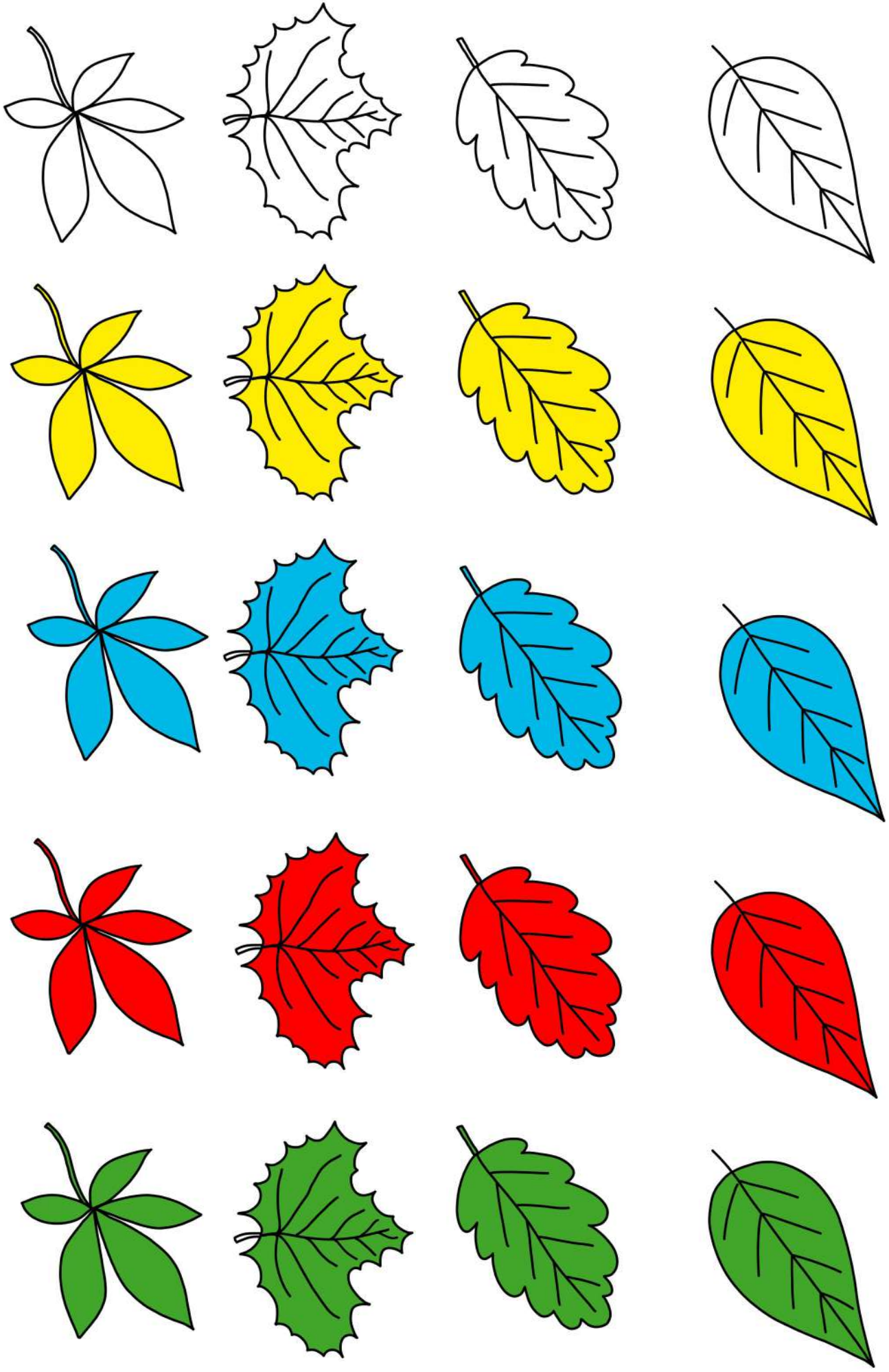
In bijlage 5.4 vind je witte bladeren in verschillende vormen. Als je deze afdrukt kunnen de kleuters deze bladeren herfstkleuren geven. Hiervoor kunnen ze verschillende materialen gebruiken zoals wasco, krijt, ecoline, zelfgemaakte verf (zie activiteit 3), ...

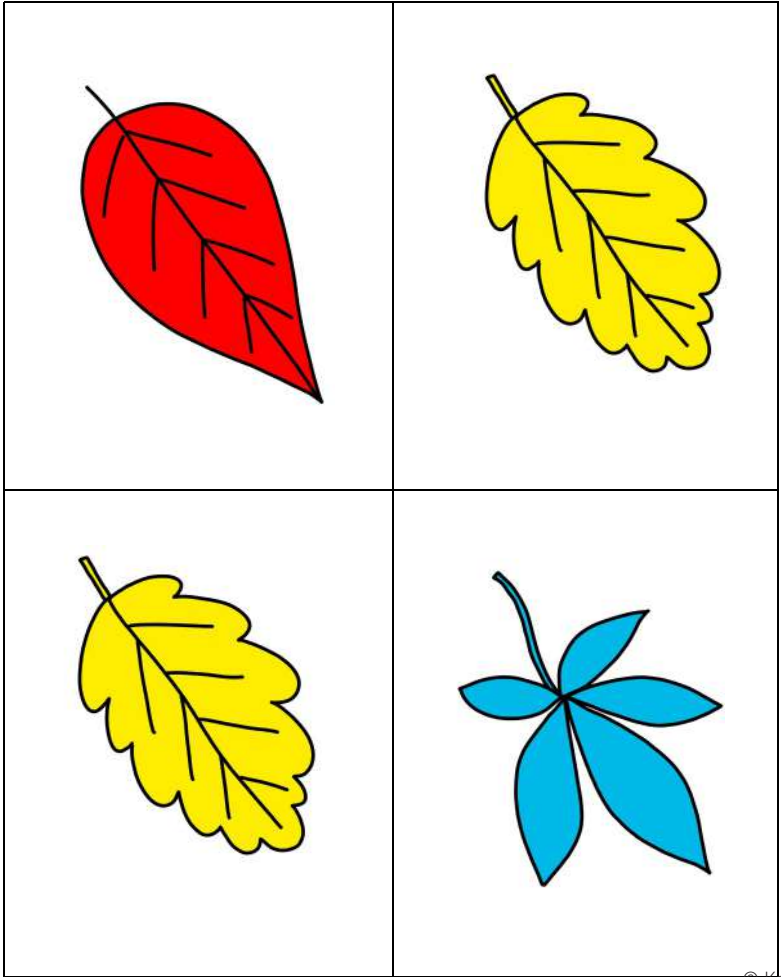
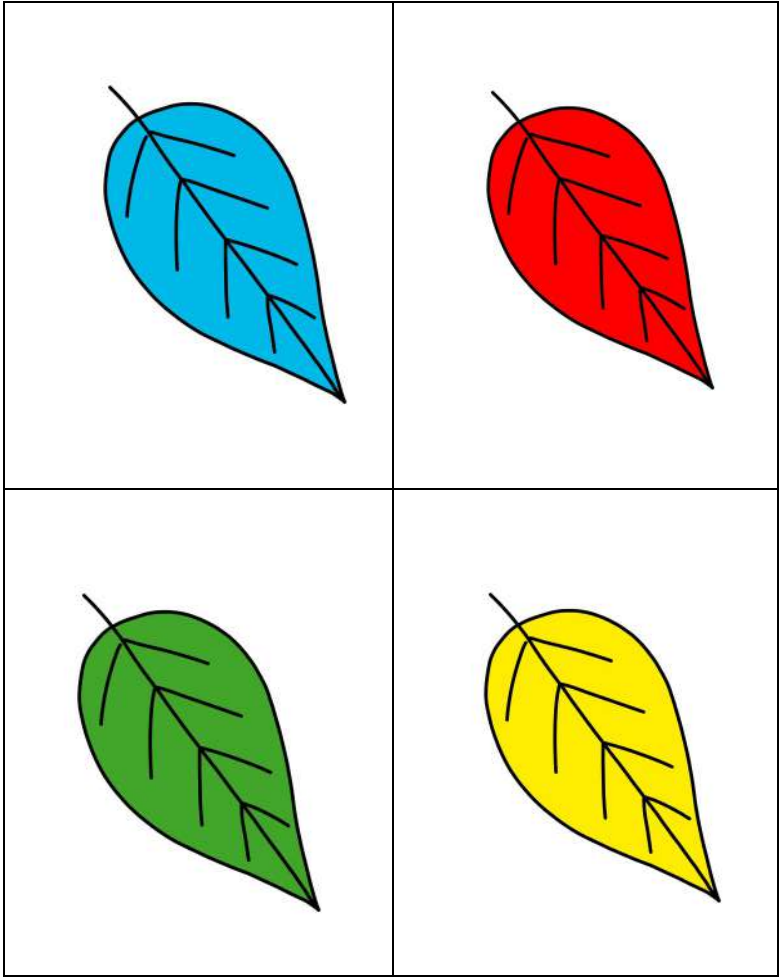

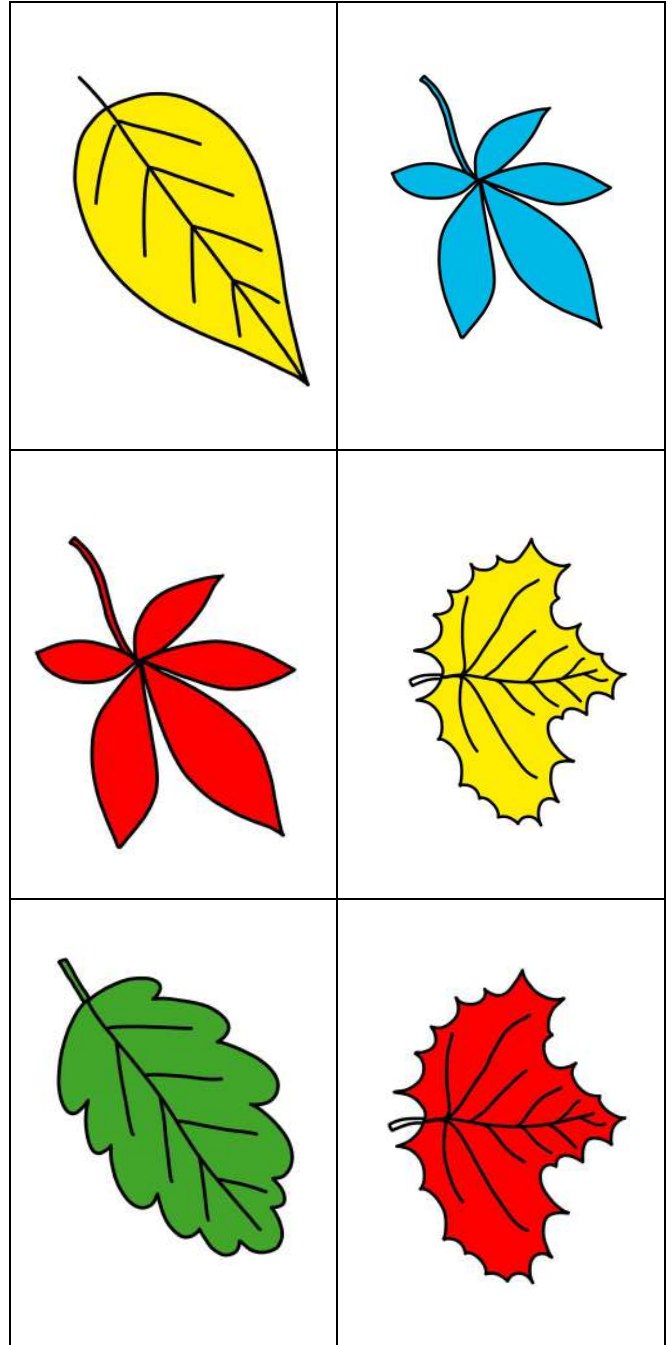
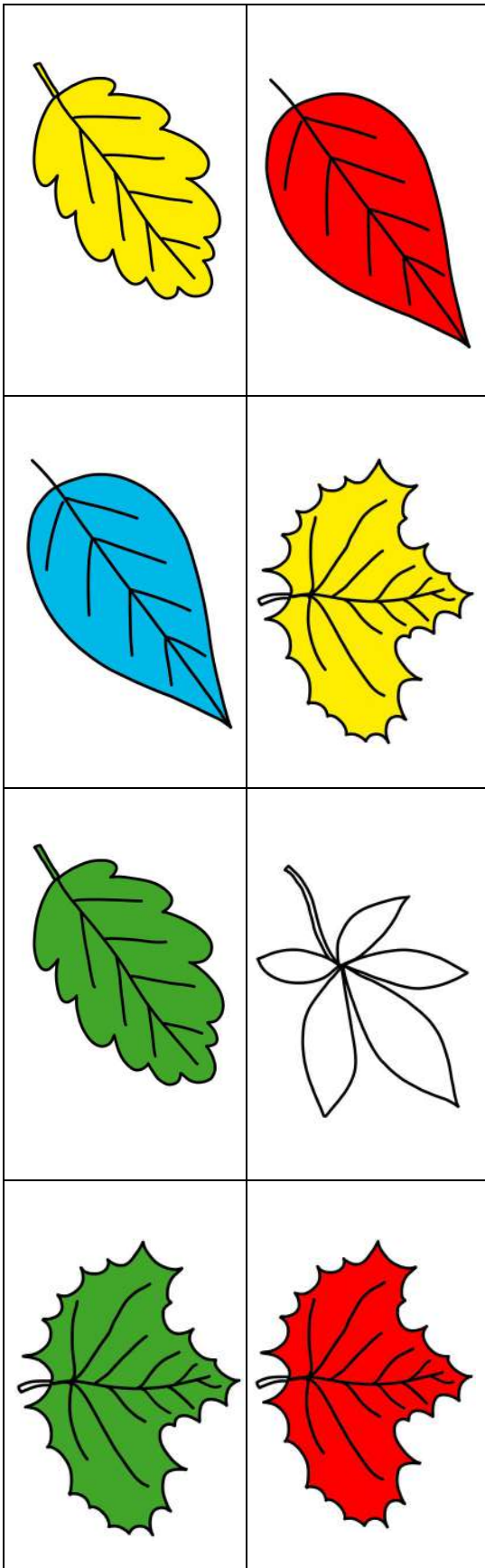
© Kathleen Amant - www.amant.be

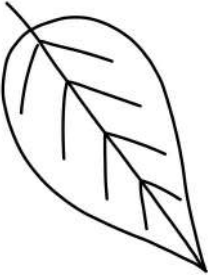
© Kathleen Amant - www.amant.be

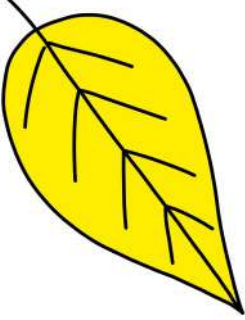
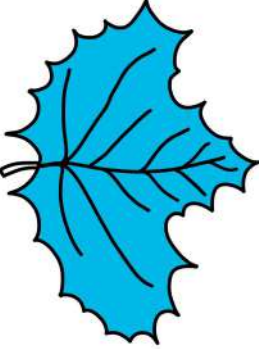

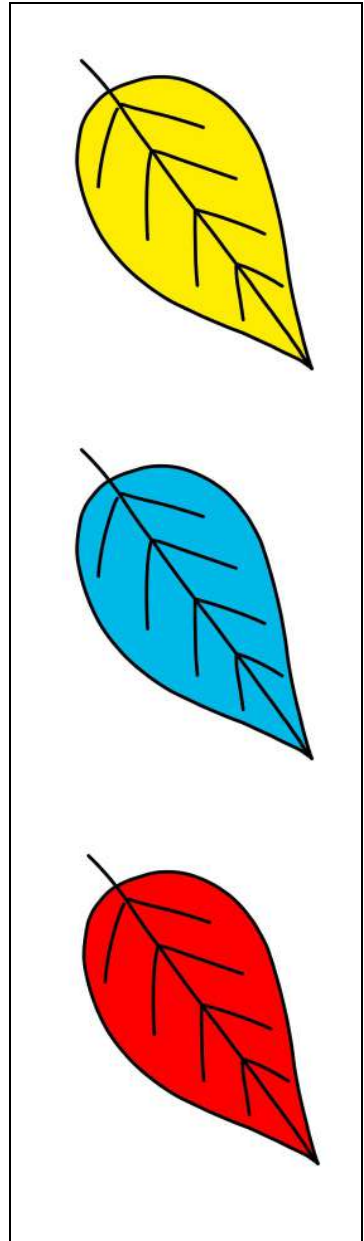
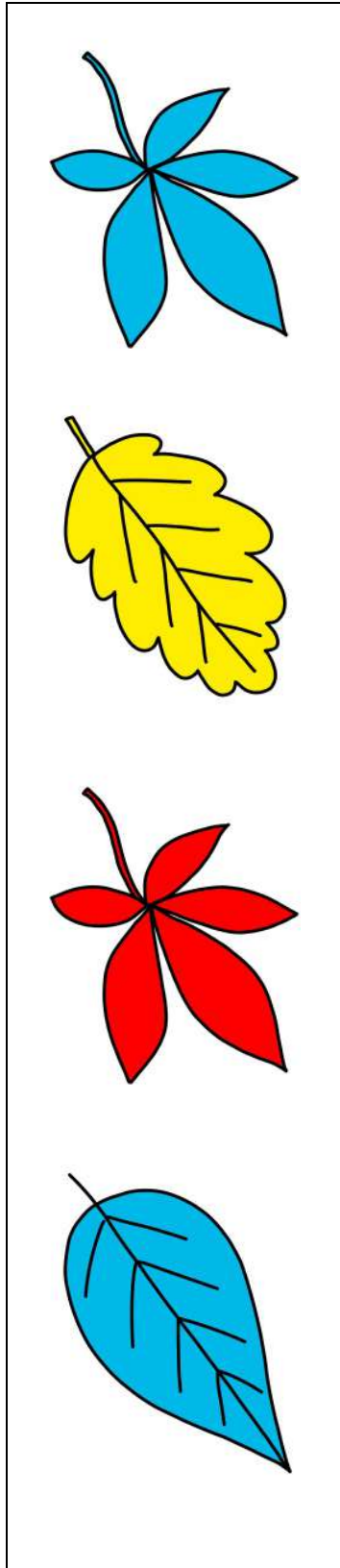

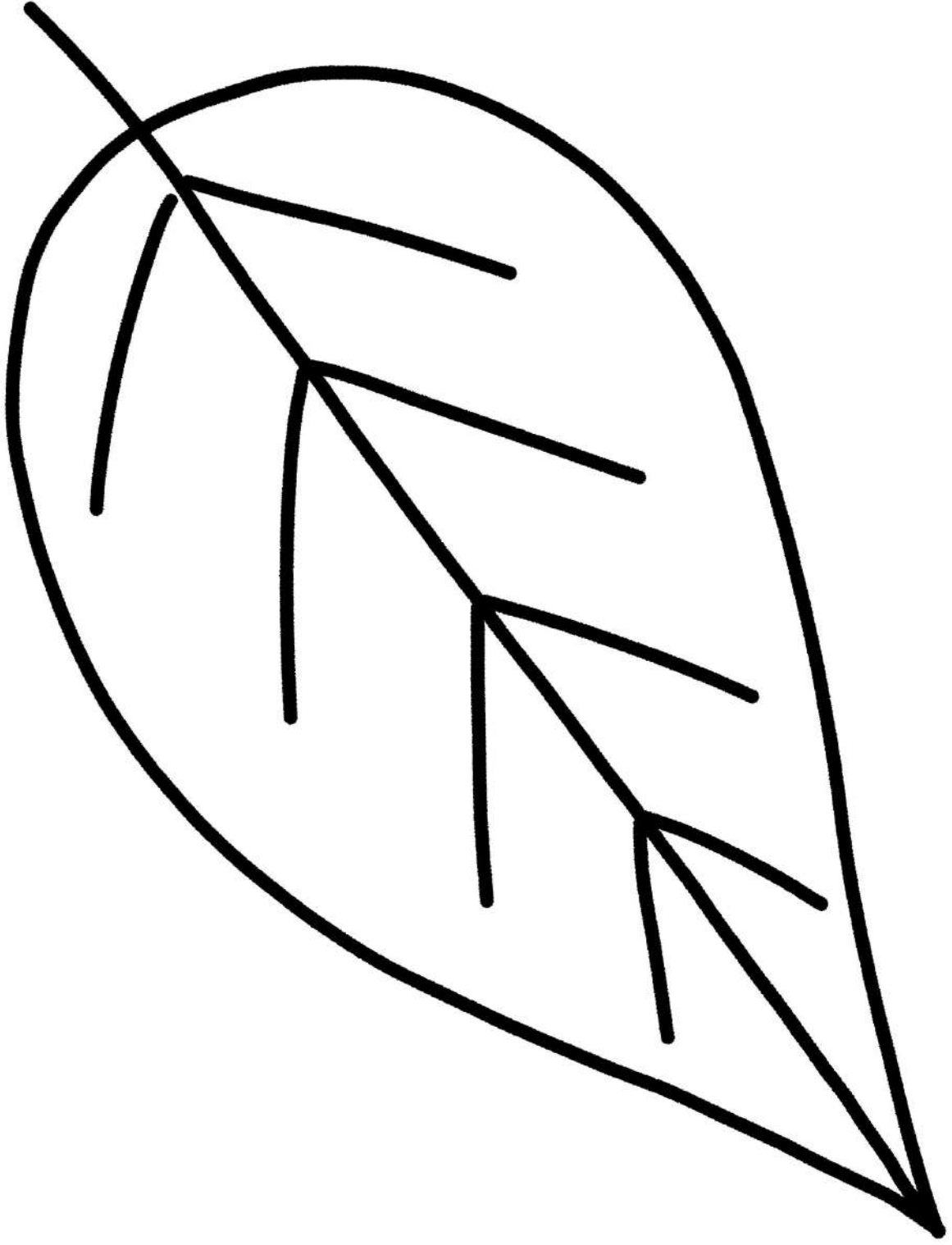

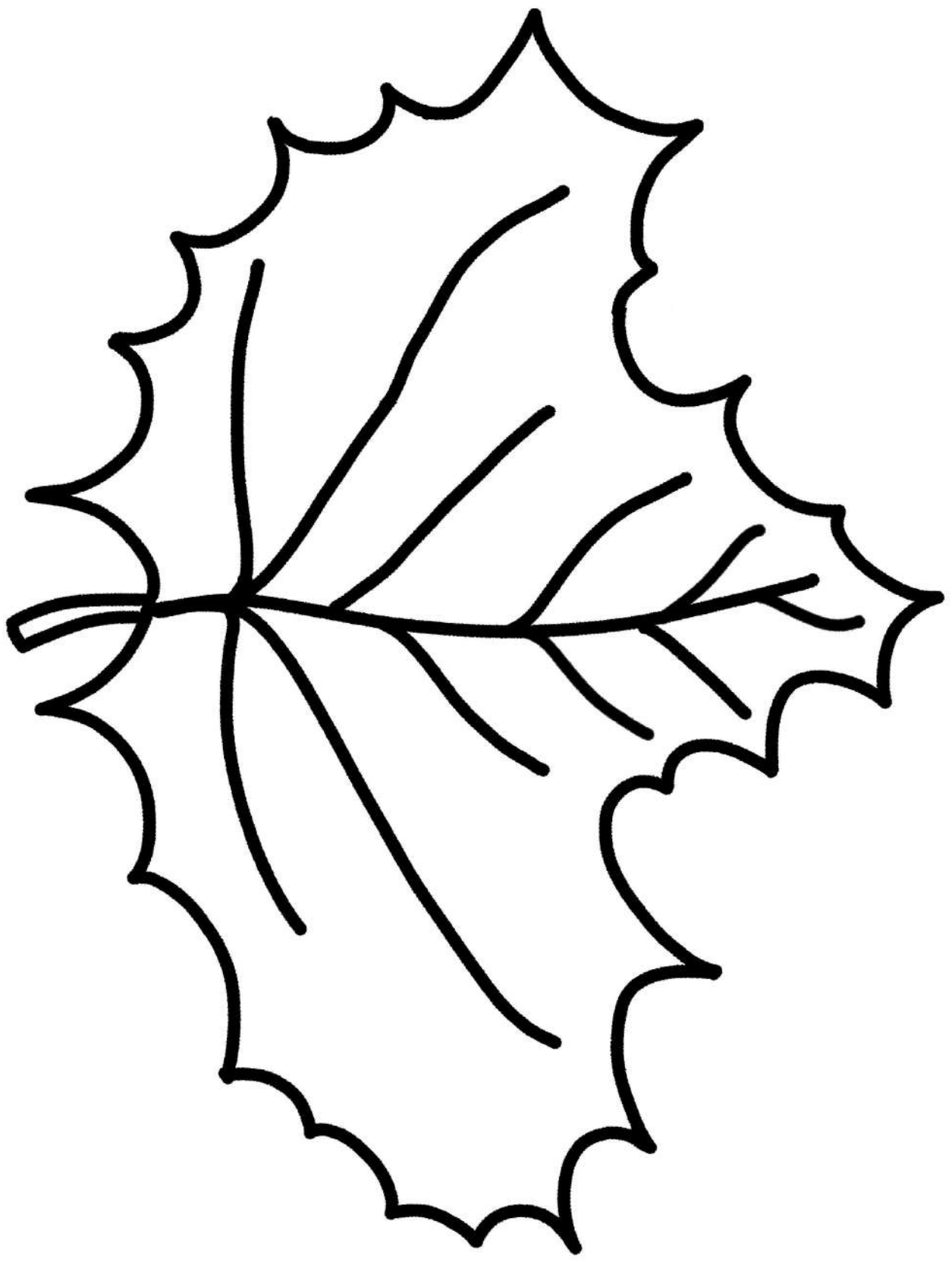
	2
	5
	3
	1

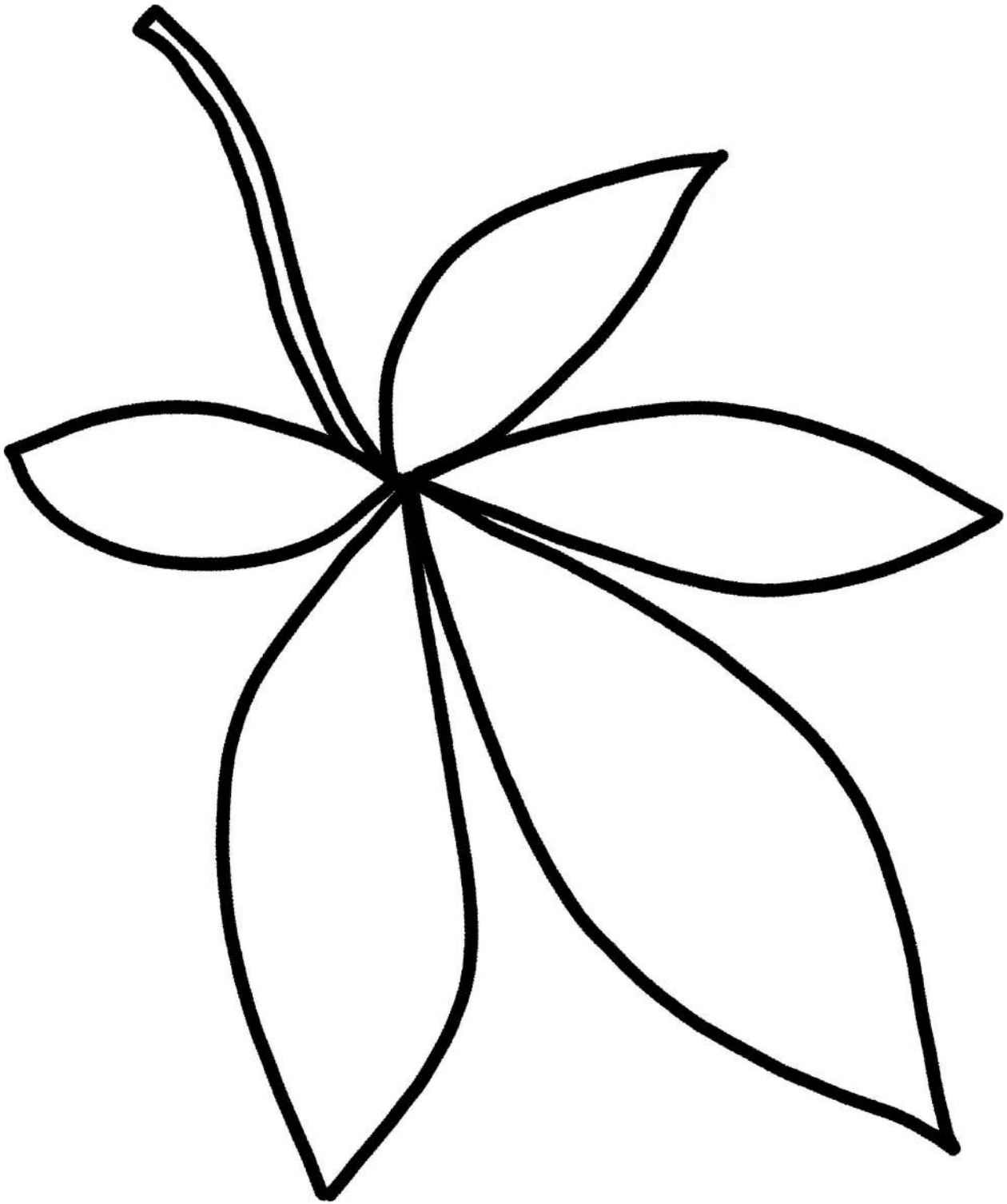
	2
	1
	3

Activiteit 6: Zaden en vruchten

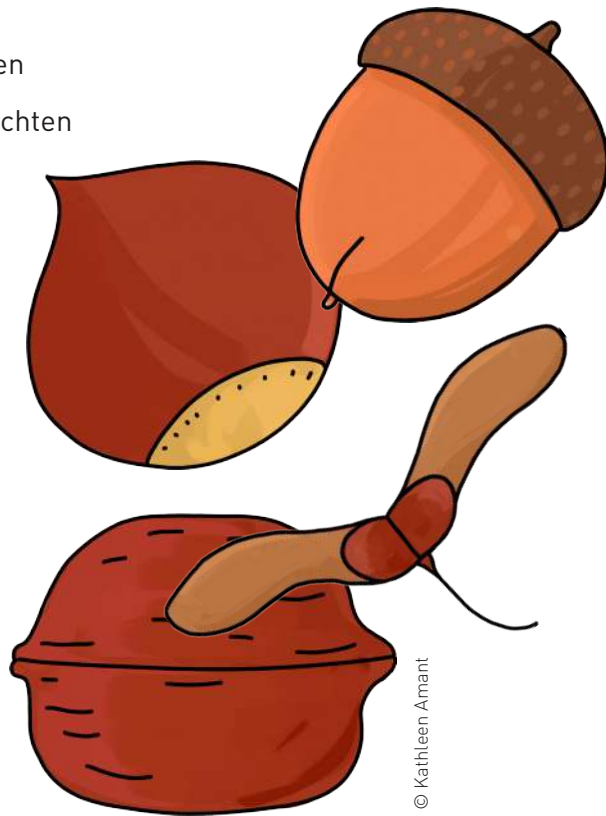
Bijlagen:

- Bijlage 6.1: afbeeldingen zaden en vruchten
- Bijlage 6.2: opdrachtkaarten zaden en vruchten
- Bijlage 6.3: ganzenbord

Inhoud:

1. Lottospel op de herfsttafel

Op de herfsttafel leg je verschillende soorten vruchten en noten. Je maakt opdrachtkaarten met verschillende combinaties van die vruchten en noten. Voorbeelden vind je in bijlage 6.2. Je kan ook werken met losse kaartjes waarop een vrucht of noot staat afgebeeld. De kleuters zoeken op de herfsttafel de vruchten die ze op hun kaart hebben staan.

Variatie:

- Het lottospel kan je ook spelen in het bos (bosbingo)
- Je kan getalbeelden toevoegen aan de opdrachtkaarten. De kleuters zoeken de juiste hoeveelheid van die bepaalde vrucht of noot. Bijv. 3 kastanjes, 2 beukennoten en 1 eikel.

2. Lottospel met noten en vruchten

Dit spel kan je spelen met 2 of meerdere kleuters. In het midden van de tafel staan er potjes, onder elk potje ligt een noot of vrucht. Elke kleuter krijgt een opdrachtkaart. Om beurt mogen de kleuters een potje omdraaien. Staat de noot/vrucht op hun opdrachtkaart, dan leggen ze die op de kaart. Staat de noot/vrucht er niet op, dan leggen ze die terug onder het potje. De kleuters proberen zo snel mogelijk hun kaart vol te krijgen.

3. Vruchten en noten memory

Je kan met de kaartjes van bijlage 6.1 of met echte noten en vruchten memory spelen.

4. Ganzenbord met vruchten

In bijlage 6.3 vind je een ganzenbord met 30 vakjes, waarvan 11 vrije vakjes. (Tip: vergroot dit bord tot A3-formaat) Daar kan je zelf een prent van een noot/vrucht, een blad of dieren opplakken, al naargelang van wat je wil oefenen. Je kan ook de vruchten zelf op het spelbord leggen. Heel wat spelvarianten zijn mogelijk. Indien je vruchten op de vrije vakken kleeft, kan het bijvoorbeeld de bedoeling zijn om zoveel mogelijk vruchten te verzamelen tegen het einde van het spel. De kinderen nemen dan telkens ze op een

vak met een vrucht komen, de bijhorende echte vrucht uit een potje. Door een getalbeeld toe te voegen aan de vruchten, maak je een wat moeilijker versie.

5. De wondere wereld van zaden en vruchten

Je kan met de kleuters de verschillende zaden en vruchten onderzoeken. Hoe verschillen ze van vorm, kleur, geur, ...?

Daarnaast kan je met de kleuters ook eens nagaan:

- Met welke vruchten je het verst kan gooien.
- Welke vrucht het snelst valt. Ze kunnen daarbij vaststellen dat het gewicht (om juist te zijn, eigenlijk de 'massa') van de vrucht niet belangrijk is voor de valsnelheid. De vorm is dat wel. Bijvoorbeeld de zaden van de linde, berk, es en esdoorn (helikopter) hebben een gevleugeld blad en kunnen hierdoor lang ronddraaien of dwarrelen.

Het is leuk als je de kinderen vooraf een voorspelling laat maken. (technisch denkproces!)

6. Koken met vruchten uit het bos

Verschiede vruchten die je vindt in het bos zijn eetbaar, bijvoorbeeld hazelnoten, beukennoten en tamme kastanjes.

Met deze eetbare vruchten kan je koken:

- Met verschillende noten zoals hazelnoten en okkernoten kan je koekjes maken. Je vind op het internet heel wat recepten terug. Je kan ook aan een recept dat je kent noten en vruchten toevoegen.
- Kastanjes kan je poffen op het vuur.

Opgelet met kinderen met een specifieke allergie.

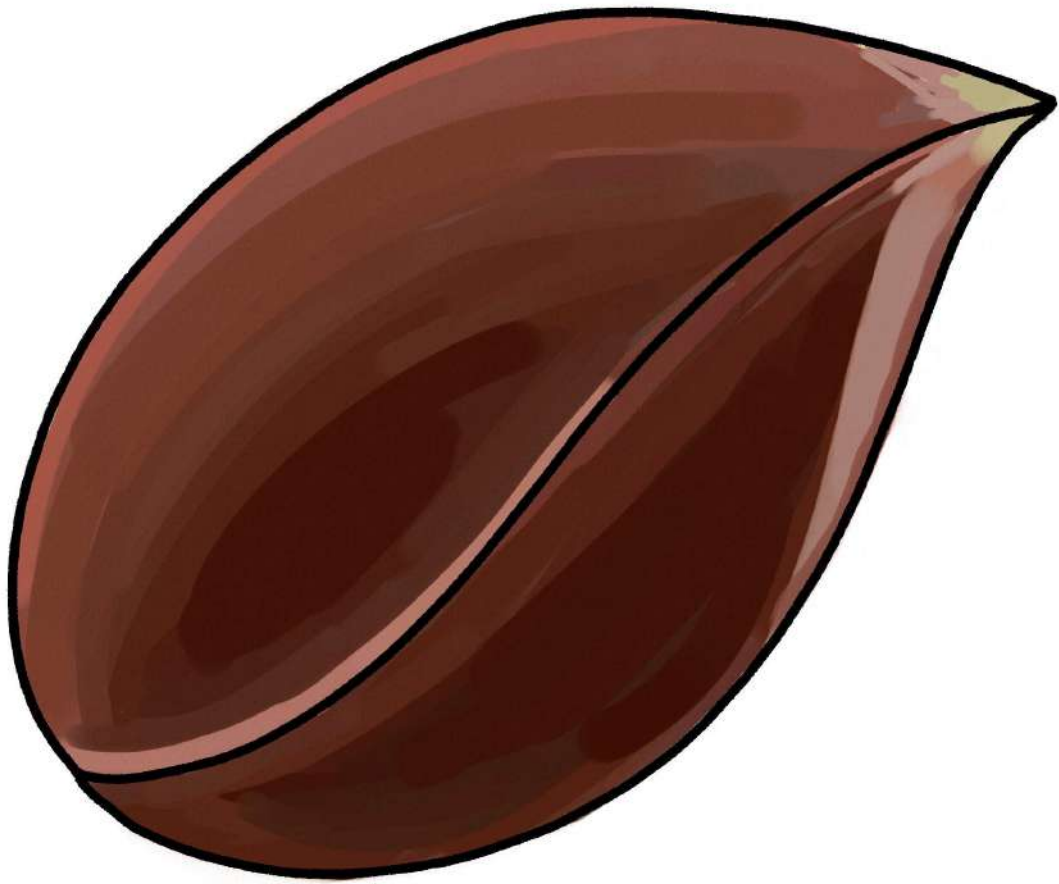
TIP: let op voor besmetting met de vossenlintworm! Uit voorzorg kan je best enkel bosvruchten verzamelen die 0.5m van de grond hangen. Je wast ze best ook grondig voor ze op te eten.

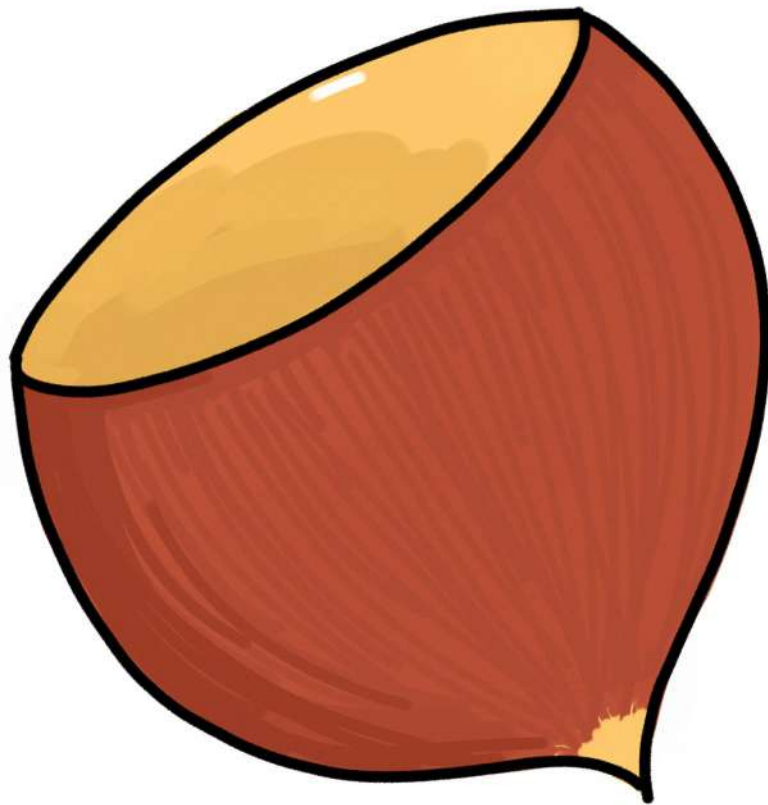
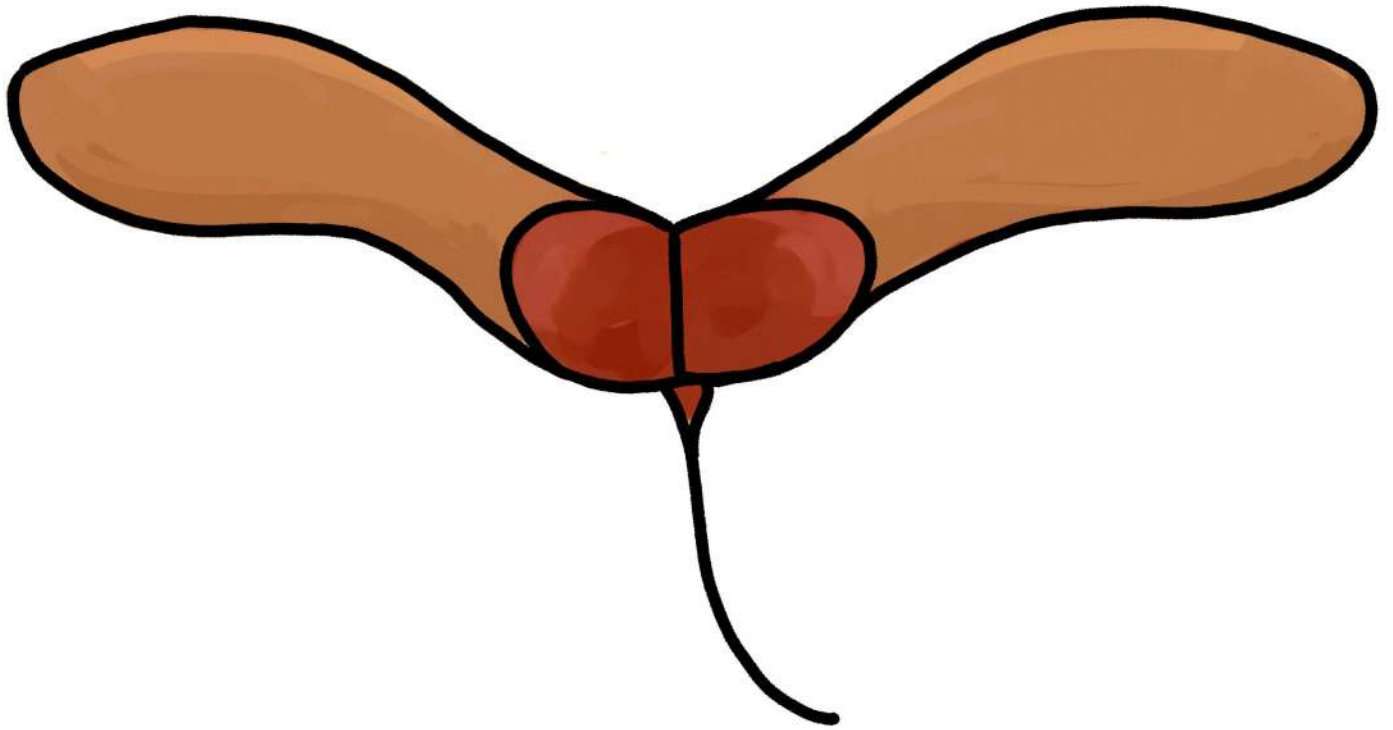
7. Bewegingshoek

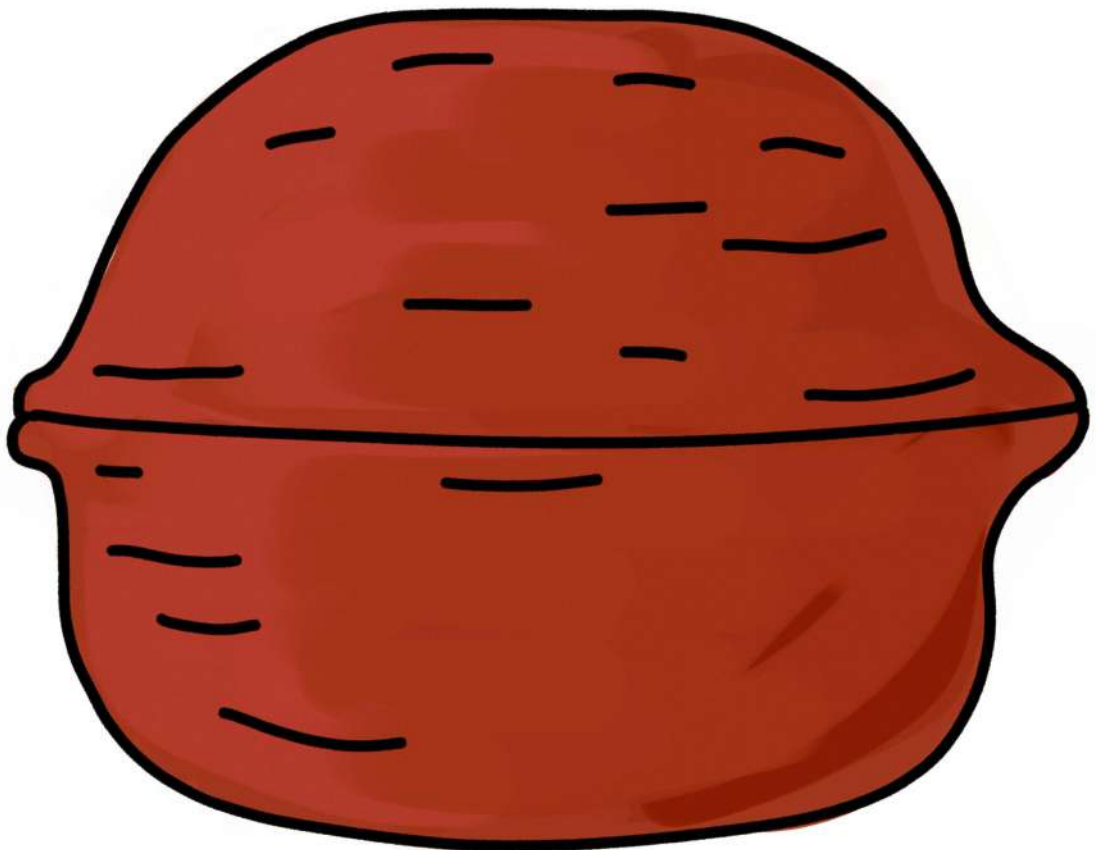
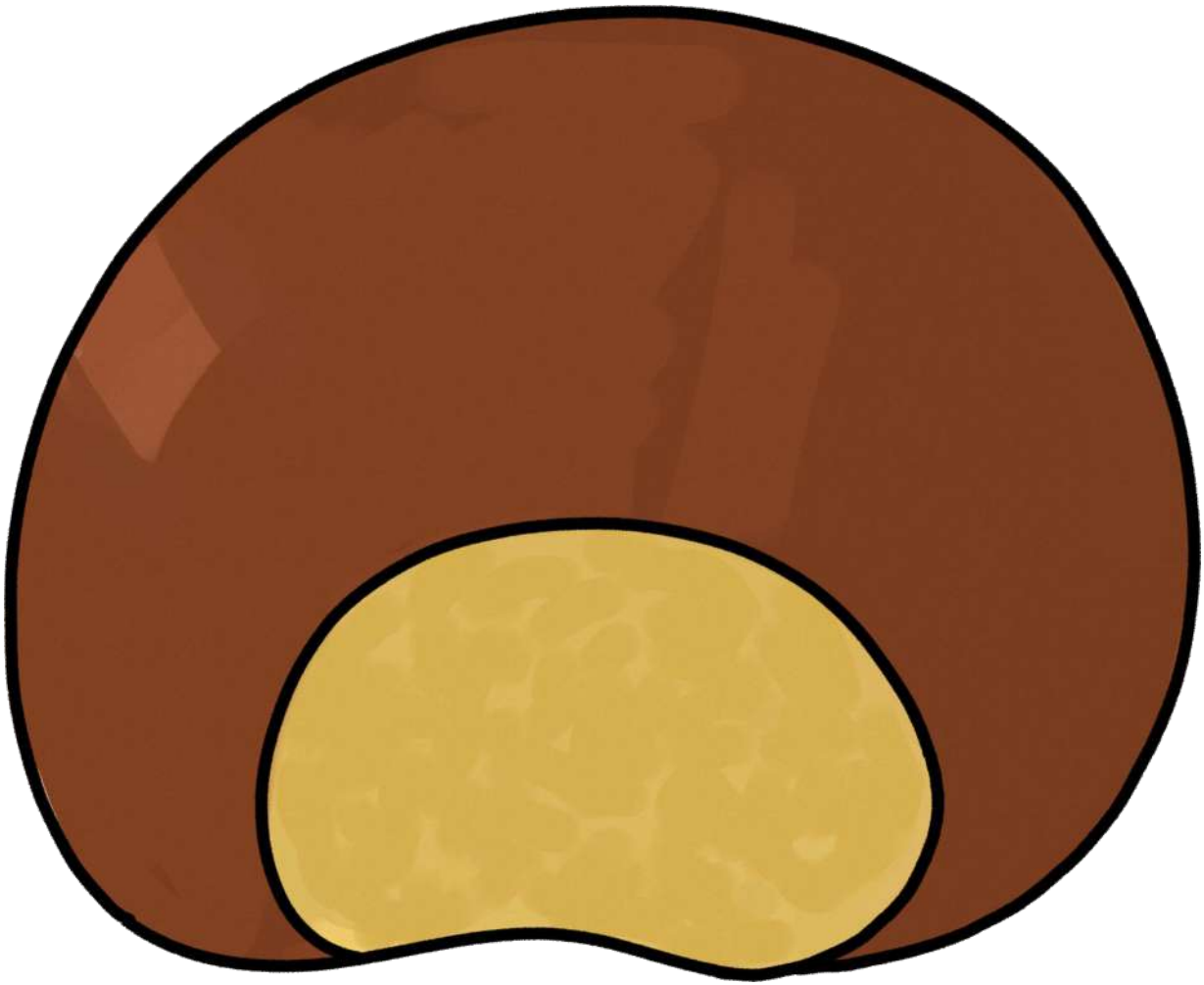
- *Noten en vruchten in de juiste bak gooien*
In de bewegingshoek kan je verschillende bakken plaatsen. Op elke bak staat een afbeelding van een andere noot. De kleuters krijgen een mandje/bakje waarin verschillende soorten noten/vruchten zitten. Ze moeten de vruchten/noten in de juiste bak gooien.
- *Met noten potjes omver gooien*
Er staan verschillende potjes op een tafel. Je kan ook in de hoogte werken door bv. een piramide van bekertjes te plaatsen. De kleuters proberen nu met de noot de bekertjes om te gooien.
- *Katapult*

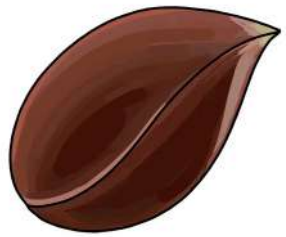
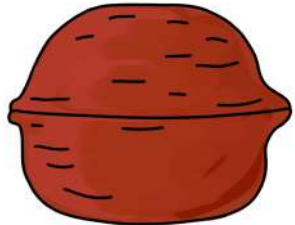
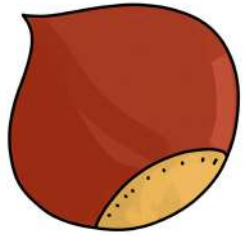
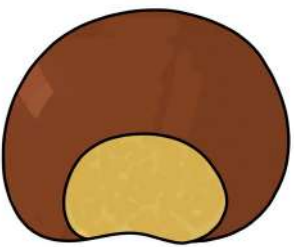
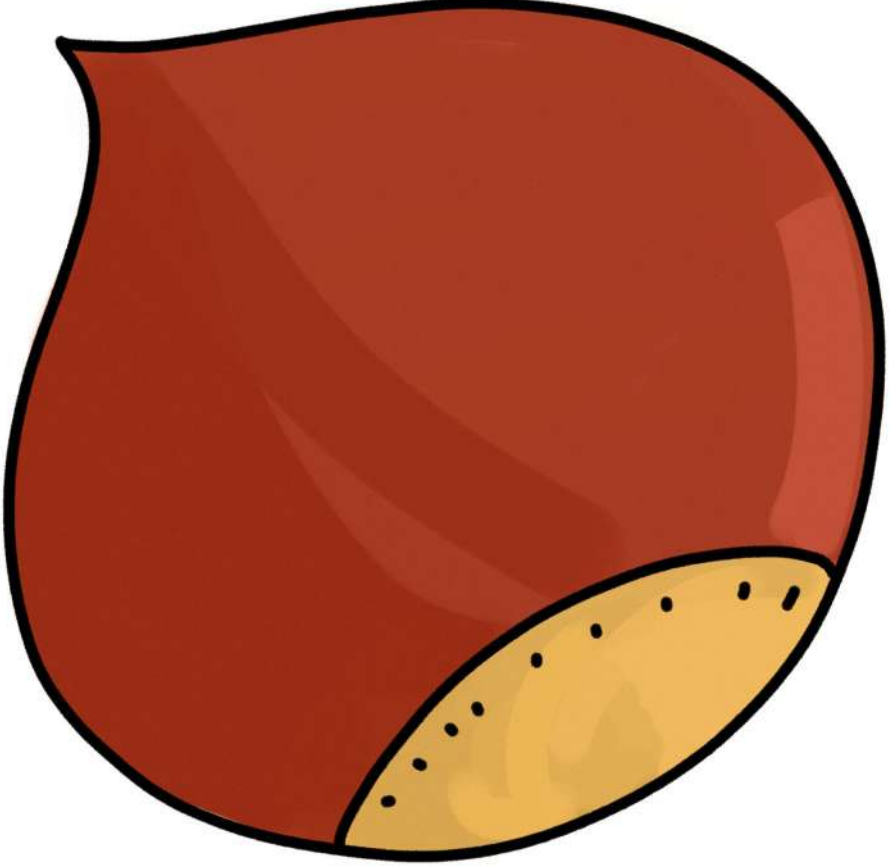

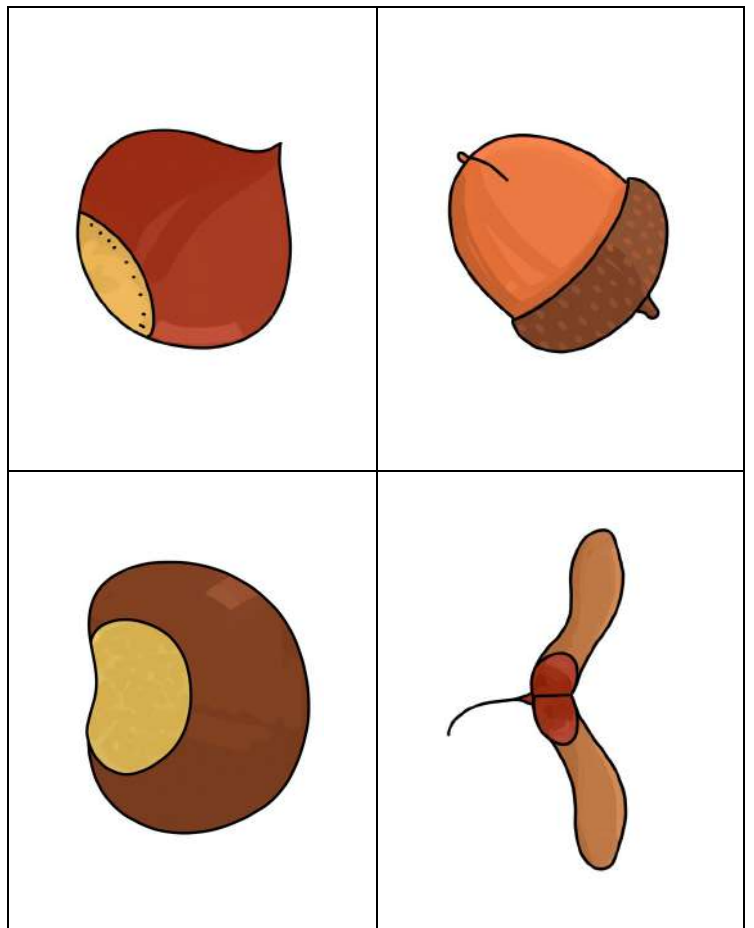
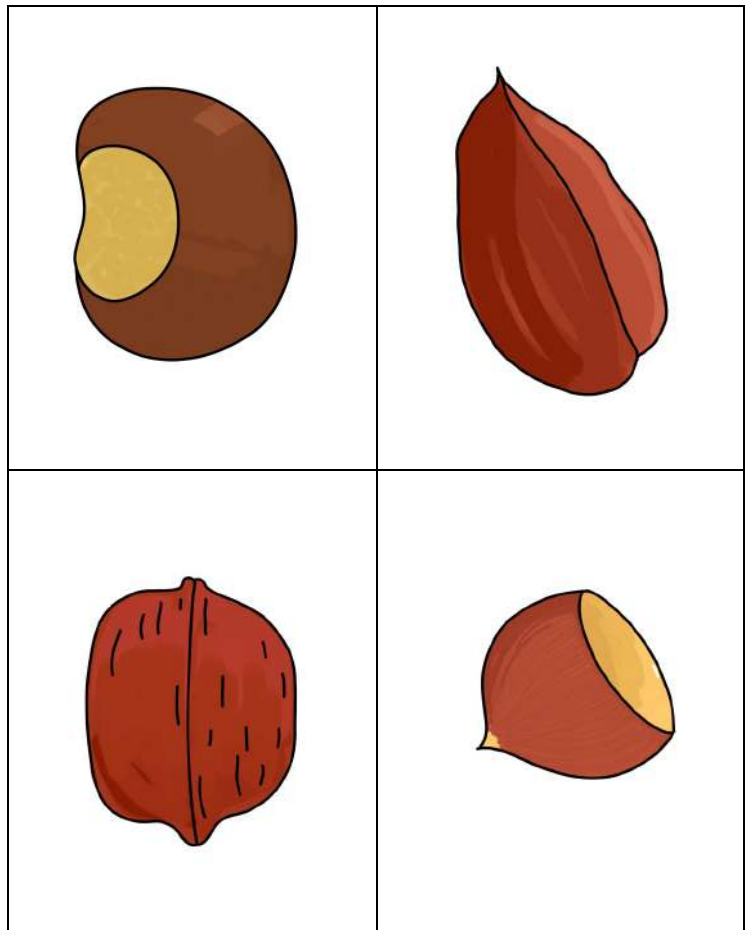
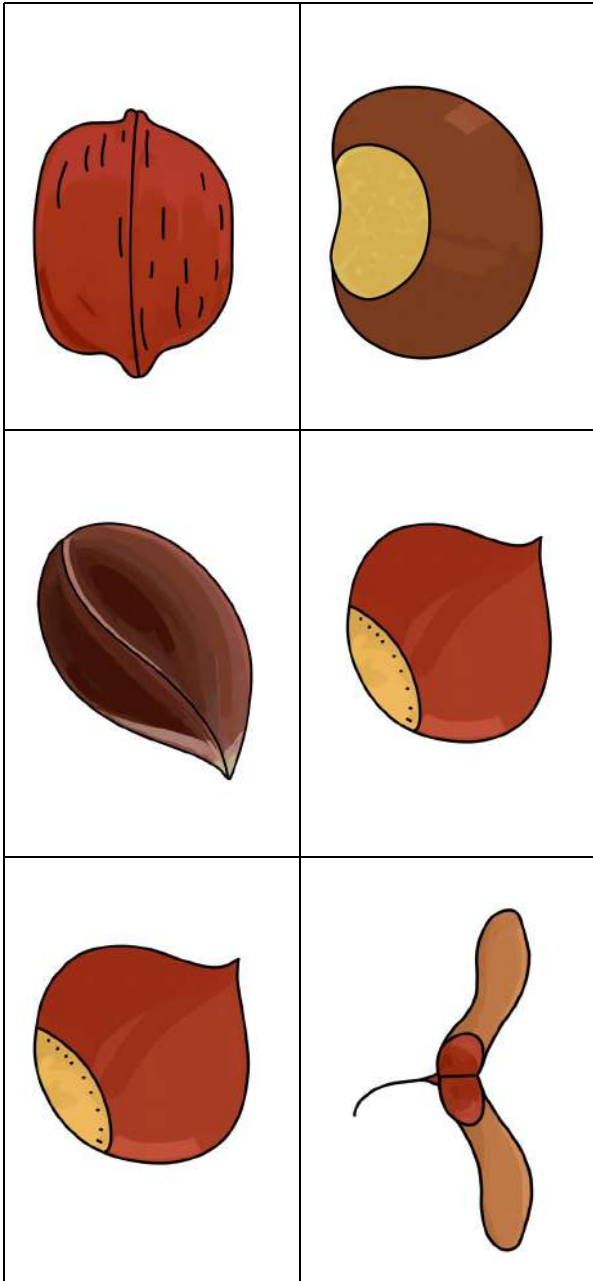
Op de laatste pagina van het boek heeft Cyriel een katapult in zijn handen, gemaakt van een tak met een V-vormige splitsing. Zo'n katapult maken kan samen met de kleuters. De kleuters kunnen volop experimenteren, zowel met maken (selectie tak, welke rekker, hoe vastmaken, ...) als het testen van hun katapult (Hoe richt ik? Hoe ver kan ik schieten? ...) Uiteraard heb je het met hen over veiligheid!

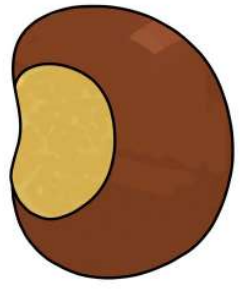
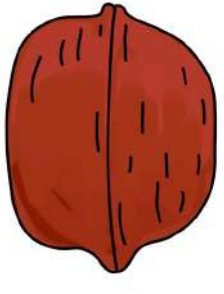
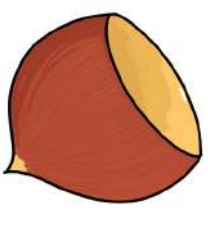

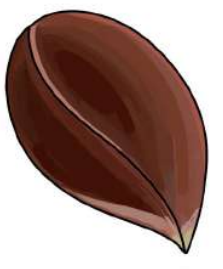
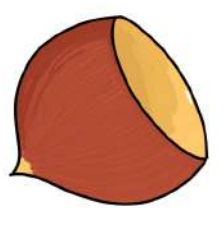
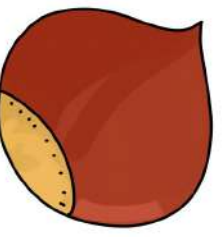
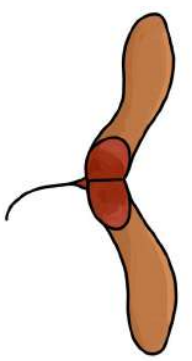

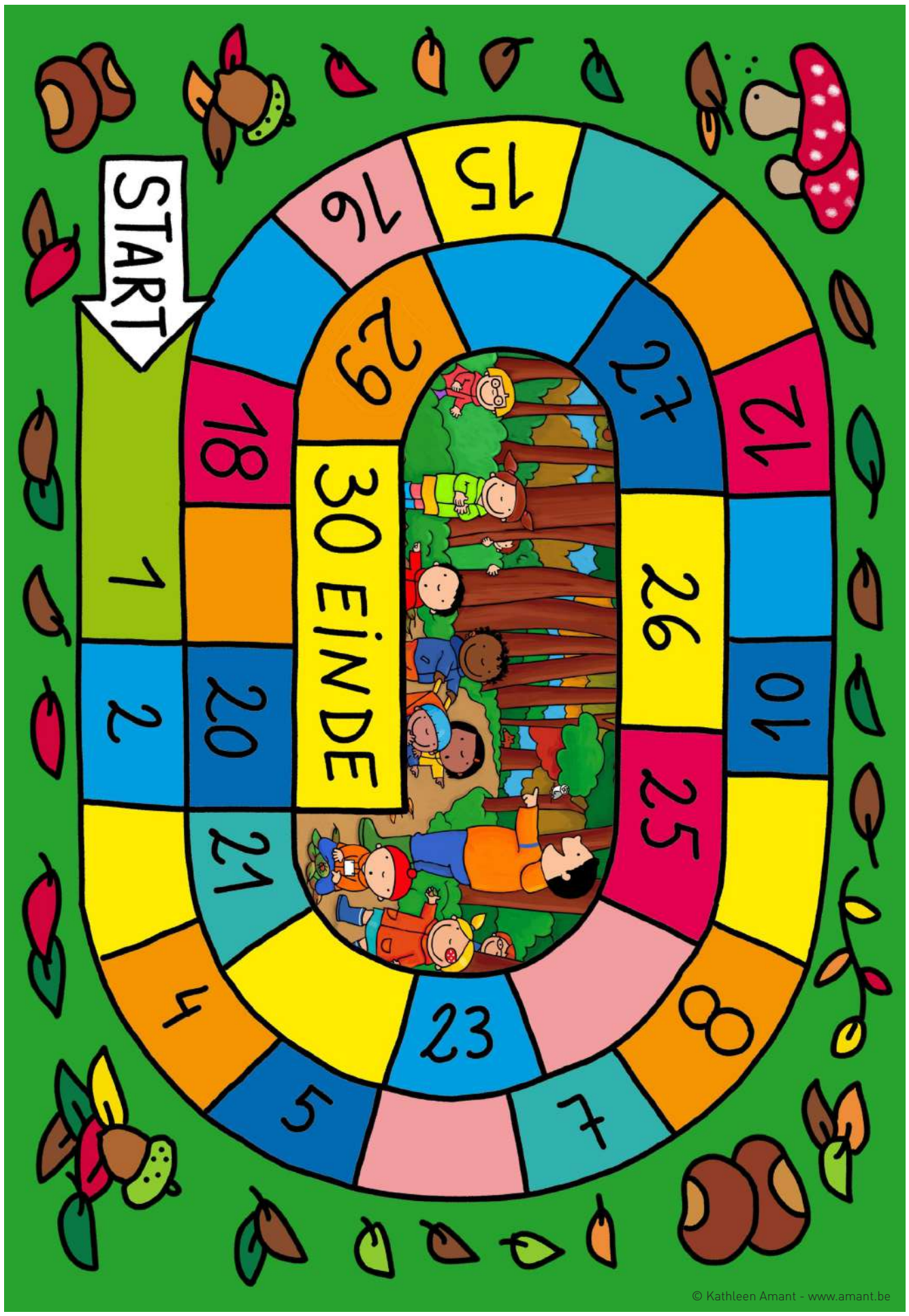

	2
	2
	3

	3
	4
	2
	6

Activiteit 7: kriebeldieren

Bijlagen:

- Bijlage 7.1: afbeeldingen kriebeldieren
- Bijlage 7.2: zoekprent kriebeldieren

Inhoud:

1. Kriebeldieren zoeken met vergrootglas

In bijlage 7.1 vind je tekeningen van enkele kriebeldieren. Je kan deze met de kinderen bespreken. In bijlage 7.2 vind je een bosprent met daarop hele kleine kriebeldieren. De kinderen kunnen met behulp van een vergrootglas de kriebeldiertjes zoeken die je op het blad vindt. Laat de kleuters de kriebeldieren benoemen.

2. Terrarium maken met regenwormen

Zoek samen met de kleuters enkele regenwormen in het bos of op een graspleintje in de buurt van de school. Doe wat aarde in een aquarium of een andere grote doorzichtige bak. Doe de gevonden regenwormen in de bak met aarde. Nu kan je de regenwormen in de klas observeren met de kleuters. Vergeet de regenwormen achteraf niet vrij te laten, samen met de kleuters.

3. Kriebeldieren bekijken en ontdekken

Tijdens de uitstap in het bos kan je op zoek gaan naar kriebeldieren. Je vindt ze onder stenen, tussen boomstronken, tussen bladeren, op de grond, in de grond, op boomstammen, ... Om snel kriebeldieren te verzamelen kan je enkele kleuters met een wit laken onder een flexibele boom laten staan. Nu laat je de boom wiebelen, de kriebelbeesten die zich in de boom bevonden vallen nu op het witte doek. Als je doorzichtige potjes of loeppotjes hebt kan je zo enkele diertjes bekijken.

TIP: Laat de kleuters het diertje met een lepel of een blad in het potje doen. Zo zorg je ervoor dat het diertje heelhuids in het potje geraakt.

Mogelijke vragen die je aan de kleuters stelt:

- Welke vorm hebben deze dieren?
- Hoeveel poten hebben ze?
- Hebben ze voelsprietten
- Welke kleur hebben ze?
- Hoe bewegen ze zich voort?
- ...

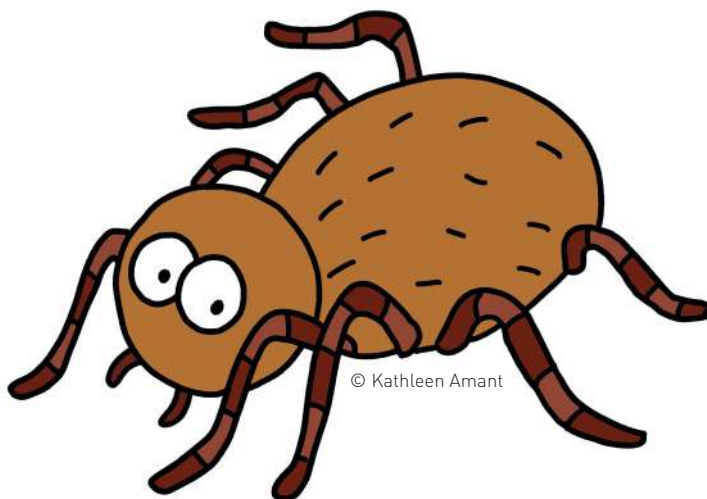
Variatie:

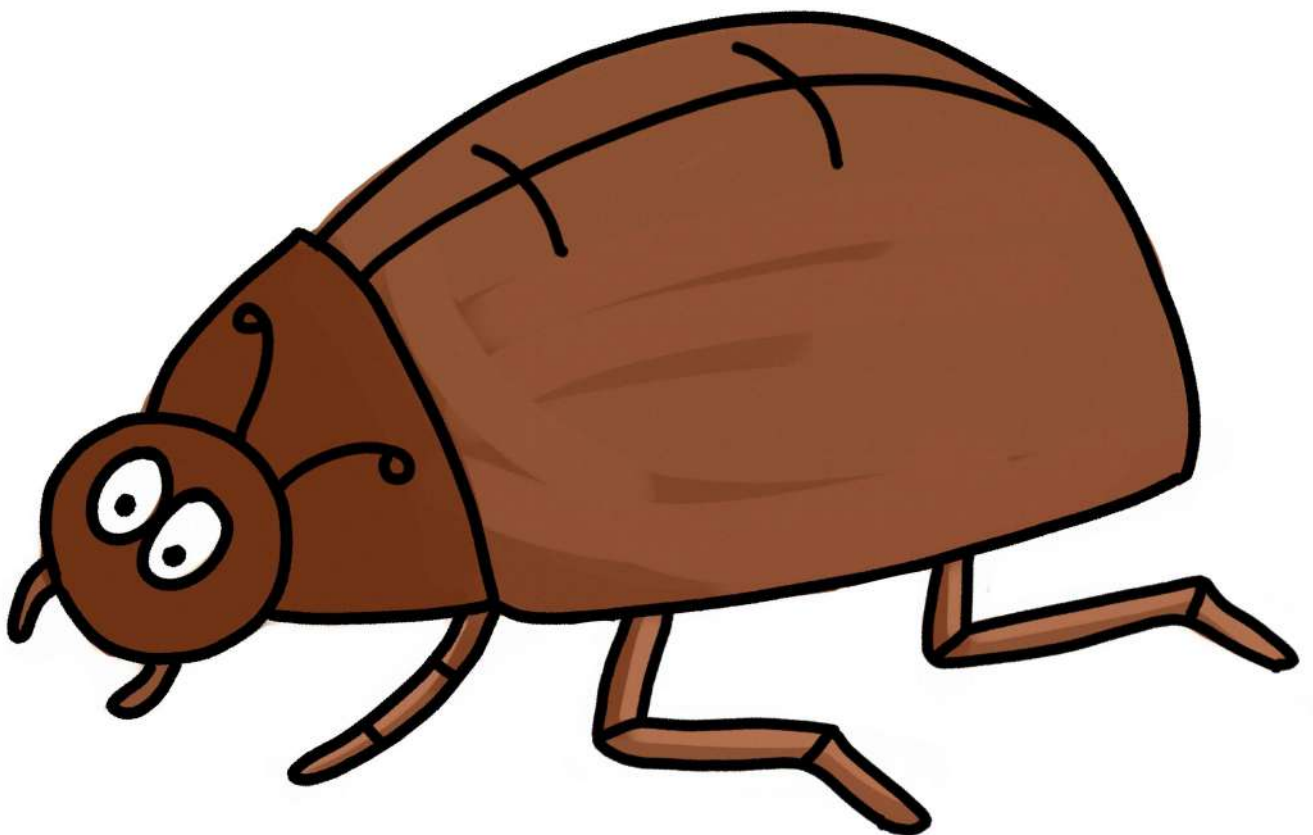
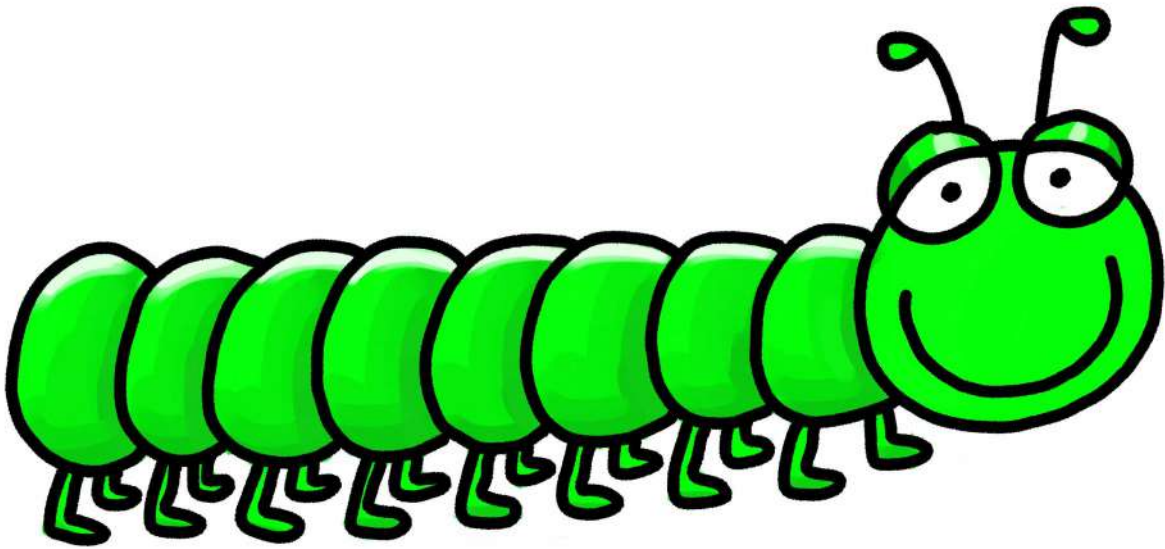
- Bij de kleuters die willen, kan je de kriebeldieren eens op hun hand of arm laten lopen. Elk dier voelt een beetje anders. Laat de dieren erna terug vrij.
- Volg het spoor van de kriebeldieren op de grond, op een boomstam, op een blad, ...

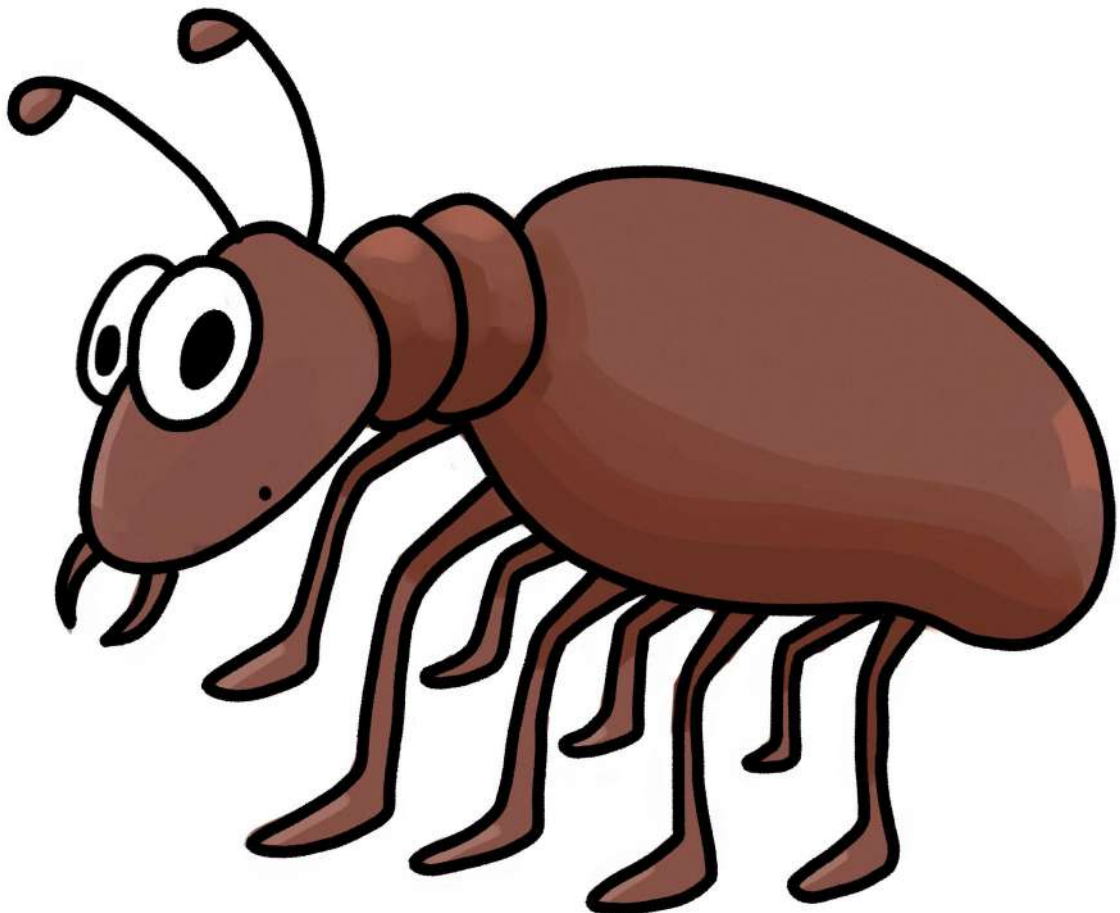
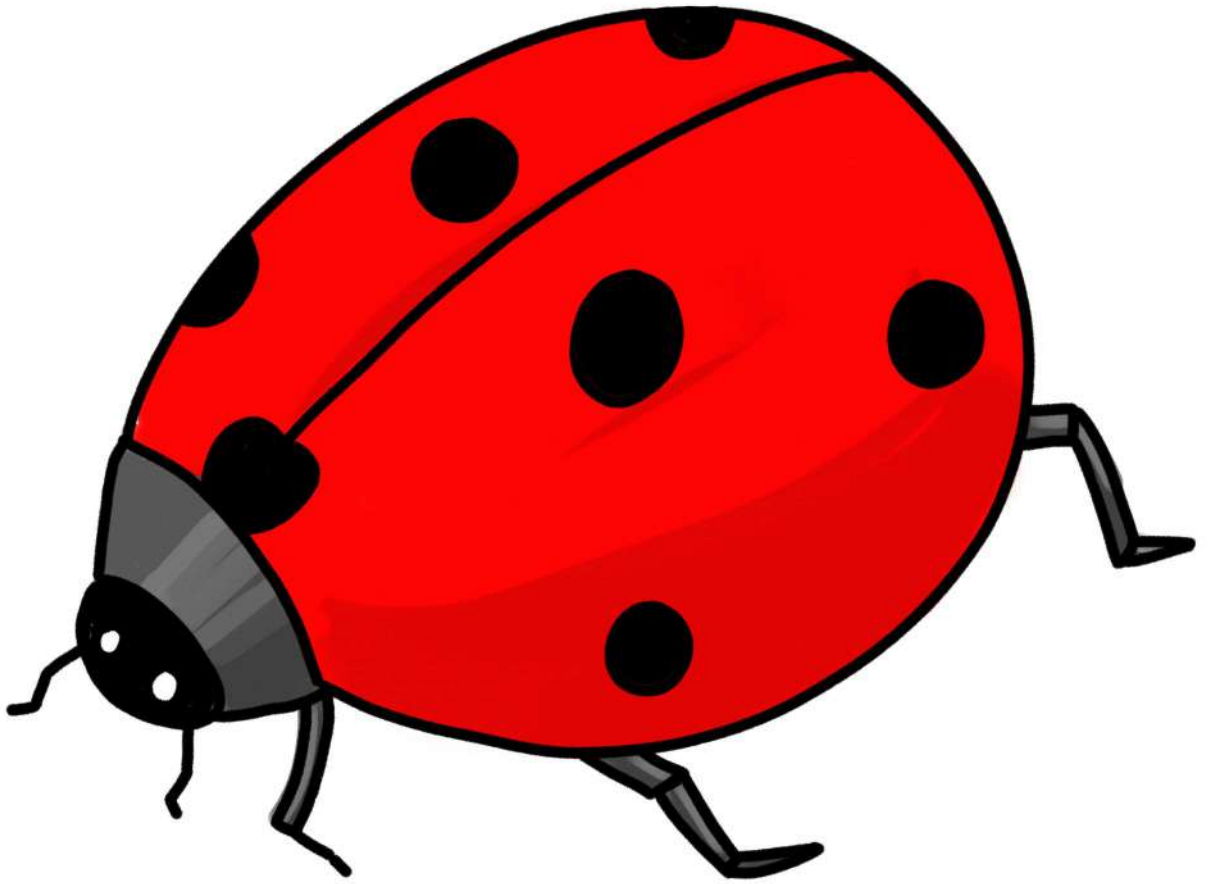
4. De spin en haar web

In het bos vind je vast ook spinnen. Tussen de bomen, in het hoge gras,...

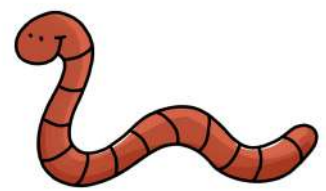
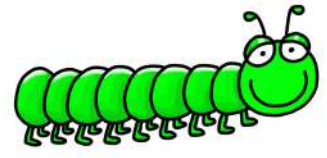
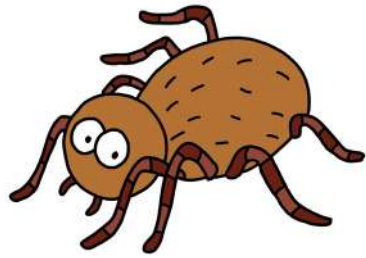
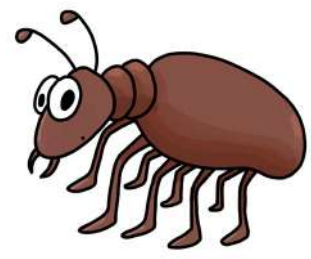
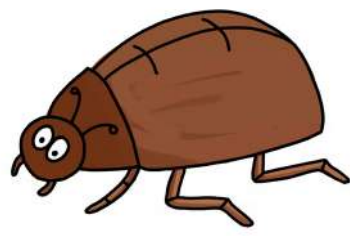
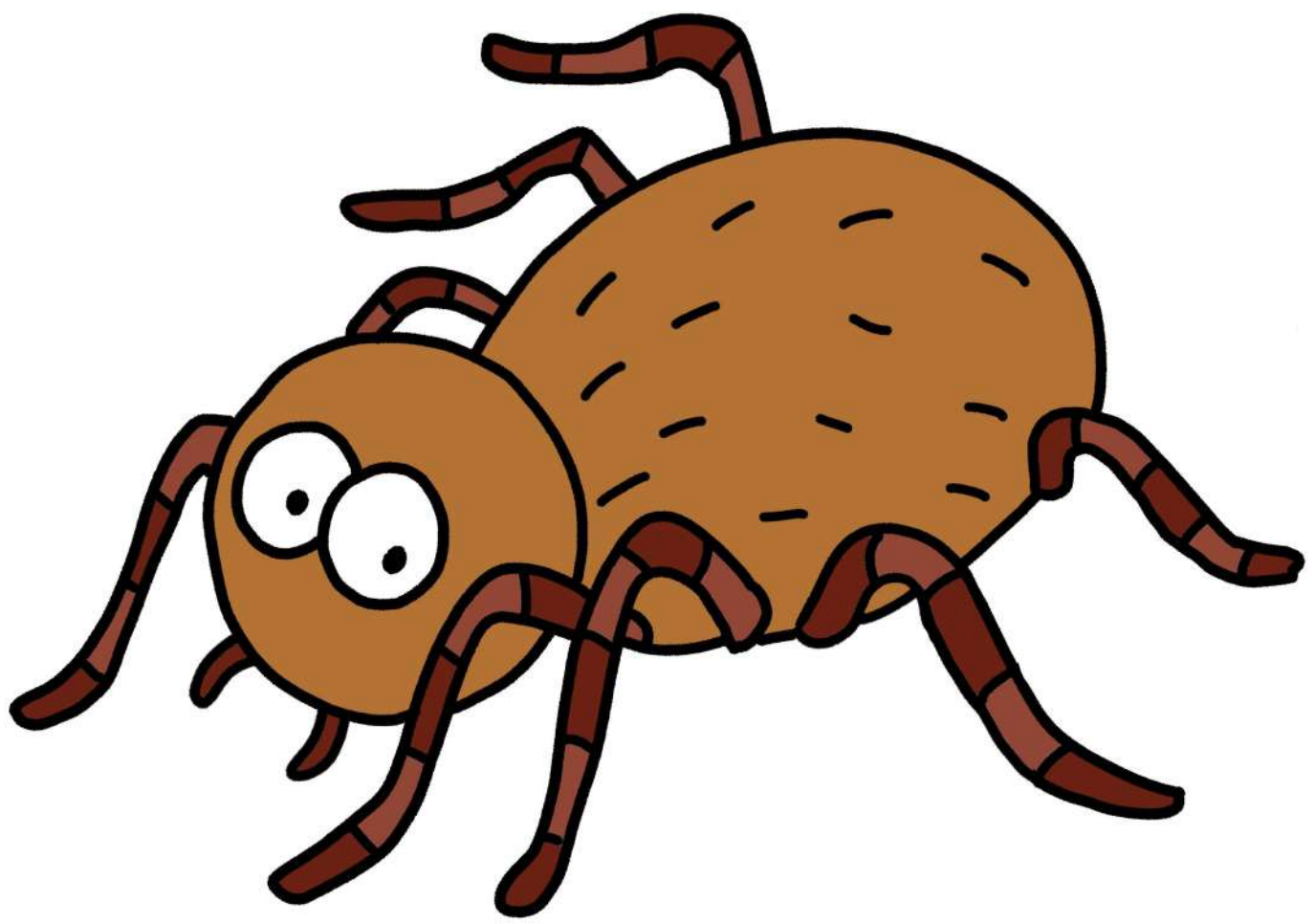
- Zoek samen met de kleuters een spinnenweb. Zeg hen wel voorzichtig te zijn omdat een web heel snel kapot is. Als je een spinnenweb vindt, kan je observeren hoe een spinnenweb gemaakt is. Je kan kijken naar de structuur, grootte, beweeglijkheid, ...
- Als je een spin gevonden hebt, kan je de poten tellen, de grootte en dikte bekijken, ...
- De kleuters maken een tekening van een spinnenweb in de lucht of in het zand. In de klas kan je ze dit laten tekenen op een blad papier.
- Het is ook leuk om een spinnenweb met een bol wol na te maken in de klas. Dit kan in een kring door de bol wol naar elkaar te gooien. Je kan het web ook een plaatsje geven in de hoek van de klas. Zo kunnen de kinderen ermee spelen.

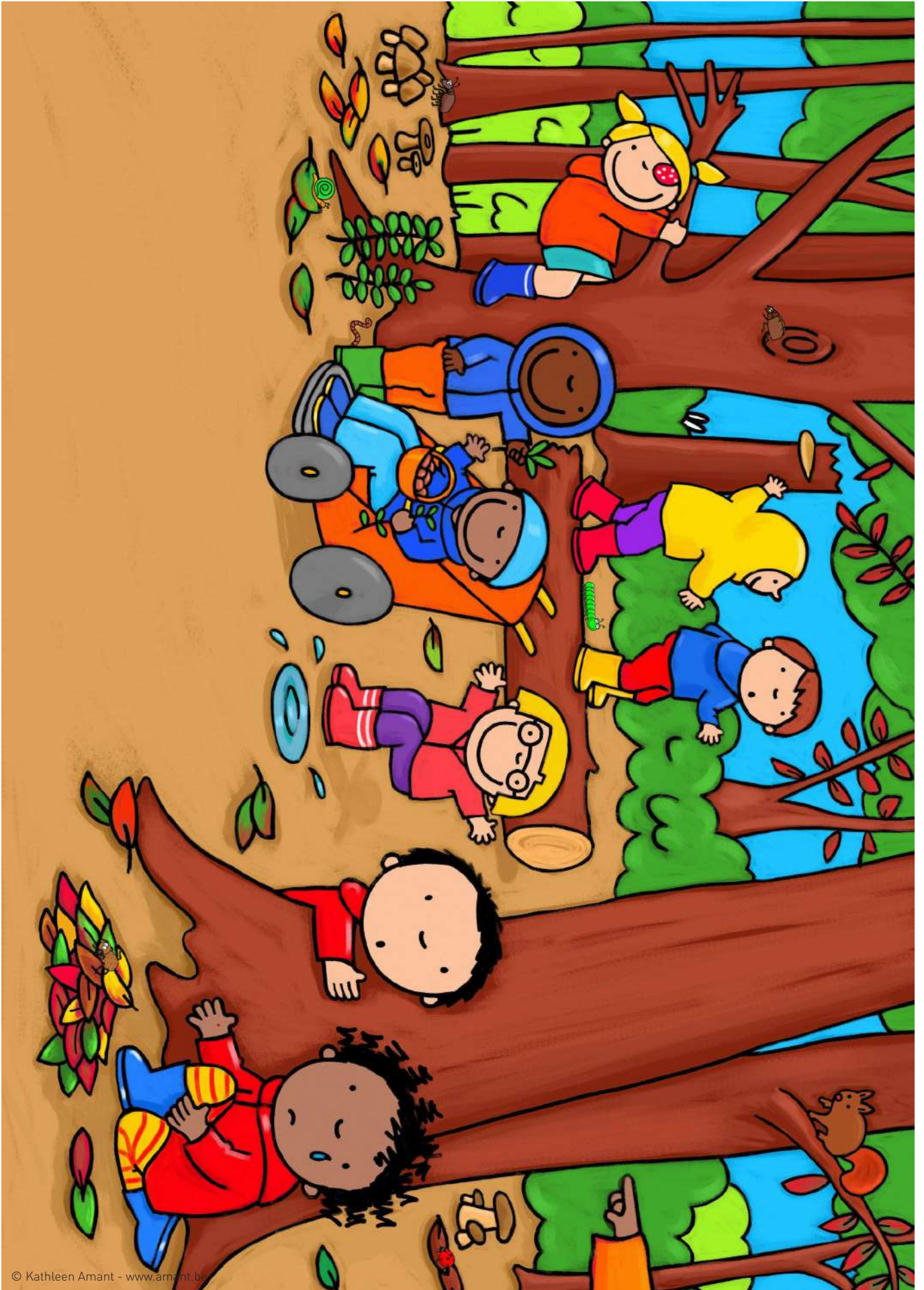

© Kathleen Amant - www.amant.be

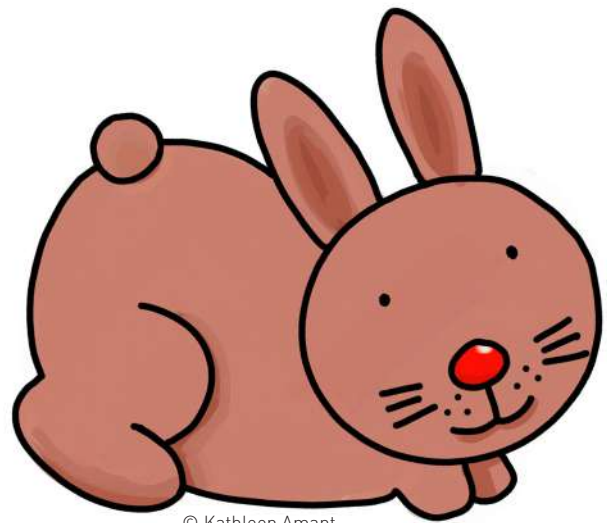
Activiteit 8: dieren in het bos

Bijlagen:

- Bijlage 8.1: afbeeldingen dieren
- Bijlage 8.2: sporen

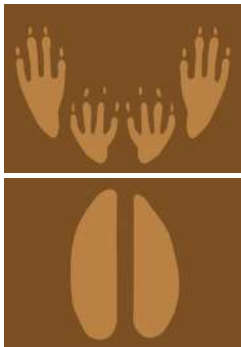
Inhoud:

In het boek kan je heel wat dieren vinden. Hebben je kleuters op elke prent de eekhoorn gevonden? In bijlage 8.1 vind je afbeeldingen van een aantal dieren die je in de klas kan gebruiken. Rond bosdieren kan je uiteraard ook een pak activiteiten plannen.

© Kathleen Amant

1. Sporen

In het boek zien de kinderen sporen in het bos. Rond sporen van dieren kun je heel veel verschillende dingen doen:

- In bijlage 8.2 vind je verschillende sporen van dieren. Je kan met de kleuters de sporen bestuderen en nagaan van wie ze zijn.
- De kleuters maken hun eigen hand- en voetafdrukken (kan op allerlei manieren).
- De kleuters verzinnen zelf een fantasiedier (hoe ziet het eruit?) en de bijhorende pootafdrukken (kan je op verschillende manieren laten maken).

2. Dieren een vacht geven

Je geeft de kinderen een blad papier waarop een blanco afbeelding van een dier staat. De kinderen mogen nu met materiaal dat ze gevonden hebben in het bos de dieren een vacht geven.

Variatie:

- Op een blad staat alleen een kop van een dier. De kleuters maken met bosmateriaal het lijf van het dier.
- De kinderen krijgen een leeg blad. Met materialen van het bos maken ze een dier.
- Met noten, zaden, bladeren, ... dieren knutselen.

3. Filosoferen over eigenschappen dieren

Met heel de klas of met een klein groepje kinderen kan je filosoferen over eigenschappen van dieren. Je kan vanuit de eigenschappen van kinderen vertrekken. Je kan vanuit prenten van dieren vertrekken.

Mogelijke vragen die je kan stellen:

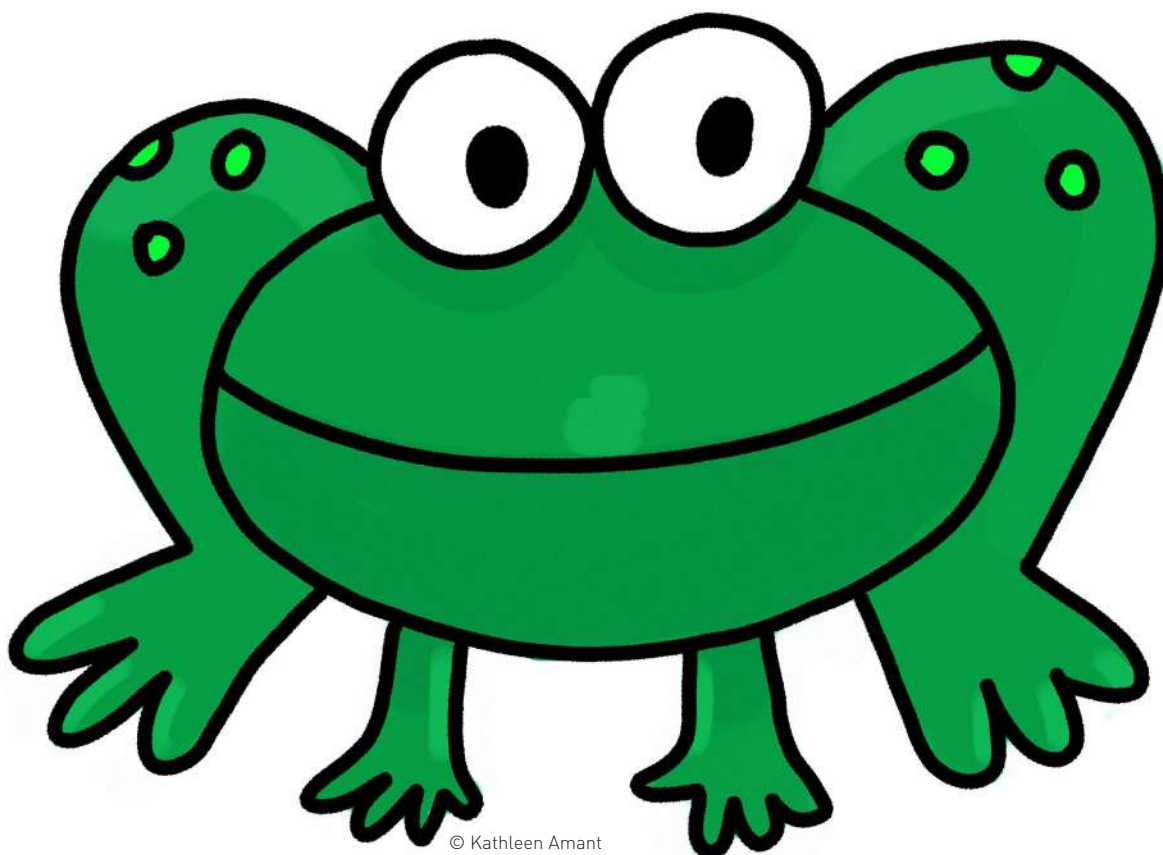
- Kunnen dieren lachen? Wenen? Boos zijn?
- Kunnen dieren ruzie maken? Waarom maken ze ruzie? Hoe doen ze dat?

4. Bewegen als verschillende dieren

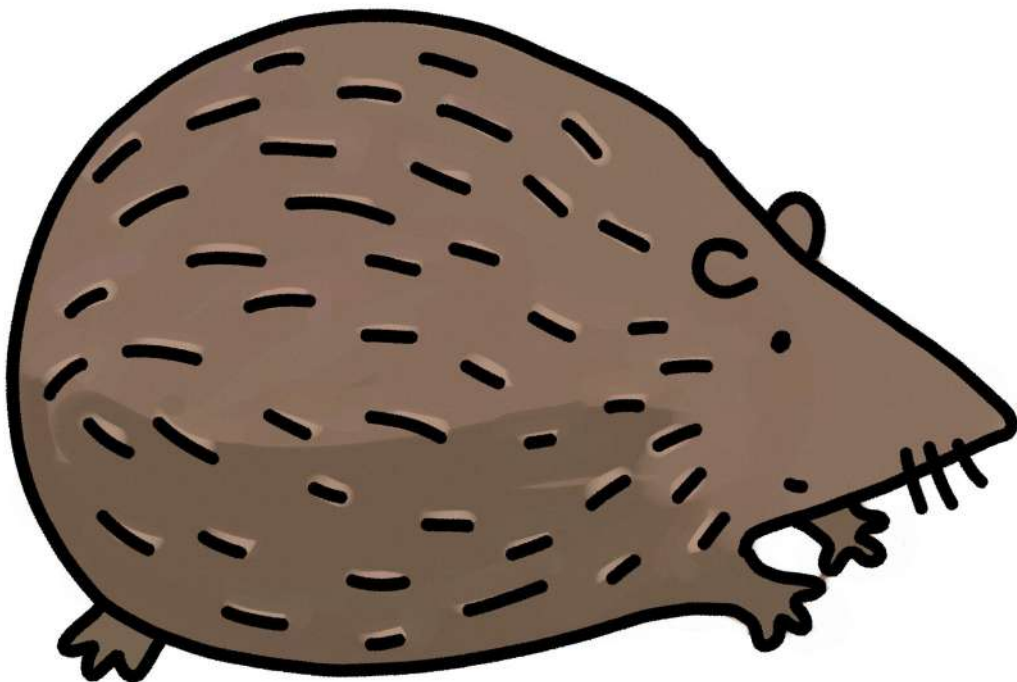
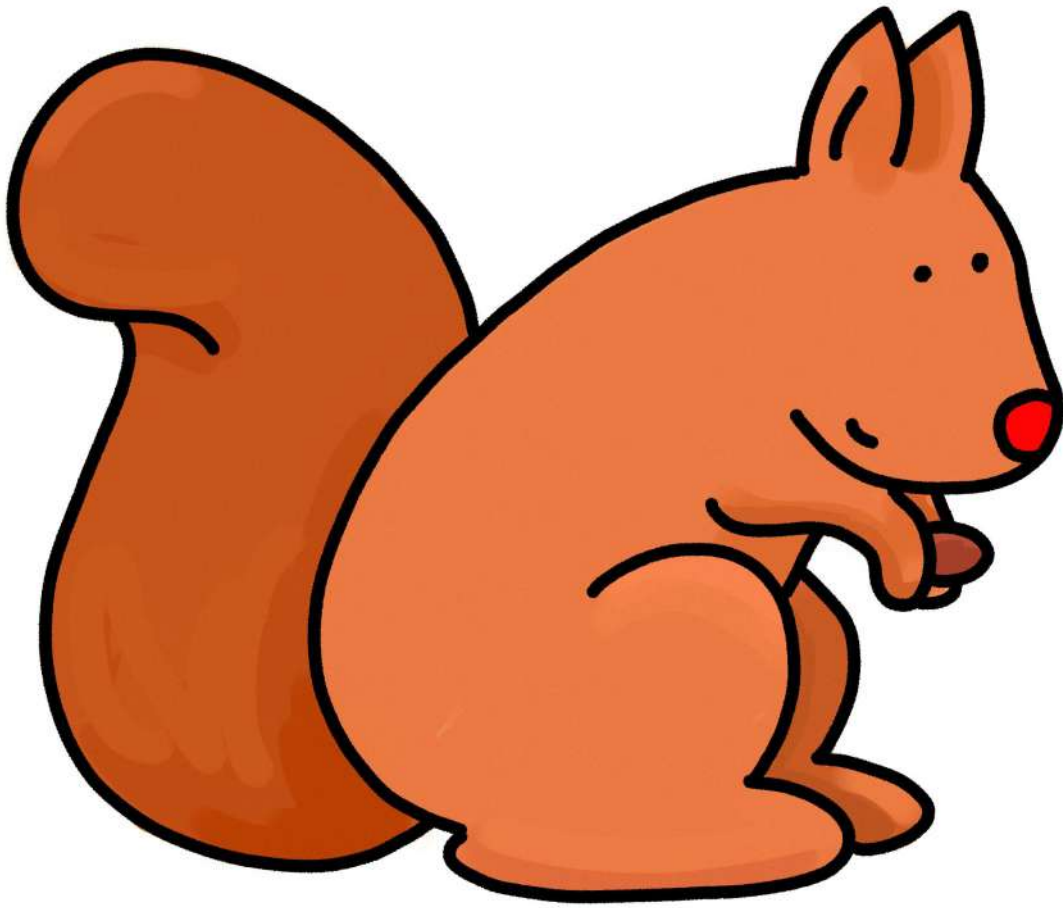
Je kan de kinderen laten bewegen als een dier, zowel als tussendoortje, bij het voorlezen als tijdens een les lichamelijke opvoeding:

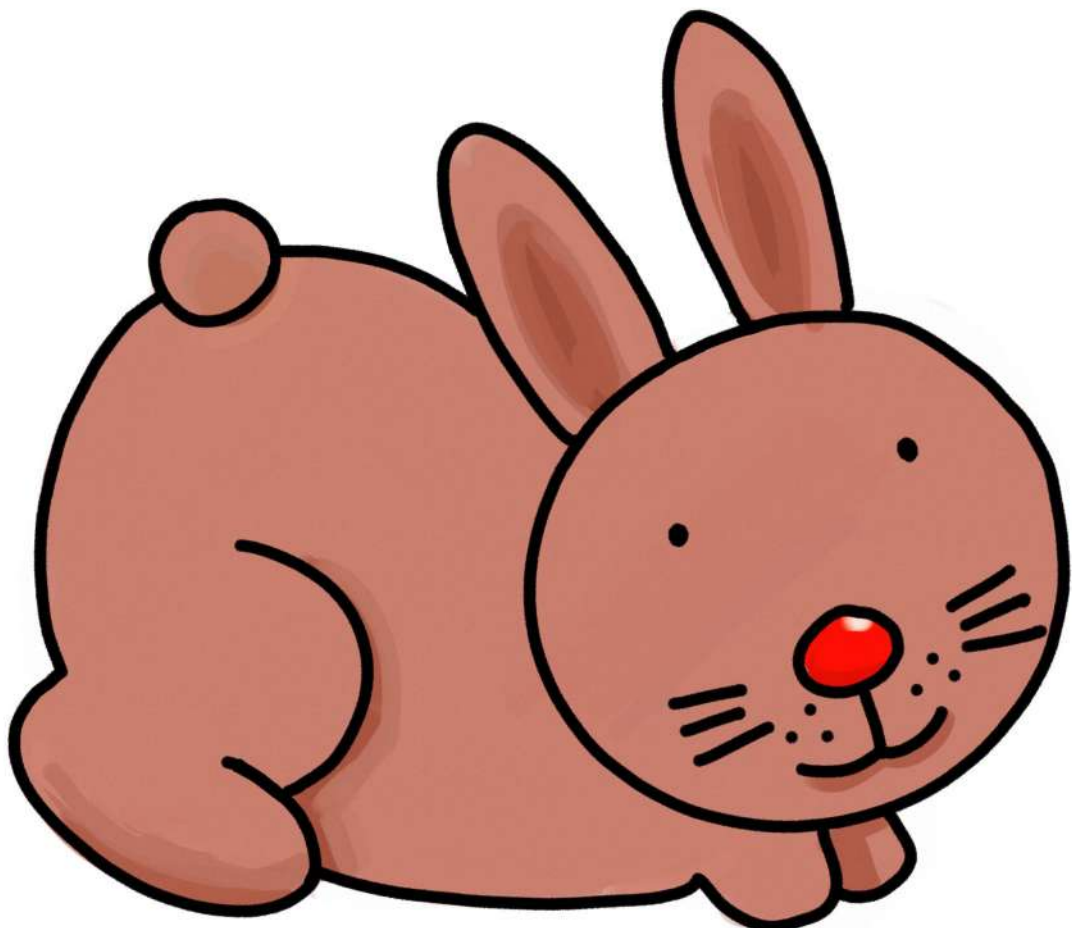
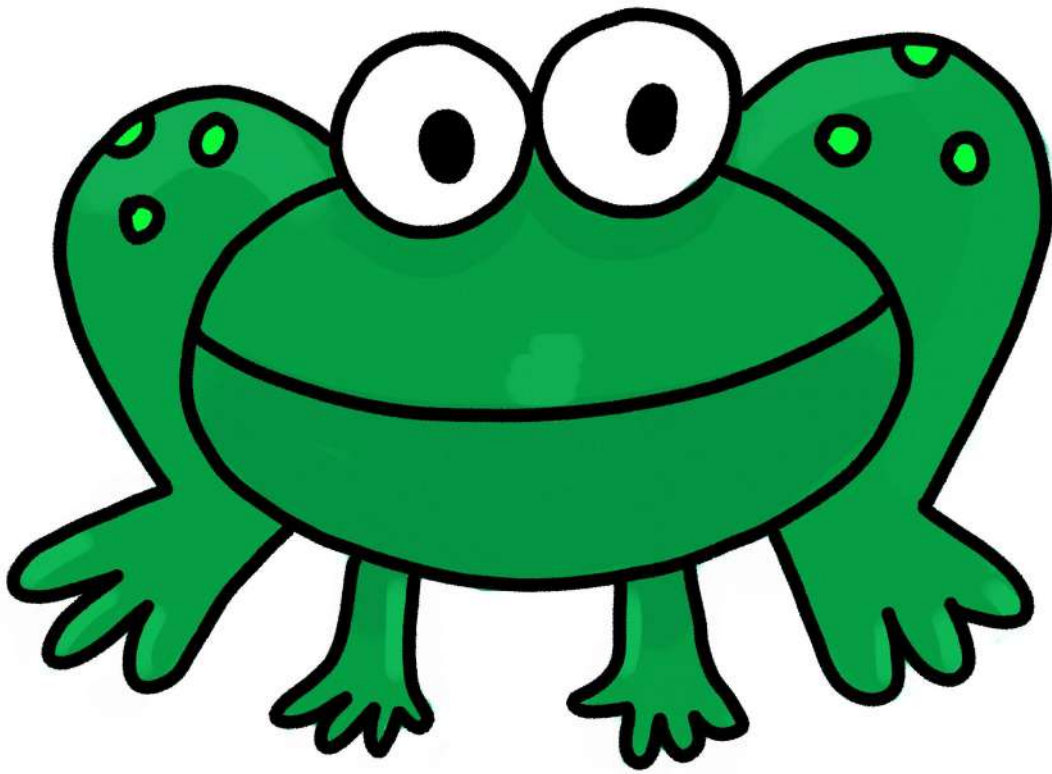
- Huppelen als een konijn;
- Op een bolletje rollen zoals een egel;
- Sluipen als een vos die een vogeltje ziet;
- Springen als een eekhoorn;
- Springen als een kikker;
- Kruipen als een rups;
-

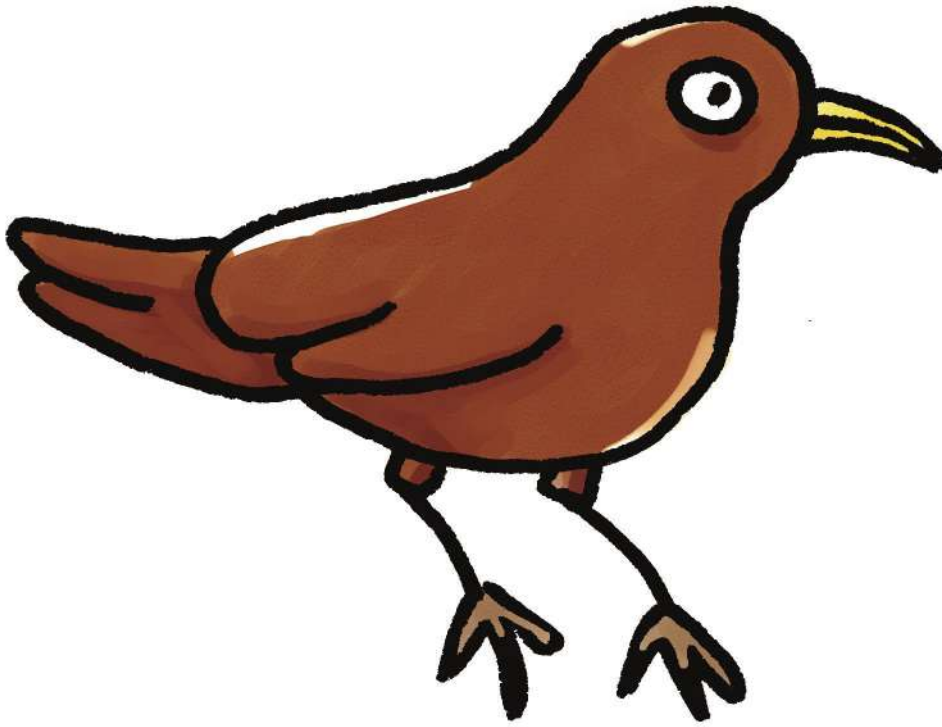
In plaats van de opdracht altijd mondeling te geven, kan je ook prenten van dieren tonen. De kleuters bewegen dan zoals het dier dat jij toont. Je kan dit ook individueel doen: enkel het kind dat jij aantikt beweegt zoals het dier op de prent. Op die manier heb je na een tijdje een klas vol verschillende dieren.

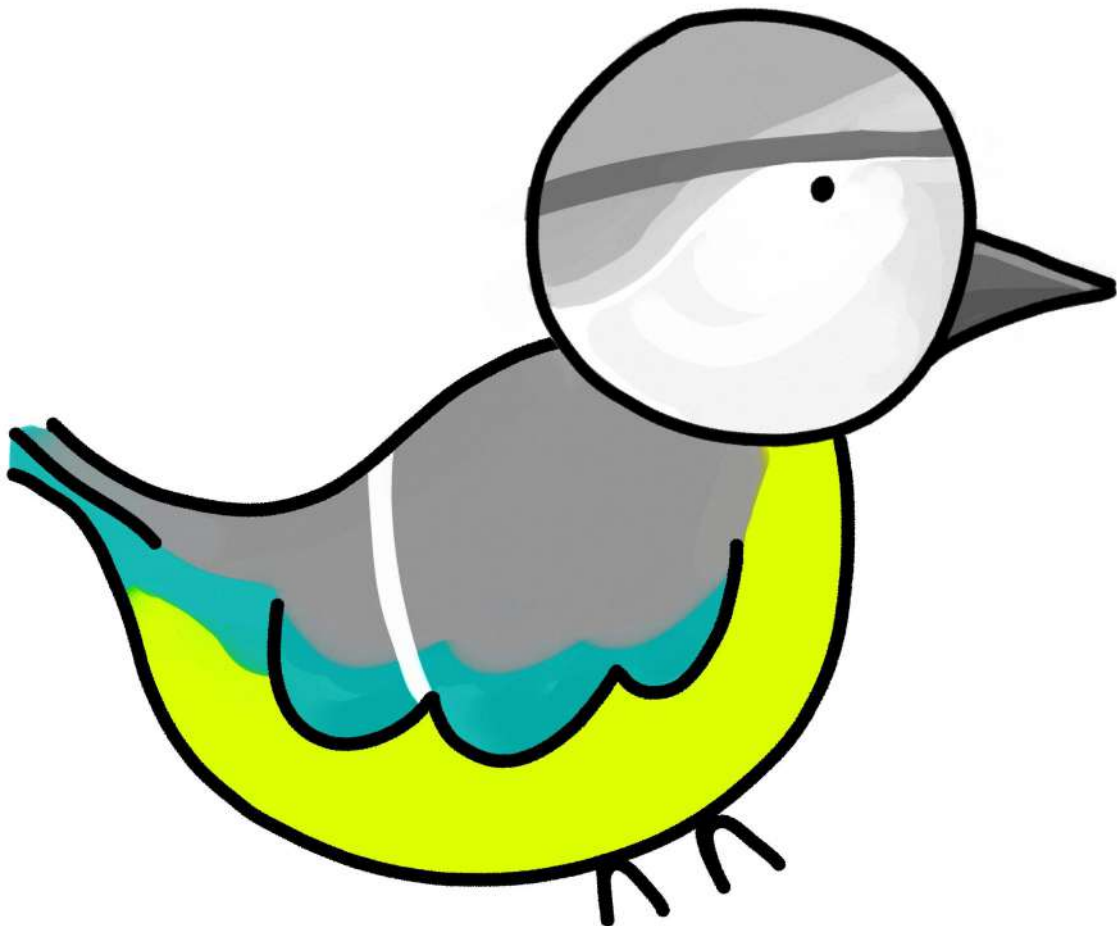
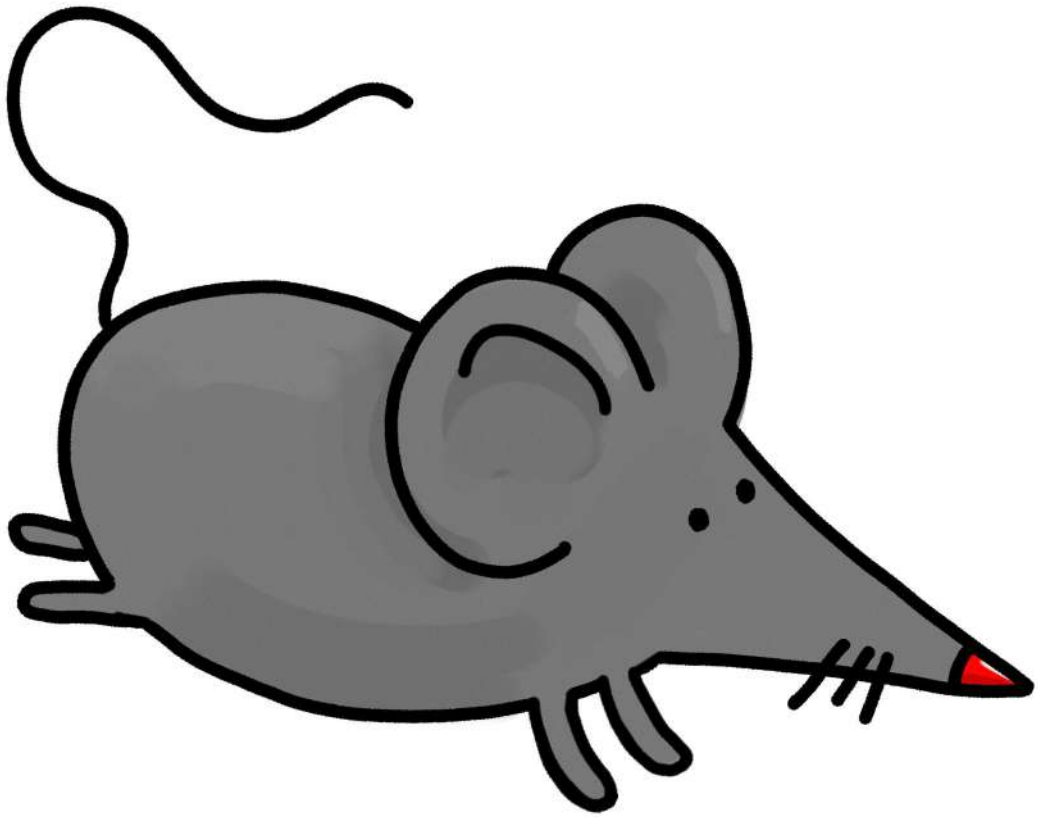

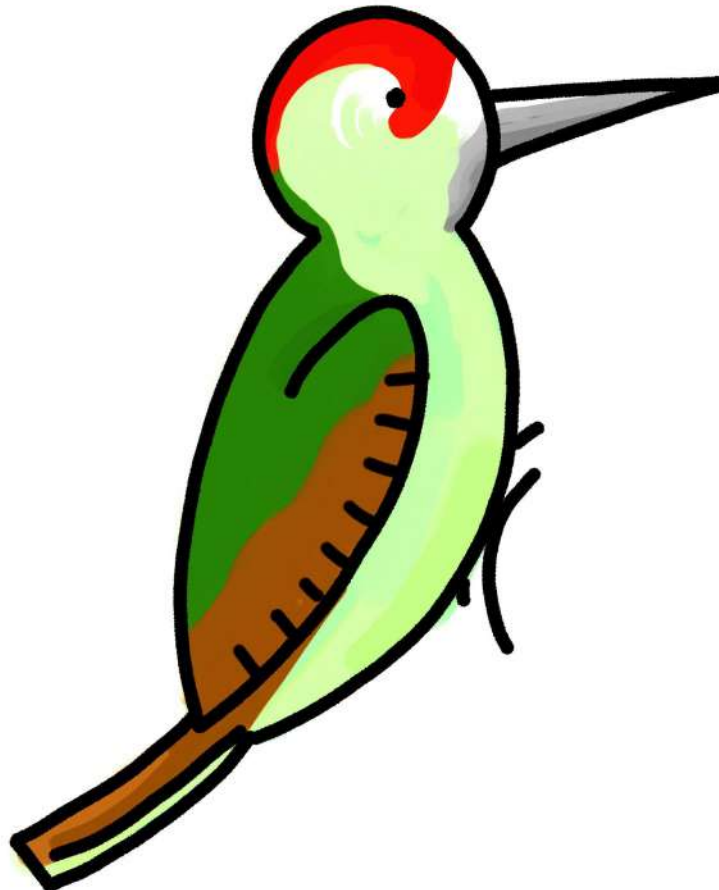
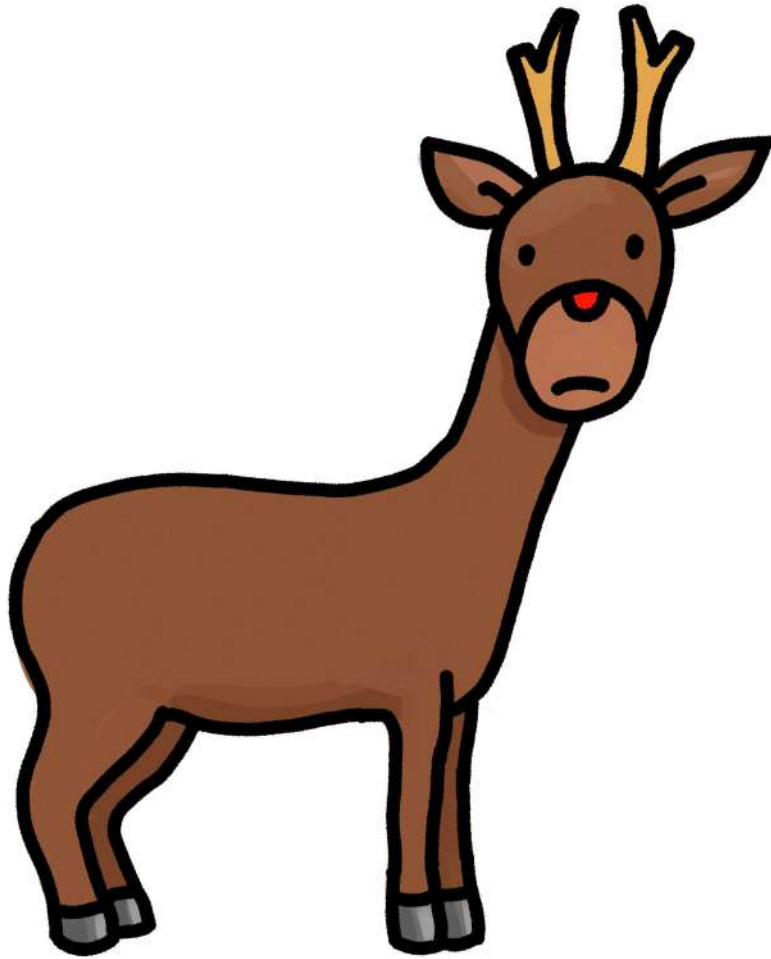
© Kathleen Amant

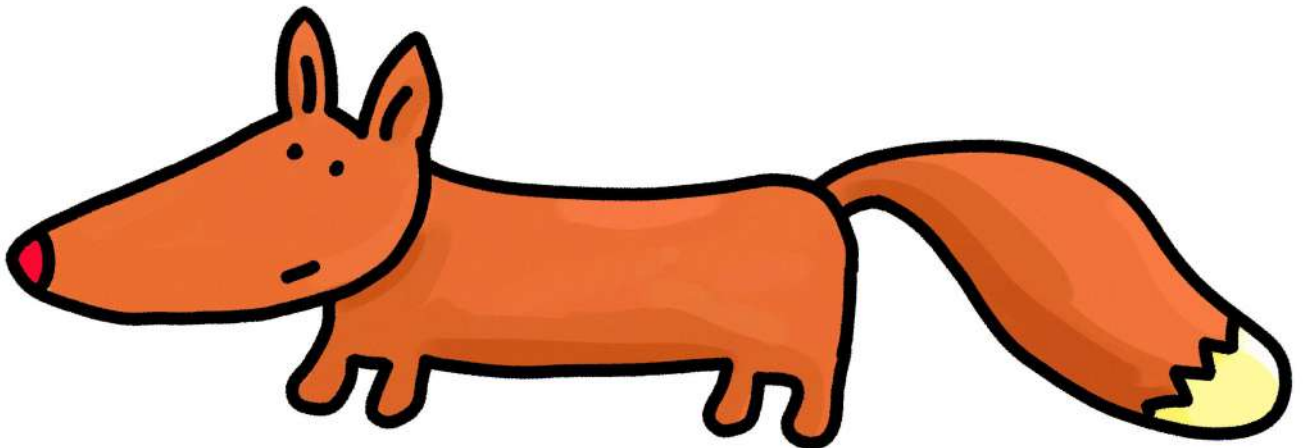

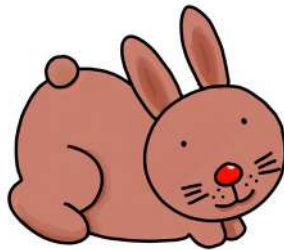
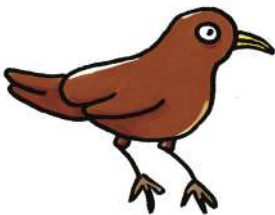
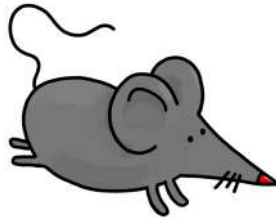
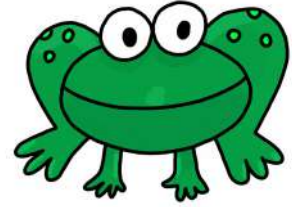
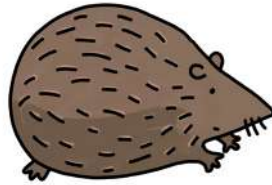

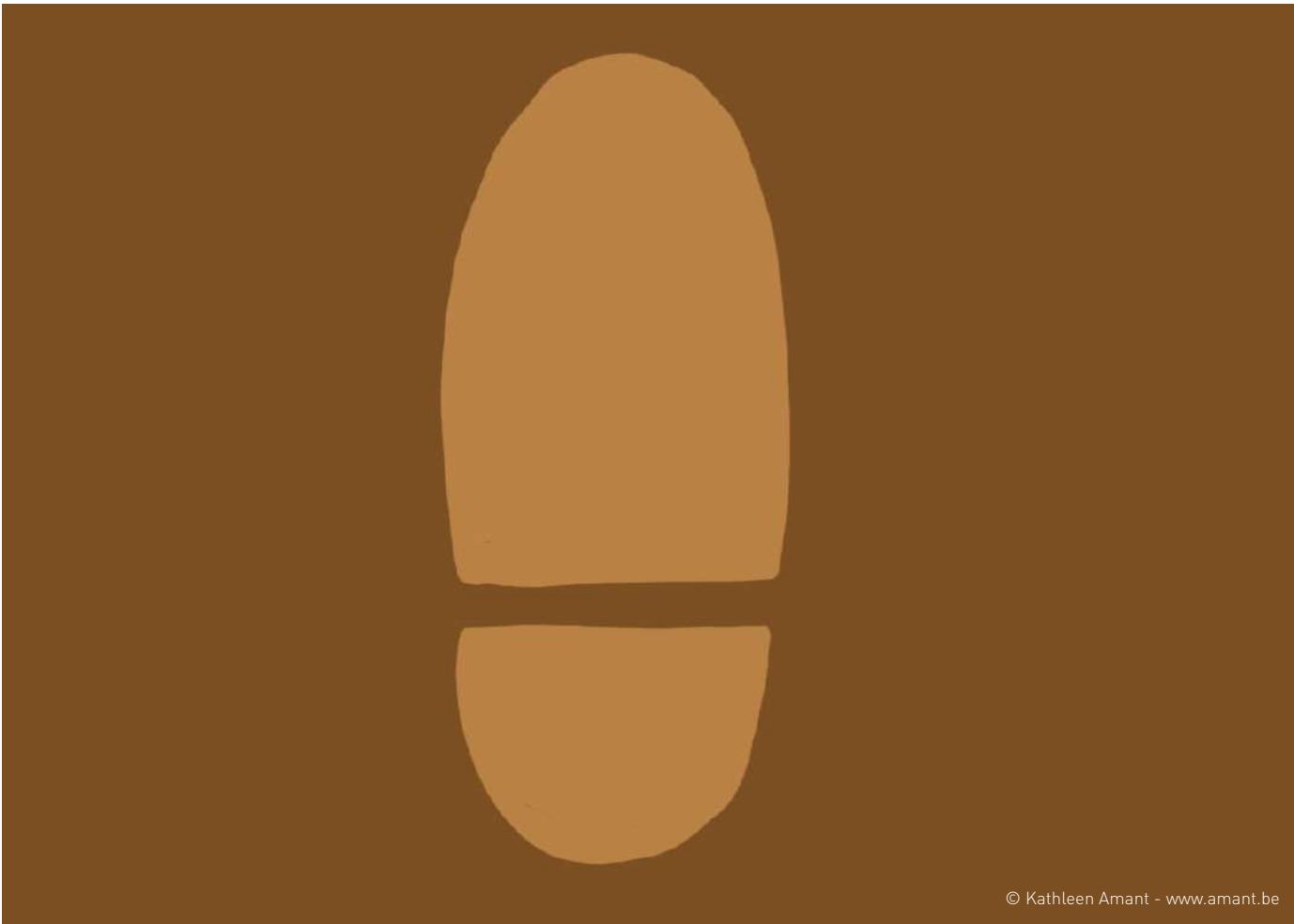
© Kathleen Amant - www.amant.be

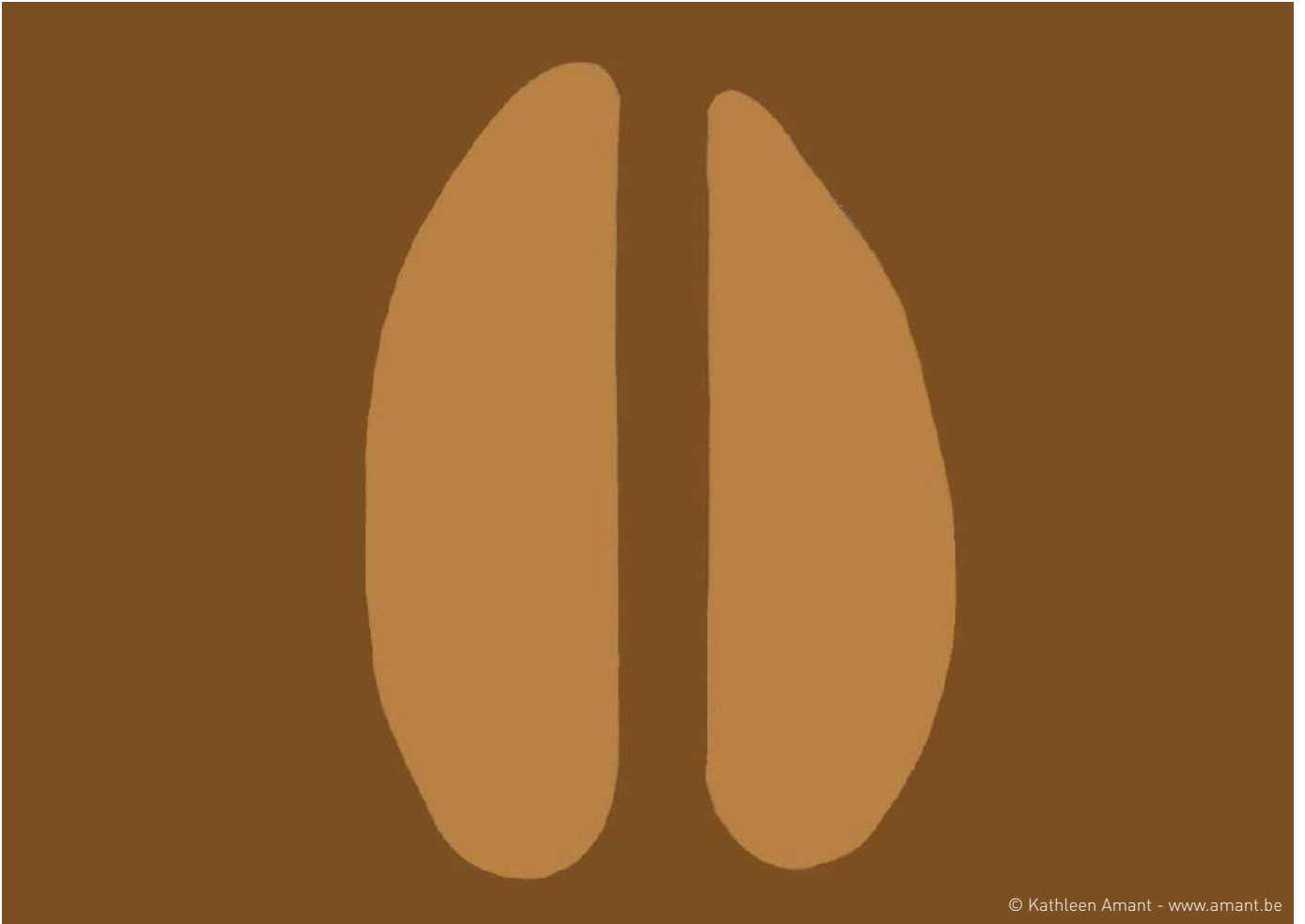
© Kathleen Amant - www.amant.be

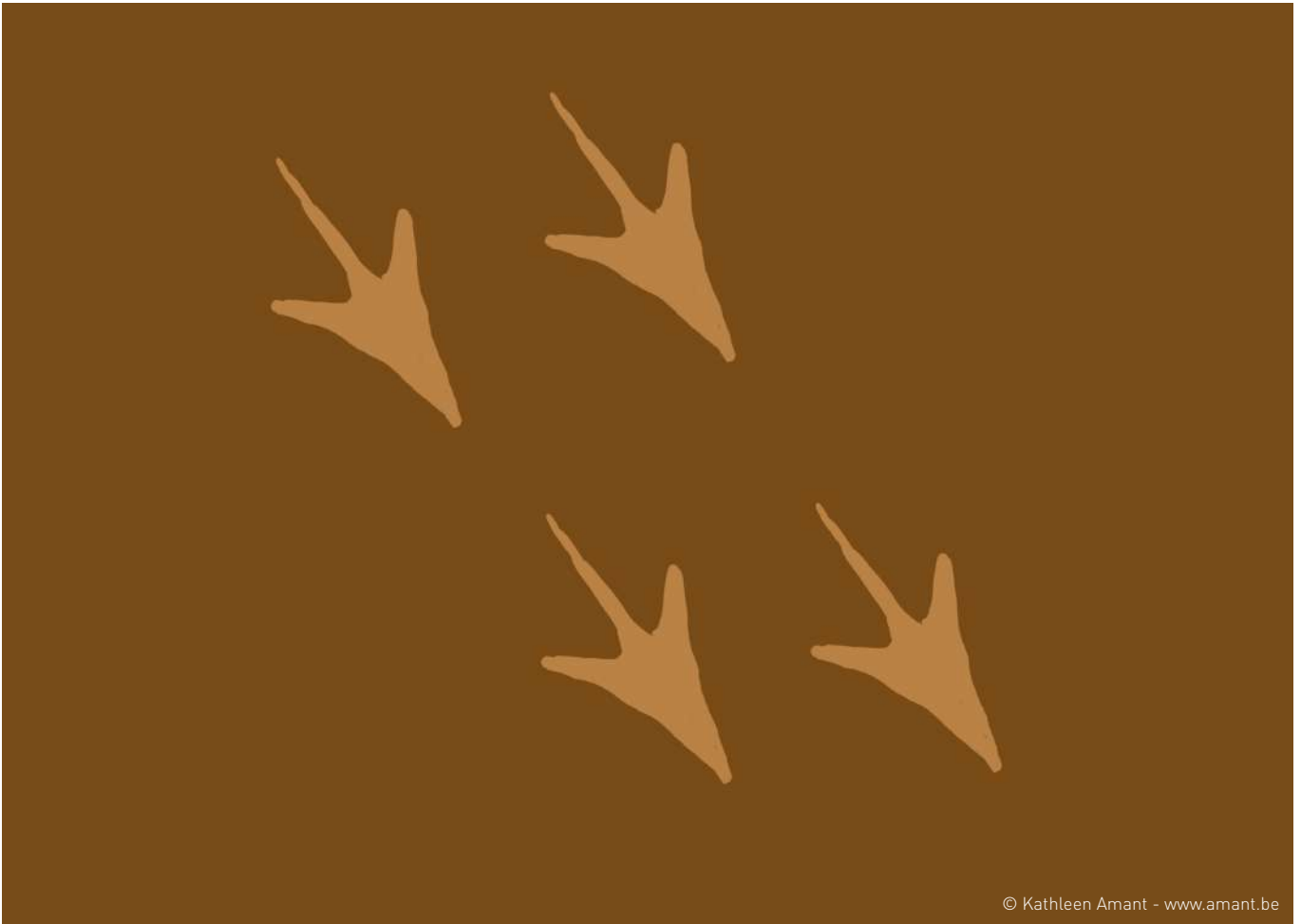

© Kathleen Amant - www.amant.be

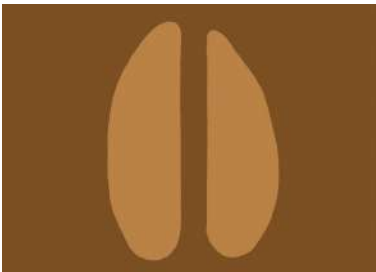

© Kathleen Amant - www.amant.be

© Kathleen Amant - www.amant.be

Activiteit 9: Verstoopt

Bijlagen:

- Bijlage 9.1: bosslag
- Bijlage 9.2: bosprenten met verstopte gezinnen

© Kathleen Amant - www.amant.be

Inhoud:

Hieronder vind je verschillende opdrachten waarbij kinderen of boselementen verstoopt zijn. Dit biedt de mogelijkheid om rond begrippen onder, boven, naast, op, ... te werken.

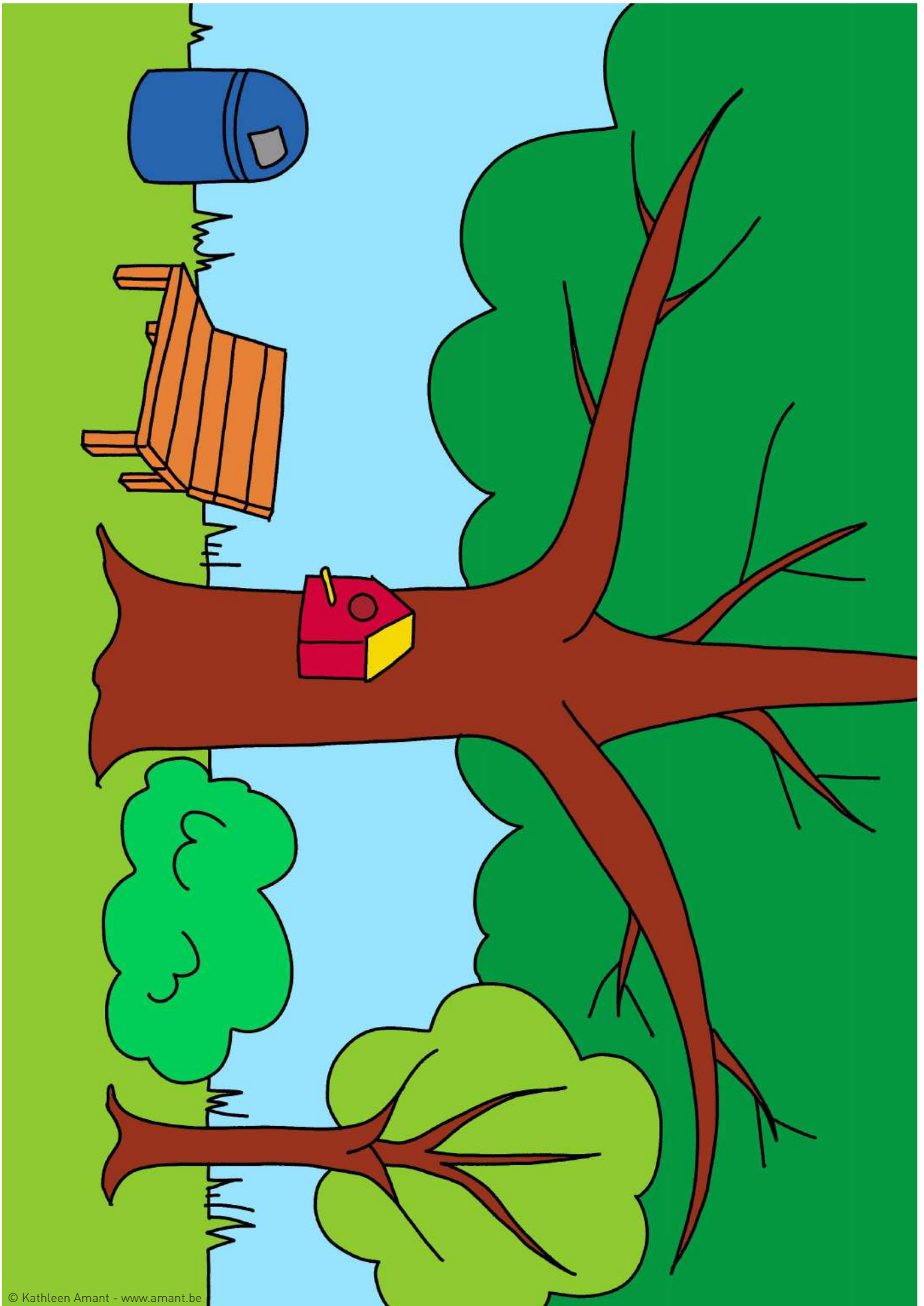
1. Bosslag

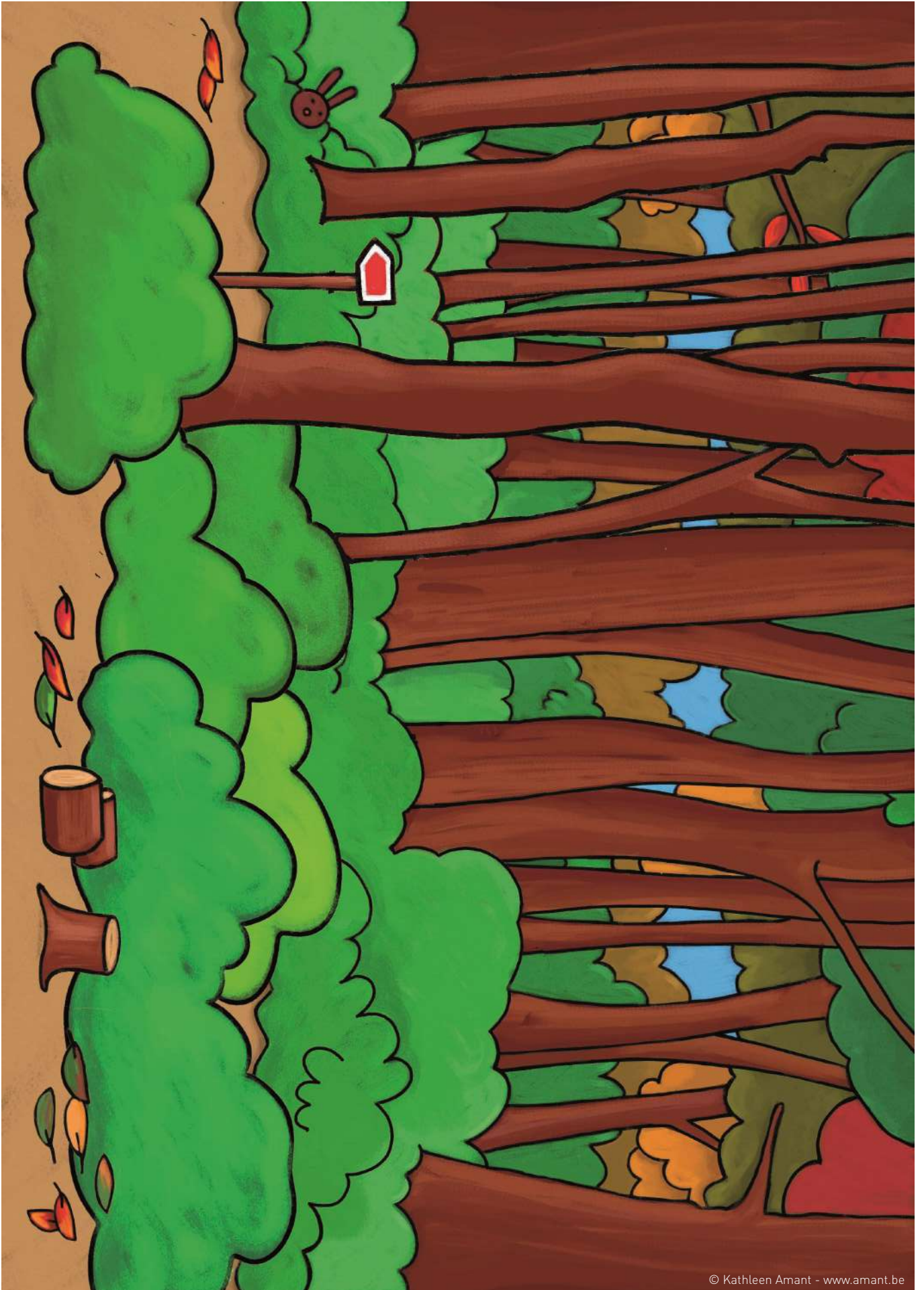
Bedoeling is een soort zeeslag te spelen, maar dan met een bosprent. In bijlage 9.1 vind je een afbeelding van een boom met een bankje. Hierop kan je enkele stukjes klittenband kleven, waarop de kleuters een dier of mens kunnen plaatsen. Plaats de stukjes klittenband strategisch, zodat kinderen allerlei begrippen kunnen oefenen zoals: op/onder de bank, naast de vuilbak, op de tak aan de linkerkant van de grote boom, ... De kleuters zitten tegenover elkaar, elk met een prent die de ander niet kan zien. De kinderen plaatsen hun dier of persoon op hun prent. Elk om beurt mogen de kinderen door vragen te stellen proberen te weten te komen waar het dier of de mens bij de andere kleuter zit.

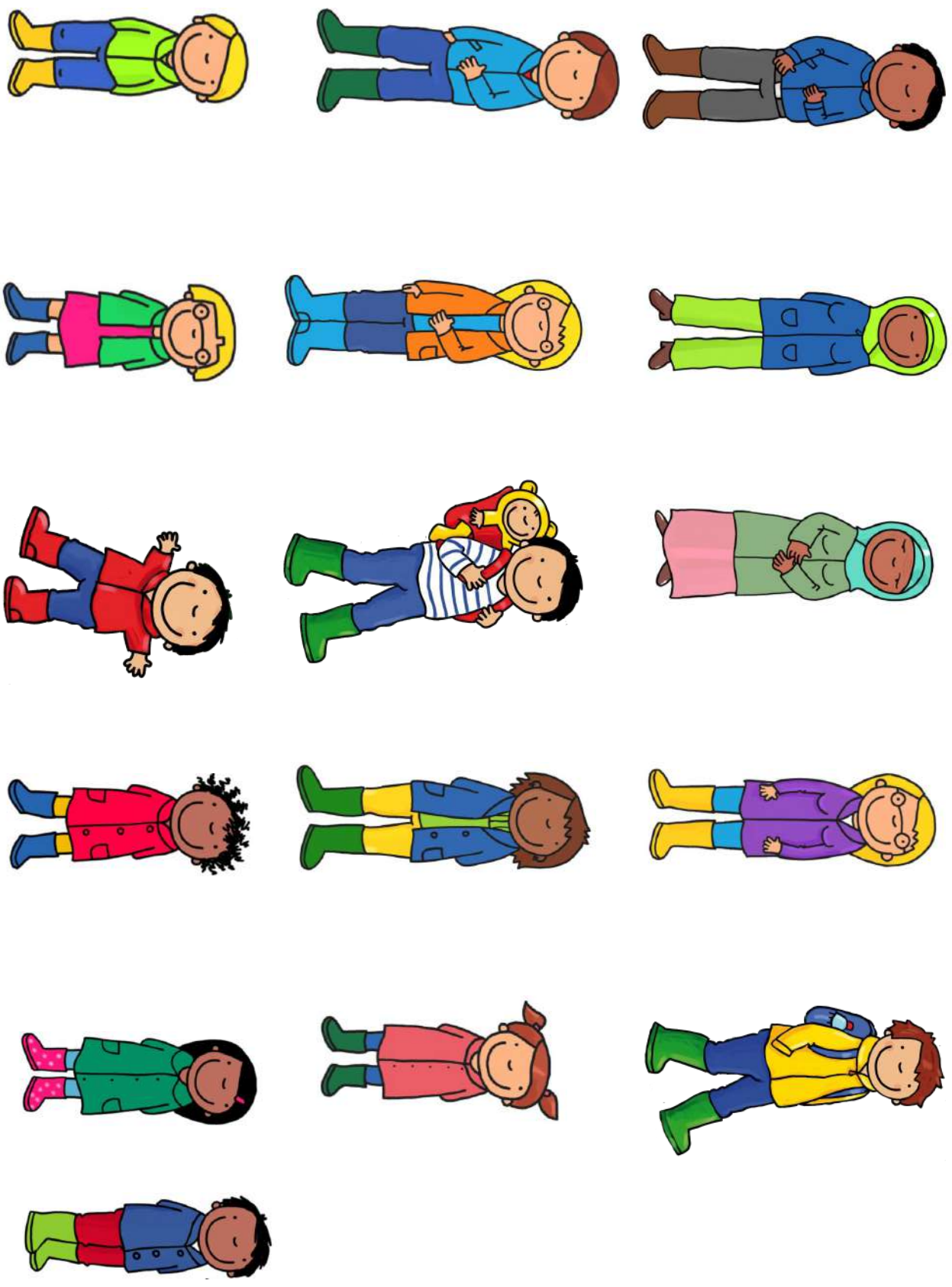
Variant: de kleuters verstoppen verschillende dieren, bijvoorbeeld een vos, een konijn en een vogel. Ze moeten het juiste dier op de juiste plaats zoeken. Bijvoorbeeld: zit de vos naast de boom?

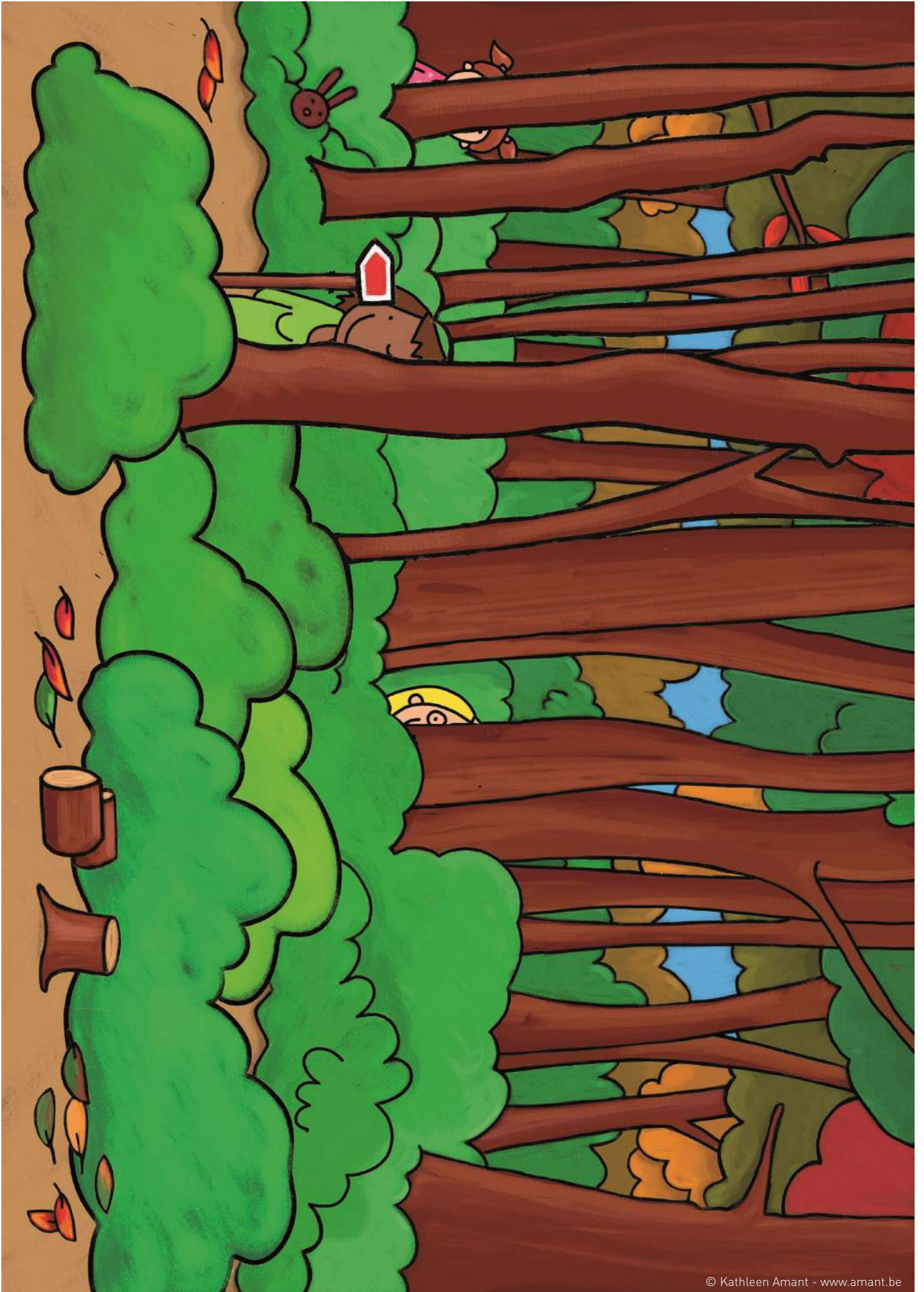
2. Welk gezin zit verstoopt in het bos?

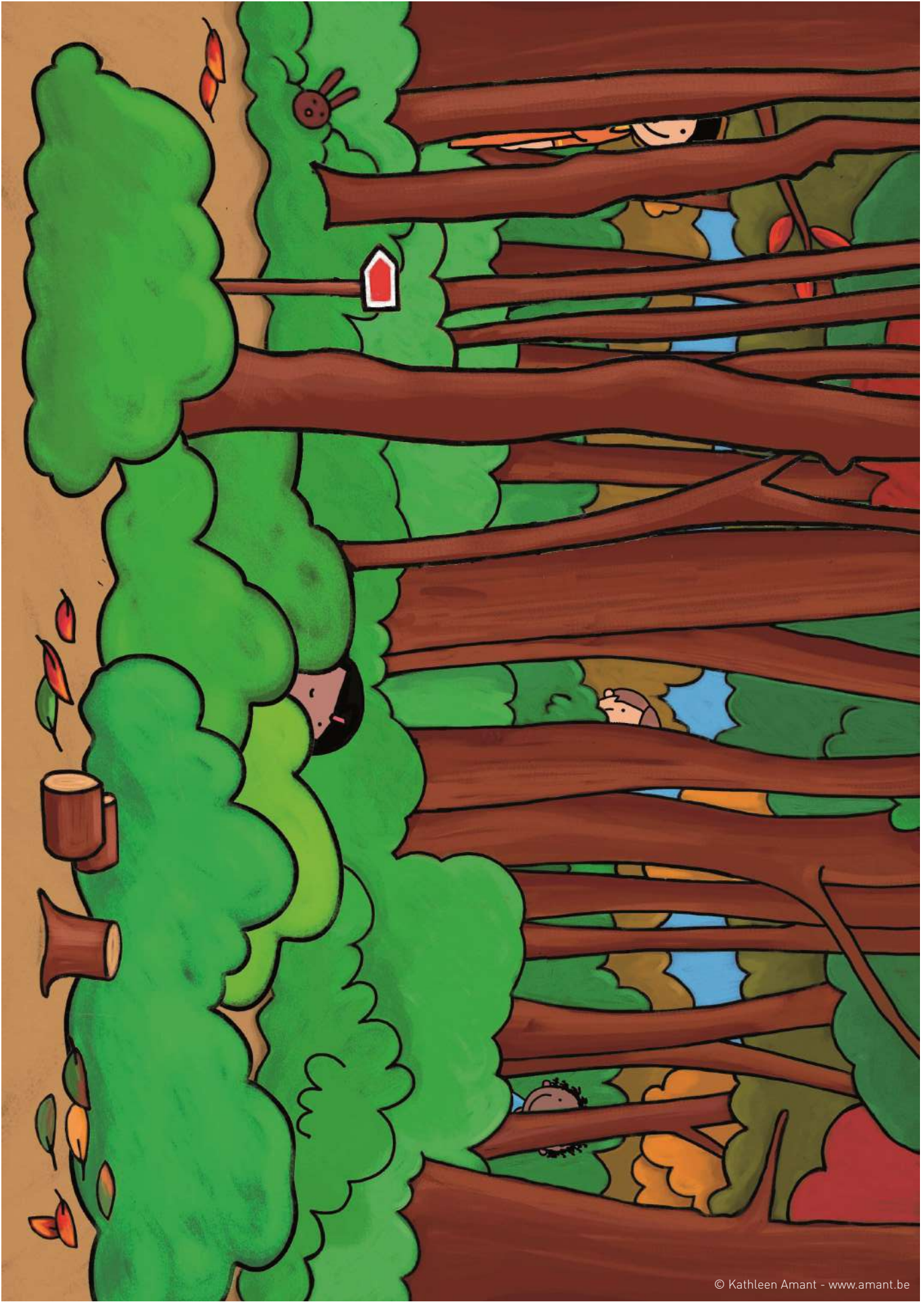
In bijlage 9.2 vind je verschillende bosprenten. Op elke prent is een gezin verstoopt dat voorkomt in de Lou-boeken. De kinderen zoeken welk gezin verstoopt zit op welke prent. Ze kunnen het kaartje met de juiste gezinsprent eventueel met een wasknijper op de prent zetten.

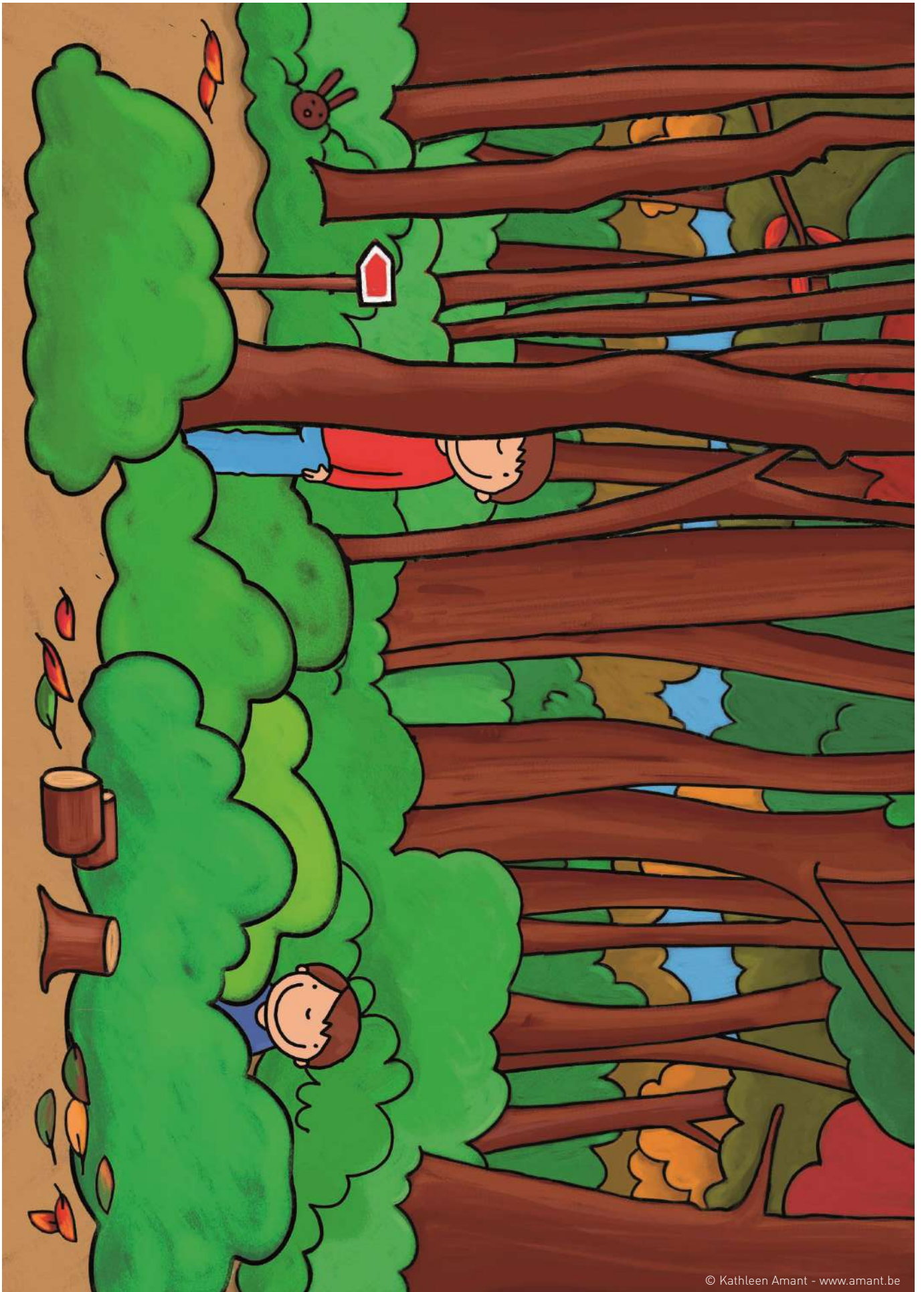

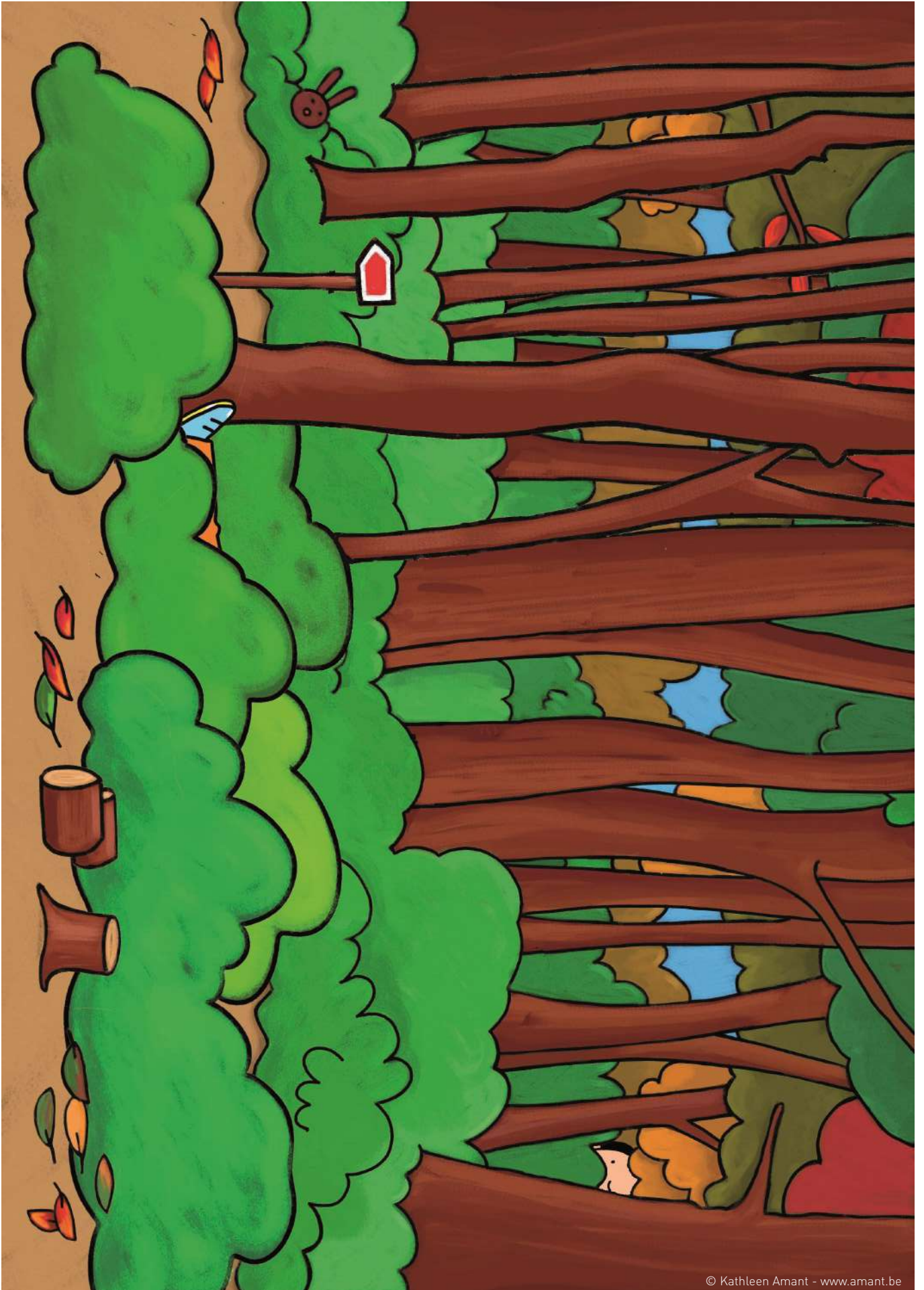

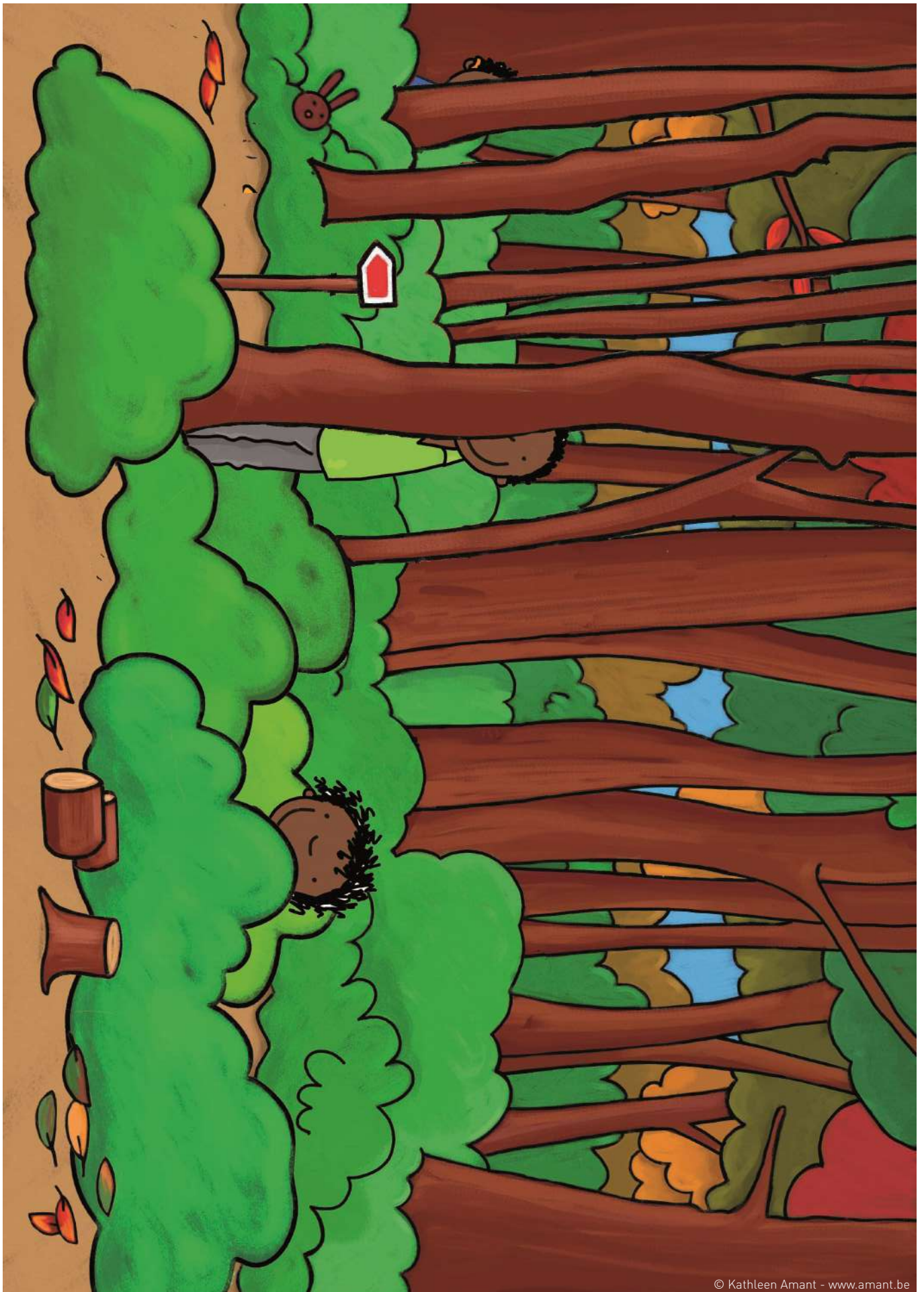

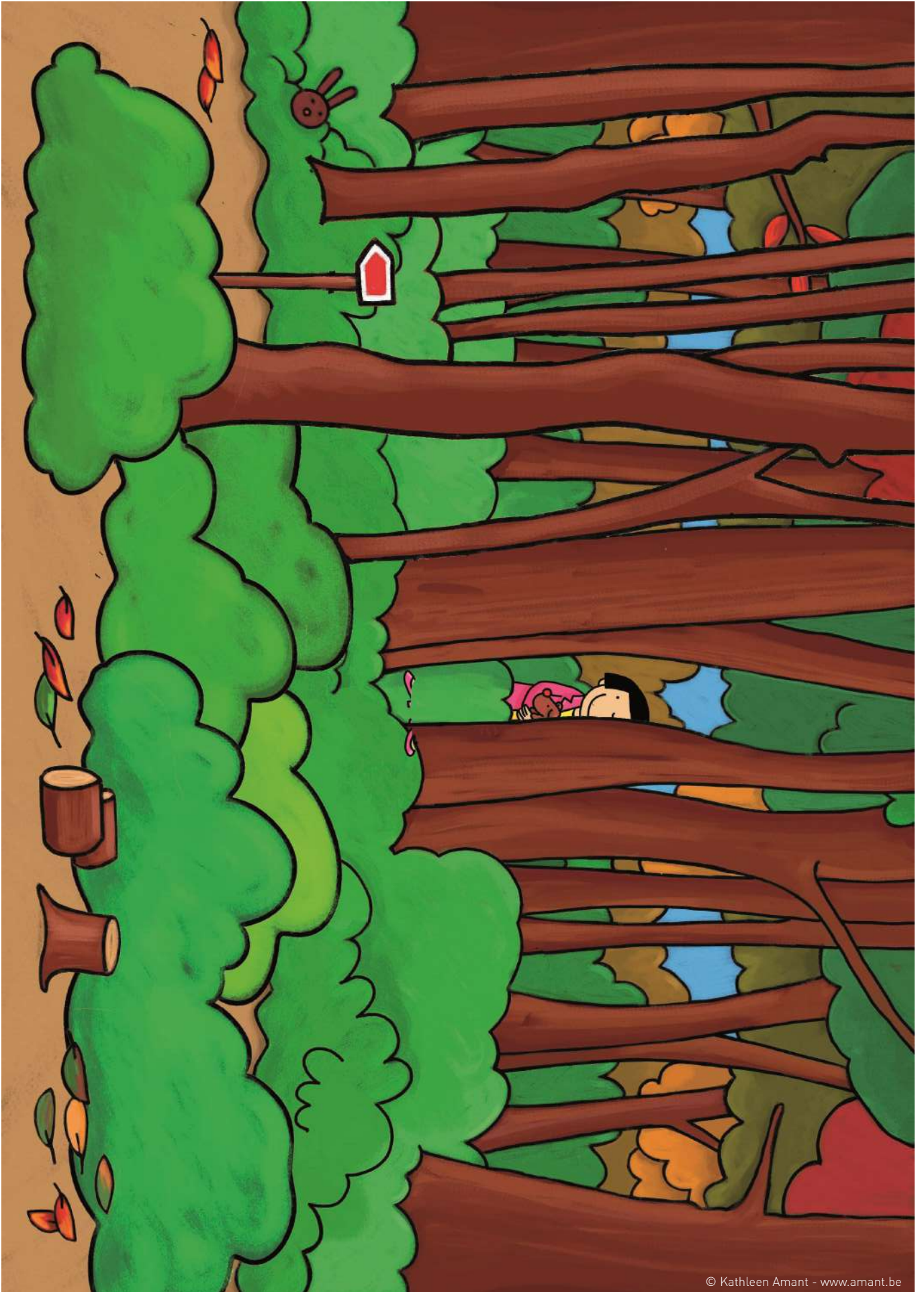

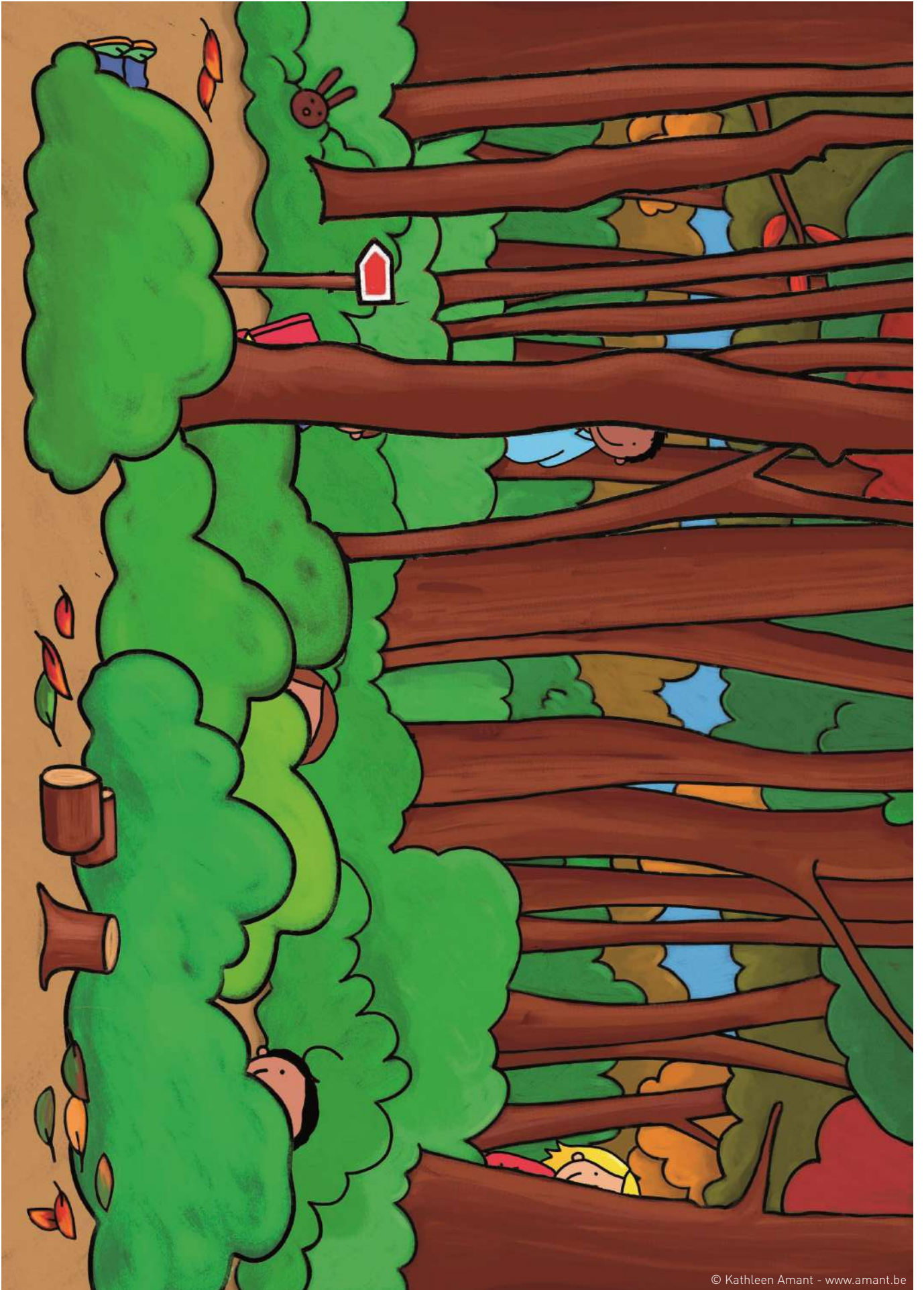

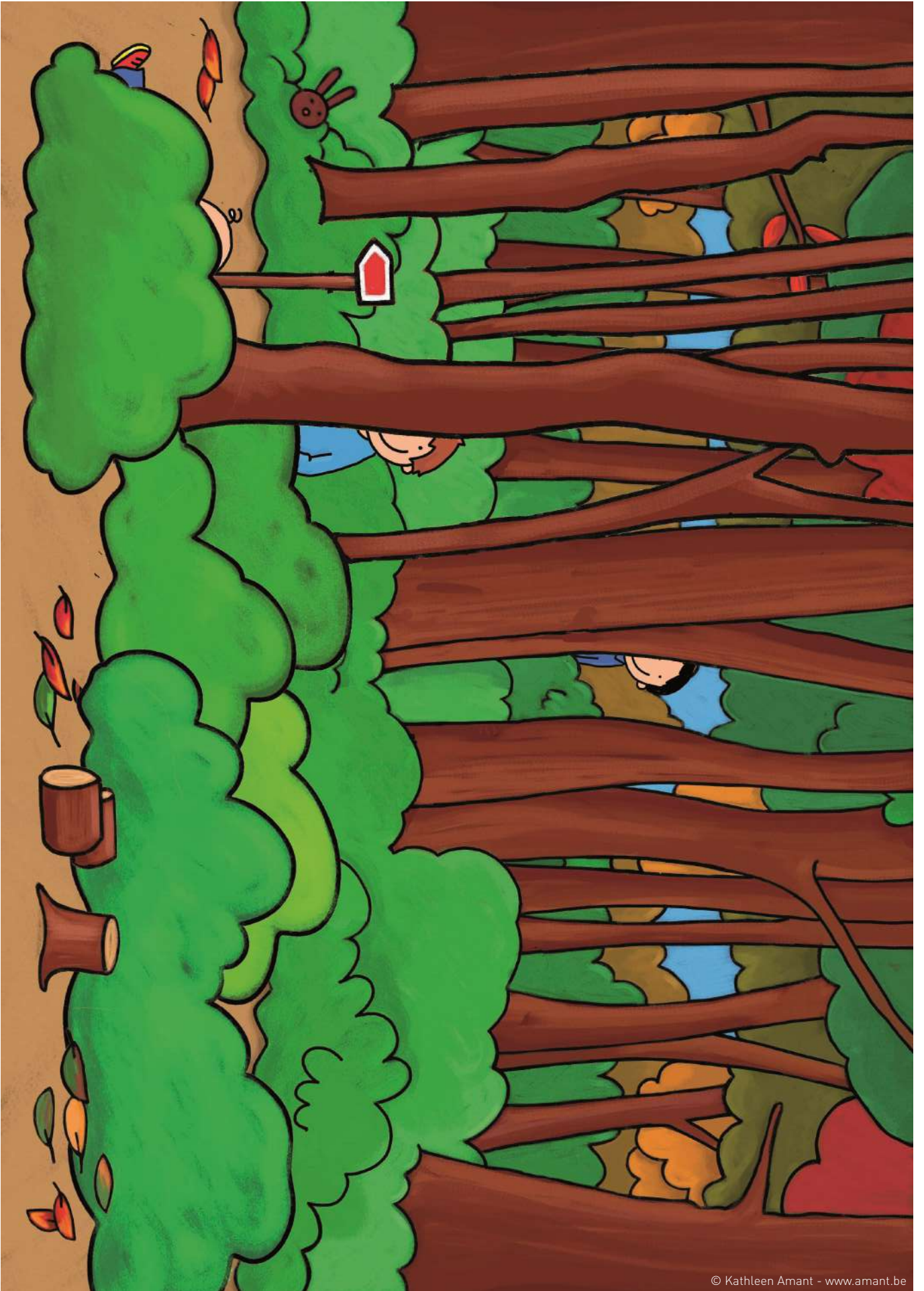

Activiteit 10: Gekke hekken

Bijlagen:

- Bijlage 10.1: soorten hekken

Inhoud:

Op de verschillende pagina's in het boek zie je hekken. Dit kan de aanleiding zijn om het met de kinderen te hebben over hoe hekken worden gemaakt, hoe de latten met elkaar verbonden zijn, ...

1. Hekken leggen

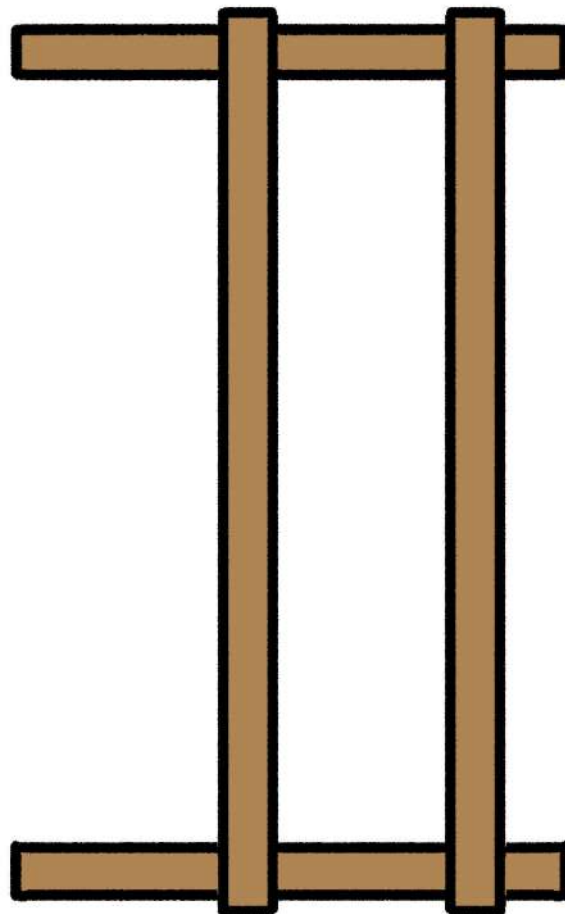
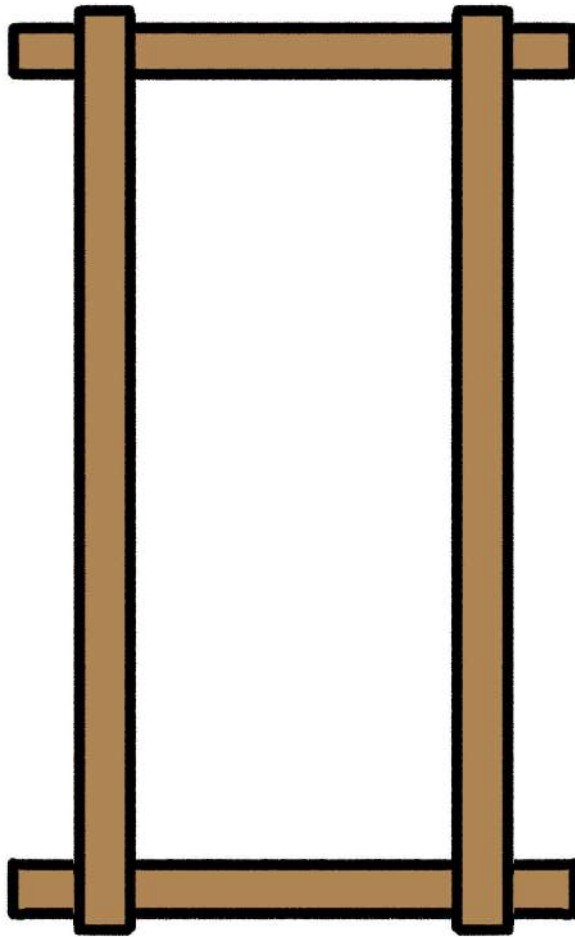
In bijlage 10.1 vind je verschillende soorten hekken. De kleuters kunnen deze hekken naleggen met strookjes papier, stokjes, ... Door verschillende of gelijke hekken naast elkaar te leggen, kan je werken rond patronen.

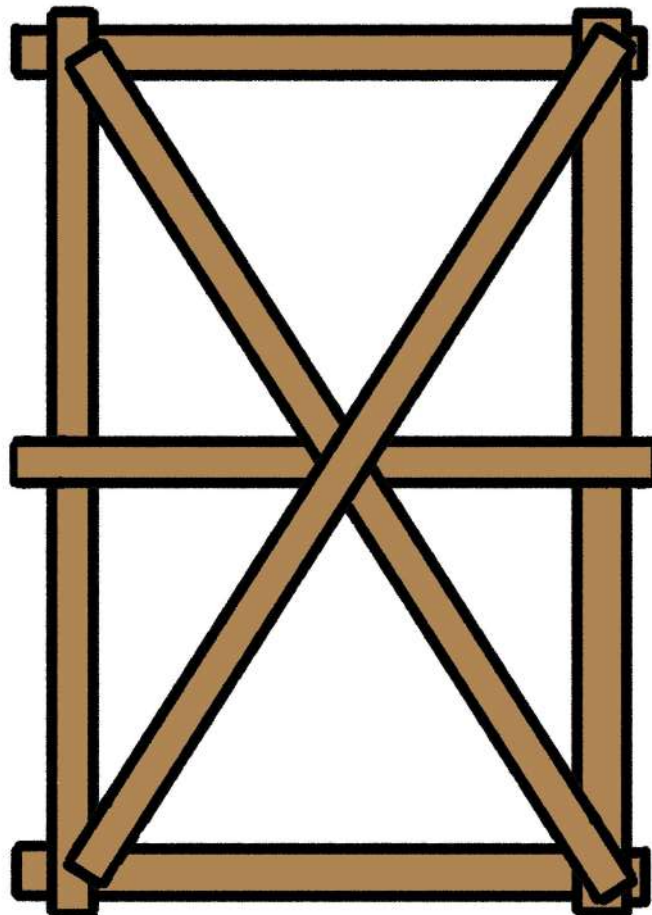
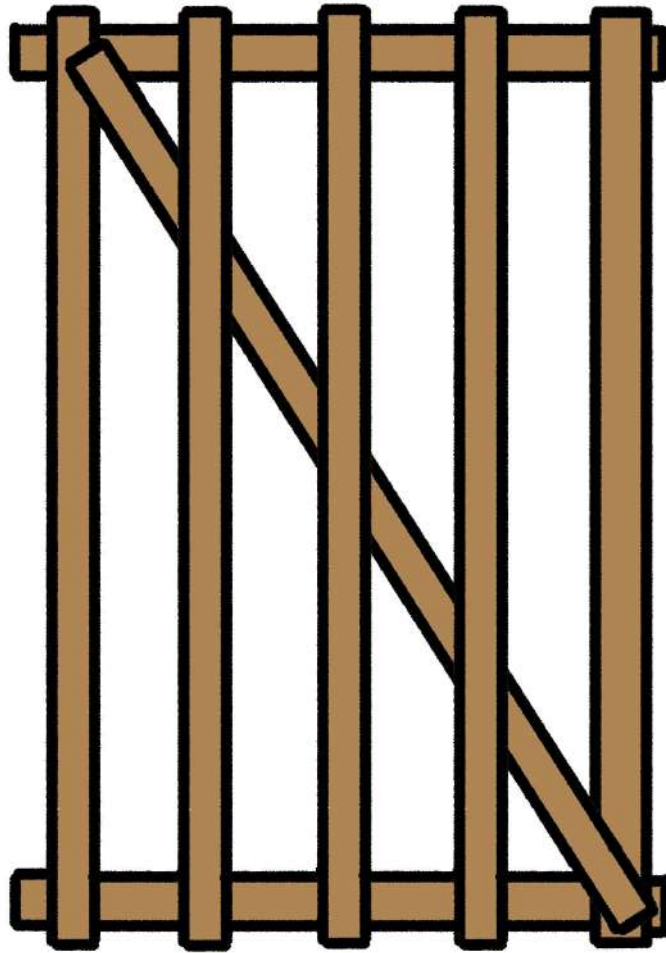
2. Hekken bouwen met echt materiaal

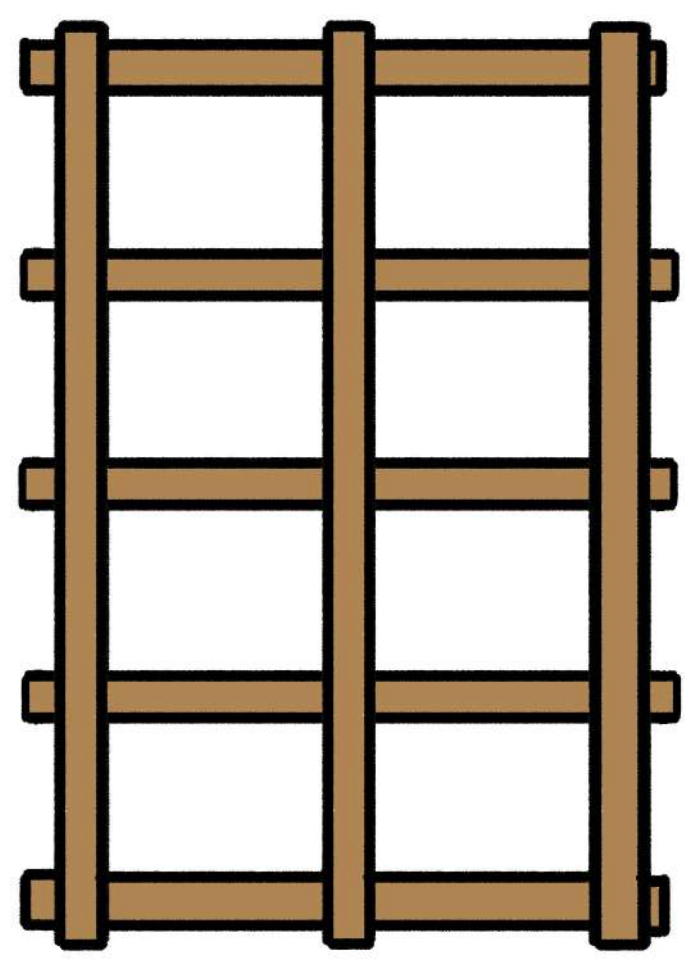
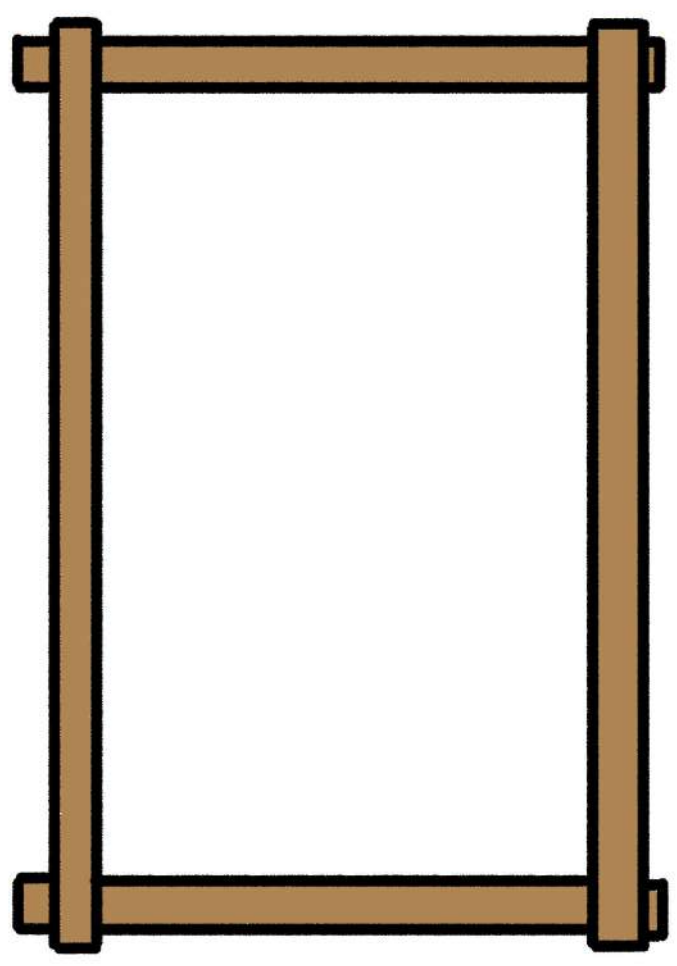
Als je de nodige materialen op school hebt, kunnen de kleuters na observatie zelf hekken knutselen. Als je kinderen interesse hebben, kan je het hek uitbreiden tot een heuse omheining. Erg leuk is als je daarvoor op ontdekking gaat in de omgeving van de school: wat voor hekken en omheiningen zie je we allemaal? Bestudeer de materialen waaruit en de manieren waarop ze gebouwd zijn.

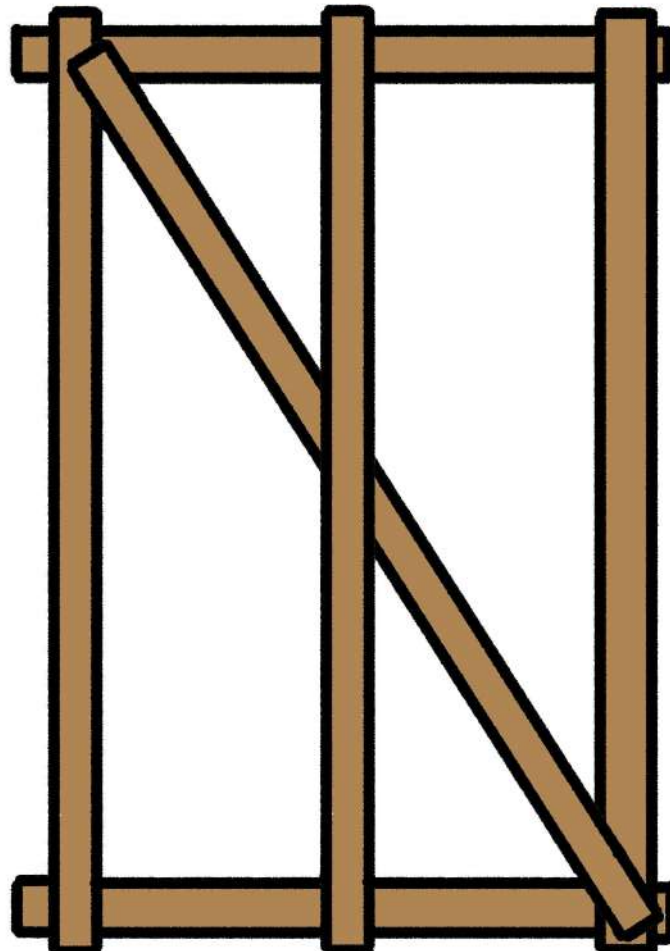
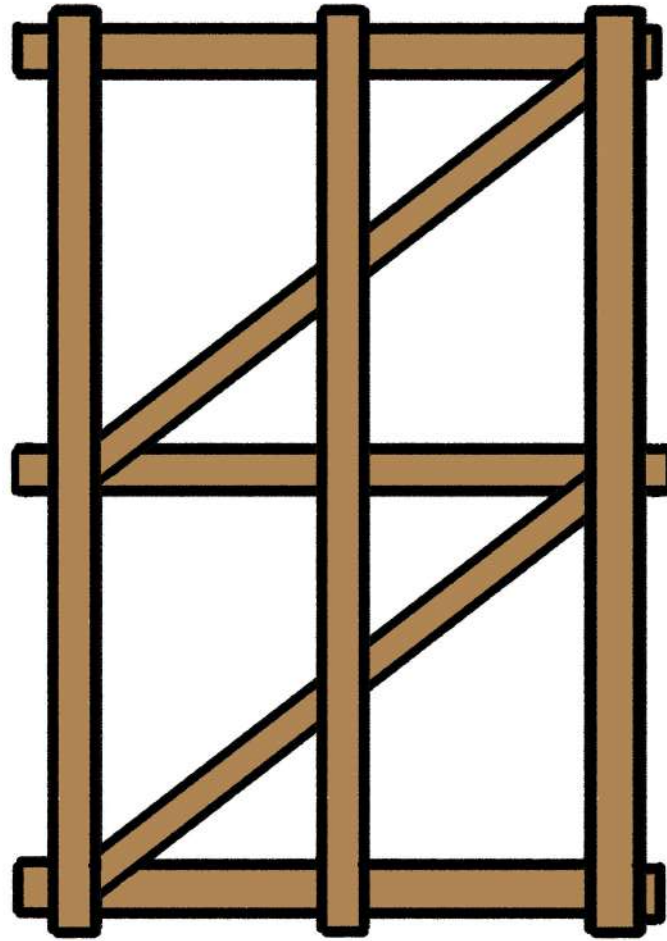

© Kathleen Amant - Uitgeverij Clavis
uit het boek: Lou in het herfstbos - 2017

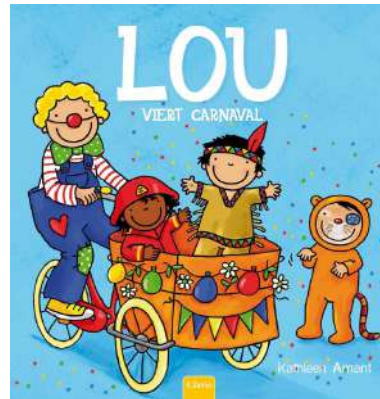
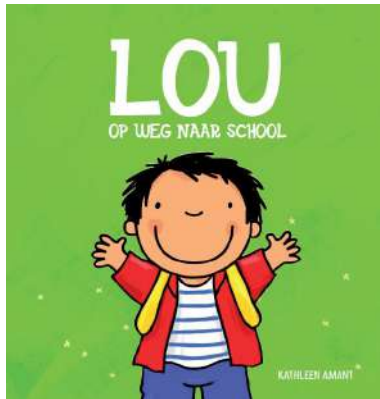

Ken je de vorige boeken van Lou al?

Je vindt deze boeken in de boekhandel. Bij beide boeken vind je een uitgebreid en volledig gratis educatief pakket op schooluitdekast.be.

Het boek *Lou op weg naar school* kan je ook kopen in een verzendpakket met tal van extra's.

Het verzendpakket bestaat uit volgende elementen:

- het eerste boek uit de Lou-reeks: 'Lou op weg naar school'
- een vertelplatenset (kamishibai)
- een multi-inzetbaar memoryspel
- een plattegrond met bijhorende huizen van de buurt waar Lou woont
- een prentenset diverse gezinnen
- drie puzzels van 9, 20 en 30 stukken
- een fotoset beroepen

Prijs: 30 euro voor het geheel, met gratis verzending!
Bestellen kan via shop.cavaria.be